

Người Việt Illinois

Tháng 10, 2023 - Số 475

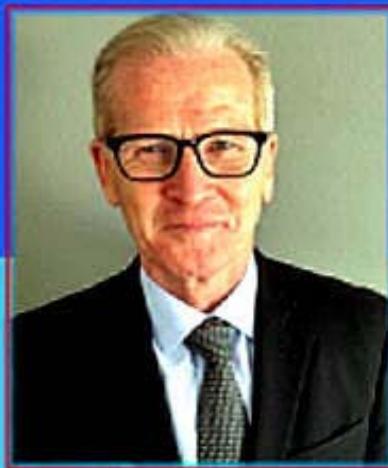
THÔNG TIN
VĂN HÓA
SINH HOẠT
CỘNG ĐỒNG

Vietnamese Community Magazine

Vietnamese Association of Illinois
5110 North Broadway St., Chicago, IL 60640

VĂN PHÒNG LUẬT SƯ - ATTORNEY

EUGENE HARDIMAN

(773) 800-8830

PHỤC VỤ CỘNG ĐỒNG VIỆT TRÊN 30 NĂM

SERVING THE VIETNAMESE COMMUNITY FOR 30 YEARS

Tham Khảo Miễn Phí

- Tai nạn xe cộ / Chấn thương
- Trượt té chấn thương
- Hợp đồng kinh doanh và tranh chấp
- Các giao dịch quốc tế

FREE Consultation

- *Automobile Accident Injuries*
- *Fall Down Accident Injuries*
- *Business Contracts and Disputes*
- *International Transactions*

* Được giới thiệu bởi

Highly recommended by:

- Hoan Huynh, IL State Rep.
- Sam Trinh/Tai Nam Market
- Jerry Huy Tran, CPA
- Paul Dinh Nguyen/EA/TTT Proexpert
- Tao Chen/CEO YTO Express VN
- Kelly Pham/VICI Law Firm, VN.
- Tuan Vo/CEO Bao Gia Khanh, VN
- Giang Hoang/CEO Hanoi Asset Mgmt.VN.

* Contact: Marketing Manager;

KELLY VO

Email: kellyanhvo@gmail.com

773.800.8830 / 773.600.4498

OFFICES:

5026 N.Broadway St., Chicago, IL 60640

535 N. Michigan Ave.- Suite 3105 Chicago, IL 60611

Người Việt ILLINOIS

•
**Nguyệt San THÔNG TIN . VĂN HÓA
SINH HOẠT CỘNG ĐỒNG
do
HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS
Chủ trương**

Chủ Nhiệm/ Chairman
Chủ Tịch HĐQT: Thảo(Duckie)Huỳnh

•
Chủ Bút/ Editor-in-Chief
Francis C. Khuc

Cộng tác thường trực/ Contributions
Phạm Thành Châu, Trần Trung Đạo,
Trọng Đạt, cố Bs.Nguyễn Ý Đức
Phan Nhật Nam, Huy Phương (đã mất),
Đỗ Văn Phúc, Phó tế Ng. Mạnh San,
Tina Trần,Tưởng Năng Tiến,Huy Vũ
và một số thân hữu,
với sự đóng góp của toàn thể Nhân viên.

Điểm Tin Tức/ News Compilers
Châu Văn, Phạm Tiến Liễu

Quảng cáo / Liên lạc / Tài Ngân
Shara Chau

..

Thư từ, bài vở, ngân phiếu xin gửi:

Letters, Articles, Contributions, Checks can be sent to:

Vietnamese Association of Illinois
5110 N. Broadway, Chicago, Illinois 60640
Tel: (773) 728- 3700 - Fax: (773) 728-0497
Email: infovai@hnvi.org
or shara.chau@hnvi.org
website: www.hnvi.org

**BÀI VỞ, QUẢNG CÁO HỖ TRỢ
XIN VUI LÒNG GỬI VỀ
TRƯỚC
NGÀY 15 MỖI THÁNG**

TRONG SỐ NÀY

Số 475- Tháng 10, Năm 2023

• Chương trình của HNV phục vụ cộng đồng	3
• Tin Thế Giới (TL)	11
• Tin Hoa Kỳ (TL)	20
• Tin Việt Nam (TL)	25
• Tin Chicago (Châu Văn)	30
• Kinh và Thượng (Tưởng Năng Tiến)	35
• Trang Tạp ghi của Huy Phương	38
• VN ngày nay (Đỗ Duy Ngọc)	41
• Những TT tồi tệ...(Trọng Đạt)	44
• Các loại chiếu khán...(Pt. Ng.mạnh San)	49
• Chuyện về con tàu Titanic (Báo Science)	51
• Người Việt khinh người Việt (Khánh Hưng)	55
• Một thực trạng của XHCNVN (FB NgDuTrung)	57
• Phổ biến bài viết lại của Phan Lục	59
• Thư mời dự Đại Hội của Hội Cao Niên	61
• Són tiểu (Bác sĩ Nguyễn Ý Đức)	62
• Bắc kỵ 9 nút và 2 nút (Hồi ký Bùi T Nghĩa)	65
• Giải đáp chung về Di trú (Fr. Khuc)	68
• Khám Hộ khẩu (Nguyễn Tường Thụy)	70
• Tiếng Việt lạ lắm (Đào Thị Ngọc Liên)	74
• Muỗi Mẫn hay Mùi Mẫn? (Đỗ Văn Phúc)	76
• Ở hiền gặp lành (st YukiTuyetUs)	79
• 40 cách để biết...	81
• VAI Newsletter.	82
• Hỗ trợ Quảng cáo	85

THÔNG BÁO

DẠY TIẾNG ANH VÀ LUYỆN THI NHẬP TỊCH DÀNH CHO NGƯỜI LỚN

- Nhận ghi danh cho mọi trình độ
- Lịch trình dạy có thể được sắp xếp
- Dạy kèm từng cá nhân hoặc theo nhóm
- Nội dung giảng dạy xếp đặt theo trình độ học sinh

For details, please contact Adult Literacy Coordinator,
Matt – matt.small@hnvi.org
(708) 603-0396

QUÝ VỊ CẦN XIN, GIA HẠN HAY BÁO CÁO NHỮNG THAY ĐỔI VỀ TRỢ CẤP XÃ HỘI

**Chương trình
trợ cấp về
thực phẩm**

**Hỗ trợ y tế
cho các gia đình
có lợi tức thấp**

**Bảo hiểm
sức khỏe
cho trẻ em**

IMMIGRANT
FAMILY RESOURCE
PROGRAM

**XIN LIÊN LẠC VỚI CHÚNG TÔI
ĐỂ ĐƯỢC HỖ TRỢ XIN TRỢ CẤP
VỀ THỰC PHẨM
VÀ CÁC DỊCH VỤ Y TẾ**

HỘ NGƯỜI VIỆT ILLINOIS - Chicago
5110 N. Broadway St., Chicago, IL60640
THAO TRUONG
Điện thoại: (815) 900-9019
Email: t.truong@hnvi.org

HỘ NGƯỜI VIỆT ILLINOIS - DuPage
640 E. St. Charles Rd., Suite 200
NGOC LE
Điện thoại: (630) 480-0224
Email: ngoc.le@hnvi.org

COMMUNITY EMPOWERMENT LEGAL CLINIC

OPEN
TO ALL

Every other Tuesday

9:00am - 5:00pm

VIETNAMESE ASSN. OF IL

5110 N. Broadway St.

Chicago, IL 60640

DO YOU NEED LEGAL AID?

We offer free or low-cost legal consultation, assistance, or representation for a wide range of issues including:

- Immigration
- Family law
- Housing
- Employment
- Criminal records

For more information or to schedule an appointment, contact:

773 . 728 . 3700

j.arellano@hnvi.org

COMMUNITY EMPOWERMENT LEGAL CLINIC

Mỗi Thứ Ba cách nhau

9:00am - 5:00pm

HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS
5110 N. Broadway St.
Chicago, IL 60640

QUÝ VỊ CẦN TRỢ GIÚP VỀ PHÁP LÝ?

Chúng tôi cung cấp các dịch vụ pháp lý
MIỄN PHÍ hoặc **CHI PHÍ THẤP**, bao gồm:

- **Định cư**
- **Luật Gia đình**
- **Nhà cửa**
- **Việc làm**
- **Hồ sơ tội phạm**

Cần biết thêm chi tiết hay đặt lịch hẹn, xin liên lạc:

773 . 728 . 3700

j.arellano@hnvi.org

VIETNAMESE
ASSOCIATION OF ILLINOIS

IMMIGRATION PROGRAM

CHƯƠNG TRÌNH DI TRÚ
Phục Vụ Tại Văn Phòng
HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS - CHICAGO

NHẬP TỊCH (NATURALIZATION)

ĐỔI THẺ XANH (GREEN CARD RENEWAL)

XIN GIẤY PHÉP LÀM VIỆC (EMPLOYMENT AUTHORIZATION)

THAY ĐỔI ĐIỀU KIỆN THƯỜNG TRÚ (REMOVAL CONDITIONS)

XIN GIẤY THÔNG HÀNH (TRAVEL DOCUMENT)

ĐIỀU CHỈNH TÌNH TRẠNG DI TRÚ (ADJUSTMENT STATUS)

BẢO LÃNH THÂN NHÂN (FAMILY PETITION)

YÊU CẦU TRUY XUẤT THÔNG TIN HỒ SƠ DI TRÚ (FOIA REQUESTS)

LÝ LỊCH FBI (FBI PRINTS)

DỊCH THUẬT (TRANSLATION SERVICES)

PLEASE CALL TO MAKE AN APPOINTMENT
XIN VUI LÒNG LIÊN LẠC VÀ ĐẶT LỊCH
HEN:

Thứ hai-Thứ năm / Monday-Thursday

9am- 5pm

(773) 728-3700

vaiappointments@hnvi.org

Scan to make an
appointment:
Quét mã để tạo cuộc hẹn:

Hội Người Việt Illinois - Văn Phòng CHICAGO
5110 N Broadway St.
Chicago, IL 60640

IMMIGRATION PROGRAM

CHƯƠNG TRÌNH DI TRÚ

Phục Vụ Tại Văn Phòng

HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS - DUPAGE

NHẬP TỊCH (NATURALIZATION)

ĐỔI THẺ XANH (GREEN CARD RENEWAL)

XIN GIẤY PHÉP LÀM VIỆC (EMPLOYMENT AUTHORIZATION)

THAY ĐỔI ĐIỀU KIỆN THƯỞNG TRÚ (REMOVAL CONDITIONS)

XIN GIẤY THÔNG HÀNH (TRAVEL DOCUMENT)

ĐIỀU CHỈNH TÌNH TRẠNG DI TRÚ (ADJUSTMENT STATUS)

BẢO LÃNH THÂN NHÂN (FAMILY PETITION)

YÊU CẦU TRUY XUẤT THÔNG TIN HỒ SƠ DI TRÚ (FOIA REQUESTS)

LÝ LỊCH FBI (FBI PRINTS)

DỊCH THUẬT (TRANSLATION SERVICES)

PLEASE CALL TO MAKE AN APPOINTMENT
XIN VUI LÒNG LIÊN LẠC VÀ ĐẶT LỊCH
HẸN:

Thứ hai-Thứ năm / Monday-Thursday

9am- 5pm

(630) 480-0224

ngoc.le@hnvi.org

Hội Người Việt Illinois - Văn Phòng DUPAGE
640 E. St. Charles Rd., Suite 200
Carol Stream, IL 60188

Nếu Quý vị đã:

- Là THƯỜNG TRÚ NHÂN ít nhất là 4 năm 9 tháng?
- KẾT HÔN VỚI CÔNG DÂN MỸ, và là
THƯỜNG TRÚ NHÂN ít nhất là 2 năm 9 tháng?

**Quý vị đã hội đủ điều kiện tối thiểu
để NỘP ĐƠN XIN NHẬP TỊCH MỸ!**

If you...

- have been a Legal Permanent Resident for at least 4 years and 9 months?
- married to a US Citizen, and have been a Legal Permanent Resident for at least 2 years and 9 months?

You are eligible for US CITIZENSHIP!

Hội Người Việt sẽ giúp Quý vị thiết lập mọi thủ tục cần thiết từ điền đơn đến các dịch vụ dịch thuật với Sở Di Trú (USCIS).

• VAI will guide you through the Naturalization process, assist paperwork and translation services with USCIS.

Muốn biết thêm chi tiết, vui lòng liên lạc:

For more information, please contact:

CHICAGO OFFICE

DUPAGE OFFICE

(815) 770-5261

(779) 601-4368

CÁC MỐC THỜI GIAN CHO ĐƠN XIN NHẬP TỊCH N400

01

GIẤY XÁC NHẬN HỒ SƠ

KHOẢNG 2-3 TUẦN SAU KHI ĐƠN N400 ĐƯỢC GỬI ĐI, QUÝ VỊ SẼ NHẬN ĐƯỢC MỘT GIẤY XÁC NHẬN TỪ SỞ DI TRÚ, CÒN ĐƯỢC BIẾT LÀ FORM I-797C, NOTICE OF ACTION. GIẤY XÁC NHẬN NÀY SẼ CÓ THÔNG TIN VỀ 10 MÃ SỐ HỒ SƠ (RECEIPT NUMBER) MÀ QUÝ VỊ CÓ THỂ DÙNG ĐỂ THEO DÕI TÌNH TRẠNG HỒ SƠ CỦA MÌNH TẠI TRANG:

[HTTPS://EGOV.USCIS.GOV/CASESTATUS/LANDING.DO](https://egov.uscis.gov/casestatus/landing.do)

02

GIẤY HẸN LĂN TAY

KHOẢNG 0-3 TUẦN SAU KHI NHẬN ĐƯỢC GIẤY XÁC NHẬN HỒ SƠ, QUÝ VỊ SẼ NHẬN ĐƯỢC THƯ THÔNG BÁO LĂN TAY, ĐÂY LÀ LỊCH HẸN CHO VIỆC LĂN TAY, CHỤP ẢNH, VÀ CHỮ KÝ ĐIỆN TỬ. THƯ NÀY SẼ CÓ THÔNG TIN CHI TIẾT VỀ CÁC GIẤY TỜ QUÝ VỊ CẦN MANG THEO CHO BUỔI HẸN. NẾU SỞ DI TRÚ CÓ THỂ TÁI SỬ DỤNG THÔNG TIN LĂN TAY TRƯỚC ĐÂY CỦA QUÝ VỊ, HỌ SẼ MIỄN LĂN TAY VÀ GỬI THƯ THÔNG BÁO CHO QUÝ VỊ BIẾT.

03

THỜI GIAN CHỜ ĐỢI VÀ HỌC BÀI

SAU KHI LĂN TAY (HOẶC ĐƯỢC MIỄN LĂN TAY), QUÝ VỊ PHẢI CHỜ CHO ĐẾN KHI SỞ DI TRÚ XẾP LỊCH HẸN PHỎNG VẤN. TRONG KHI CHỜ ĐỢI, QUÝ VỊ CẦN PHẢI CHUẨN BỊ, HỌC BÀI CHO PHẦN THI TIẾNG ANH VÀ CÁC CÂU HỎI DÂN SỰ. NẾU CẦN ĐĂNG KÝ CÁC LỚP LUYỆN THI, QUÝ VỊ CÓ THỂ LIÊN HỆ VỚI ANH MATT SMALL QUA SỐ (708) 603-0396 HOẶC EMAIL MATT.SMALL@HIVI.ORG

NẾU QUÝ VỊ THAY ĐỔI ĐỊA CHỈ SAU KHI NỘP ĐƠN XIN NHẬP TỊCH, QUÝ VỊ PHẢI CẬP NHẬT ĐỊA CHỈ MỚI VỚI SỞ DI TRÚ. QUÝ VỊ CÓ THỂ CẬP NHẬT ĐỊA CHỈ TẠI TRANG [HTTPS://EGOV.USCIS.GOV/COA/DISPLAYCOAFORM.DO](https://egov.uscis.gov/coa/displaycoafornm.do)

XIN THÔNG BÁO CHO CHÚNG TÔI BIẾT NẾU QUÝ VỊ CÓ BẤT KÌ THAY ĐỔI NÀO.

04

LỊCH HẸN PHỎNG VẤN

KHOẢNG 3-14 THÁNG SAU KHI NỘP ĐƠN, QUÝ VỊ SẼ NHẬN ĐƯỢC GIẤY THÔNG BÁO PHỎNG VẤN. GIẤY HẸN NÀY THƯỜNG ĐƯỢC GỬI TỪ 1-2 THÁNG TRƯỚC BUỔI HẸN. TẠI BUỔI PHỎNG VẤN, NHÂN VIÊN DI TRÚ SẼ HỎI QUÝ VỊ CÁC THÔNG TIN TRÊN ĐƠN NHẬP TỊCH VÀ KIỂM TRA KHẢ NĂNG TIẾNG ANH VÀ AM HIỂU DÂN SỰ CỦA QUÝ VỊ.

NẾU QUÝ VỊ KHÔNG VƯỢT QUA PHẦN THI, QUÝ VỊ SẼ ĐƯỢC PHỎNG VẤN LẠI LẦN HAI VÀ ĐÂY CŨNG LÀ CƠ HỘI CUỐI CÙNG. BUỔI PHỎNG VẤN LẦN HAI THƯỜNG SẼ ĐƯỢC LÊN LỊCH TRONG VÒNG 1-3 THÁNG.

05

TUYÊN THỆ

NẾU QUÝ VỊ VƯỢT QUA BUỔI PHỎNG VẤN VÀ CÁC BÀI KIỂM TRA, QUÝ VỊ SẼ ĐƯỢC LÊN LỊCH CHO BUỔI TUYÊN THỆ NHẬP TỊCH. TUYÊN THỆ SẼ ĐƯỢC LÊN LỊCH TỪ VÀI NGÀY, VÀI TUẦN, CHO ĐẾN VÀI THÁNG SAU PHỎNG VẤN. SAU KHI TUYÊN THỆ, QUÝ VỊ SẼ NHẬN ĐƯỢC GIẤY CHỨNG NHẬN QUỐC TỊCH.

THÔNG BÁO YÊU
CẦU BỔ SUNG
GIẤY TỜ & BẰNG
CHỨNG

TRONG MỘT VÀI TRƯỜNG HỢP, SỞ DI TRÚ CÓ THỂ YÊU CẦU QUÝ VỊ BỔ SUNG THÊM THÔNG TIN TRƯỚC HOẶC SAU BUỔI PHỎNG VẤN. NẾU QUÝ VỊ NHẬN ĐƯỢC CÁC THÔNG BÁO YÊU CẦU BỔ SUNG GIẤY TỜ (NOTICE OF CONTINUANCE & REQUESTS FOR EVIDENCE), QUÝ VỊ PHẢI PHẢN HỒI TRONG KHUNG THỜI GIAN YÊU CẦU.

TRƯỚC KHI QUÝ VỊ NỘP ĐƠN XIN NHẬP TỊCH, ĐỂ TRÁNH HỒ SƠ BỊ KÉO DÀI, TRÌ TRỆ, VIỆC CHẮC CHẮN RẰNG NHỮNG THÔNG TIN HAY GIẤY TỜ (BAO GỒM CÁC GIẤY TỜ HÌNH SỰ) MÀ QUÝ VỊ CUNG CẤP LÀ CHÍNH XÁC VÀ ĐẦY ĐỦ RẤT QUAN TRỌNG.

ARGYLE MUTUAL AID

FREE Groceries
and
HYGIENE SUPPLIES

CUNG CẤP THỰC PHẨM và ĐỒ DÙNG VỆ SINH MIỄN PHÍ tại HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS

HAI tuần một lần vào ngày Thứ Ba lúc 12g trưa

Ưu tiên cho quý Cao niên và người khuyết tật

Theo Lịch Trình Như sau:

Ngày 19 tháng 9, 2023

Ngày 3 tháng 10, 2023

Cô LÊ LINH (773)728-3700 - Email: linh.le@hnvi.org / or b.batts@hnvi.org

Người Việt ILLINOIS

Vietnamese Community Magazine

NGƯỜI VIỆT ILLINOIS do Hội Người Việt thực hiện phát hành hàng tháng, ngoài việc phát huy văn học, nghệ thuật còn có mục đích cung cấp tin tức, các sinh hoạt cộng đồng tại Chicago và hải ngoại, thông báo các chương trình và dịch vụ xã hội của Hội – Bài của các tác giả cộng tác không nhất thiết là quan điểm của Hội. – Bài được đăng hay không sẽ không hoàn trả bản thảo – Tòa soạn dành quyền cắt bỏ, sửa chữa và nhuận sắc lại bản thảo nếu cần.

The **NGUOI VIET ILLINOIS** is published monthly by the Vietnamese Association of Illinois (VAI). Along with developments in Vietnamese art and literature, the **NGUOI VIET ILLINOIS** also provides local news; community activities in the Chicagoland area, the United States and overseas. It also updates information of extensive programs and its social services.

The viewpoint expressed in the articles written by contributors do not always reflect that of VAI's. Material submitted, published or not, will not be returned to sender. VAI reserves the right to edit and revise accordingly.

GIÁ BIỂU QUẢNG CÁO

Advertising Rates

Trang Trắng Đen (BW Pages)

1/8	1/4	1/2	1
\$25	\$50	\$80	\$150

Trang màu (Colored pages)

Inside cover: \$300

Outside back cover: \$400

Muốn nhận được báo hàng tháng, xin gửi \$50 bưu phí cho một năm 12 số.

To receive **NGƯỜI VIỆT ILLINOIS**
Please send for one year subscriptions:

First Class: \$50

BẢN TIN

Tổng Hợp:

• CHÂU VĂN • VIỆT TIẾN •

TIN THẾ GIỚI

THỦ TƯỚNG AUSTRALIA SẼ THĂM TRUNG QUỐC

Thủ tướng Australia Anthony Albanese thông báo sẽ thăm Trung Quốc trong năm nay, hình thức này cho thấy quan hệ hai nước có cải thiện.

“Tôi nhận lời mời từ Chủ tịch Tập Cận Bình và sẽ thăm Trung Quốc trong năm nay, vào thời điểm hai bên thống nhất”, Thủ tướng Australia Anthony Albanese nói với các phóng viên sau cuộc gặp Thủ tướng Trung Quốc Lý Cường bên lề hội nghị ở thủ đô Jakarta, Indonesia ngày 7/9 vừa qua.

Ông Albanese cho biết ông muốn đến Trung Quốc vào dịp kỷ niệm 50 năm chuyến thăm lịch sử của cựu thủ tướng Gough Whitlam, lãnh đạo Australia đầu tiên thăm Trung Quốc vào năm 1973.

Trao đổi ngoại giao giữa hai nước bị “đóng băng” vào năm 2020 khi Trung Quốc hạn chế hàng chục mặt hàng xuất khẩu của Australia để đáp trả kêu gọi của Canberra về điều tra nguồn gốc đại dịch Covid-19. Căng thẳng giảm từ khi Công đảng lên nắm quyền ở Australia năm 2022 và Trung Quốc gần đây đã gỡ bỏ thuế quan đối với lúa mạch xuất khẩu của Australia. Canberra muốn Bắc Kinh tiếp tục bỏ hạn chế đối với các mặt hàng xuất khẩu khác như rượu vang và tôm hùm.

Việc ông Albanese sẽ là lãnh đạo Australia đầu tiên thăm Trung Quốc kể từ năm 2016 được đánh giá là bước quan trọng trong ổn

định quan hệ.

Thủ tướng Lý Cường nói trong cuộc gặp rằng Trung Quốc sẵn sàng hợp tác với Australia để nối lại trao đổi ở các lĩnh vực.

Thủ tướng Lý Cường nhấn mạnh quan hệ song phương ổn định và bền vững sẽ có lợi cho cả hai nước. Ông Lý cho rằng khu vực châu Á - Thái Bình Dương là ngôi nhà chung của cả hai nước và Bắc Kinh sẽ hợp tác với Canberra để bảo vệ hòa bình, ổn định khu vực.

Theo Thủ tướng Australia, hai nước đã đạt tiến bộ trong việc quay lại “thương mại không trờ ngại”, khẳng định đây là điều tốt cho cả hai nước và “chúng tôi muốn thấy tiến trình đó tiếp tục diễn ra”.

“Quan điểm của Australia không phải lúc nào cũng phù hợp với quan điểm của Trung Quốc, nhưng chúng tôi hiểu rằng đối thoại là vô cùng quan trọng”, ông Albanese cho hay.

Trả lời trong cuộc họp báo ngày 7/9, phát ngôn viên Bộ Ngoại giao Trung Quốc Mao Ninh cho biết Bắc Kinh hoan nghênh chuyến thăm dự kiến của Thủ tướng Albanese cũng như việc cải thiện mối quan hệ. Lần gần nhất ông Albanese gặp ông Tập là bên lề hội

PHÓ THỦ TƯỚNG TRUNG QUỐC SẮP THĂM TRIỀU TIÊN

Phái đoàn cấp cao Trung Quốc do Phó thủ tướng Lưu Quốc Trung (ảnh trên) dẫn đầu sẽ thăm Bình Nhưỡng tuần này, khi Triều Tiên kỷ niệm 75 năm quốc khánh.

Hãng thông tấn trung ương KCNA ngày 7/9 cho biết chuyến thăm diễn ra theo lời mời từ đảng Lao động và chính phủ Triều Tiên. Nước này sẽ kỷ niệm 75 năm quốc khánh vào ngày 9/9. KCNA đầu

tháng 8 đưa tin Bình Nhưỡng đang cân nhắc tổ chức duyệt binh mừng sự kiện.

Bộ Ngoại giao Trung Quốc xác nhận thông tin, cho biết Phó thủ tướng Lưu Quốc Trung sẽ thăm Triều Tiên từ những ngày đầu tháng 9.

Phó thủ tướng Lưu Quốc Trung đã là một trong những quan chức cấp cao nhất của Trung Quốc tới thăm Triều Tiên kể từ khi nước này mở cửa biên giới sau gần ba năm áp các biện pháp phòng chống Covid-19 nghiêm ngặt.

Trung Quốc là đồng minh truyền thống và có vai trò lớn với nền kinh tế Triều Tiên. Hồi tháng 7, phái đoàn Trung Quốc do Phó chủ tịch Quốc hội Lý Hồng Trung đã thăm Bình Nhưỡng nhân dịp kỷ niệm 70 năm ký hiệp định đình chiến trong Chiến tranh Triều Tiên.

Ngoài Trung Quốc, Nga cũng cử phái đoàn do Bộ trưởng Quốc phòng Sergei Shoigu dẫn đầu tới dự sự kiện. Đây lần đầu tiên Bình Nhưỡng mời phái đoàn nước ngoài đến thăm từ khi đóng cửa biên giới để ngăn Covid-19 hồi năm 2020. Ông Kim Jong-un cùng viên chức hai nước đã dự lễ duyệt binh ở Bình Nhưỡng trong tối 27/7.

Chuyến thăm Bình Nhưỡng của Phó thủ tướng Lưu Quốc Trung diễn ra trong bối cảnh lãnh đạo Triều Tiên Kim Jong-un được cho là sẽ tới Nga tháng này gặp Tổng thống Vladimir Putin. Nga và Triều Tiên chưa xác nhận thông tin này.

NATO NÓI KHÔNG CÓ DẤU HIỆU NGA CÓ Ý TẤN CÔNG ROMANIA

Tổng thư ký NATO Stoltenberg nói rằng không dấu hiệu nào cho thấy mảnh vỡ UAV trên lãnh thổ Romania là do cuộc tấn công có chủ ý của Nga.

“Chúng tôi đang chờ kết quả cuộc điều tra, nhưng không có thông tin về một cuộc tấn công có chủ ý của Nga”, Tổng thư ký NATO Jens Stoltenberg nói với các nghị sĩ Liên minh châu Âu (EU) tại Brussels, Bỉ.

Tuyên bố được ông Stoltenberg đưa ra sau khi Bộ trưởng Quốc phòng Romania Angel Tilvar ngày 6/9 cho hay giới chức nước này phát hiện vật thể có thể là mảnh vỡ UAV Nga rơi gần Plauru, ngôi làng ở phía bên kia sông Danube, đối diện với cảng Izmail của Ukraine.

Các mảnh vỡ sẽ được phân tích để xác nhận nguồn gốc. Tổng thống Romania Klaus Iohannis kêu gọi “điều tra khẩn cấp”, cho rằng nếu các mảnh

võ được xác nhận thuộc về UAV Nga, đó sẽ là điều không thể chấp nhận, vi phạm nghiêm trọng chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ của Romania, một thành viên NATO.

Theo ông Stoltenberg, Romania đã thông báo cho các đồng minh NATO về sự việc và điều đó “cho thấy nguy cơ xảy ra sự việc, tai nạn”.

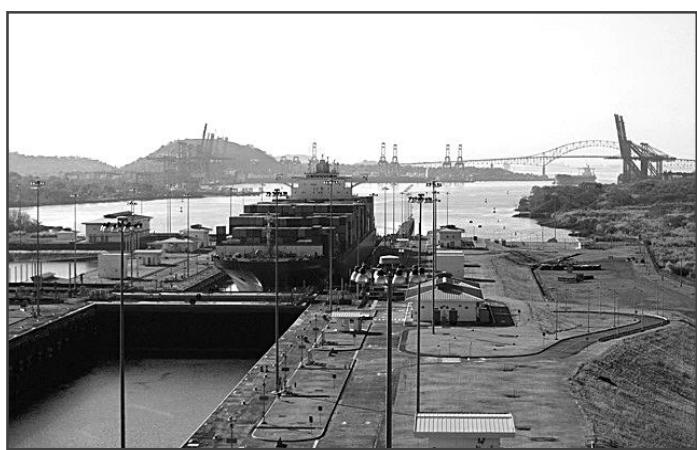
“Bất kể kết quả điều tra ra sao, những gì chúng ta đã thấy là rất nhiều cuộc giao tranh và cả các cuộc tấn công trên không gần biên giới NATO”, Tổng thư ký Stoltenberg nói thêm.

Ukraine hồi đầu tuần cho biết UAV Nga đã phát nổ ở Romania sau cuộc không kích nhầm vào cảng ở sông Danube, khu vực từng chứng kiến nhiều cuộc tấn công từ tháng 7, khi Nga từ bỏ thỏa thuận ngũ cốc Biển Đen. Romania liên tục bác bỏ thông tin này.

Trong khi chiến sự với Nga chủ yếu diễn ra trên lãnh thổ Ukraine, Kiev đôi khi vẫn tuyên bố xung đột đã lan sang một số nước châu Âu.

Sự việc nghiêm trọng nhất là vụ tên lửa rơi trên lãnh thổ Ba Lan hồi tháng 11/2022, khiến hai người thiệt mạng. Ba Lan và các đồng minh NATO sau đó xác nhận đây là tên lửa phòng không Kiev bắn nhầm, nhưng vẫn chỉ trích Moskva, cho rằng nguyên nhân cốt lõi là chiến dịch của Nga tại Ukraine.

KÊNH ĐÀO PANAMA HẠN CHẾ TÀU THUYỀN

Tình trạng khô hạn kéo dài đã ảnh hưởng đến mực nước của hồ Gatun, nguồn cung cấp nước cho kênh đào Panama.

Mực nước của kênh đào Panama vẫn chưa phục hồi đủ dù mùa mưa sắp kết thúc và việc giới hạn hoạt động vận chuyển hàng ngày cũng như mứn

nước của tàu sẽ được giữ nguyên trong thời gian còn lại của năm nay và trong suốt năm 2024, theo cơ quan quản lý tuyến đường thủy này.

Theo Reuters, các biện pháp hạn chế được áp dụng vào đầu năm nay để bảo tồn lượng nước ở kênh đào Panama trong bối cảnh hạn hán kéo dài. Việc này đã dẫn đến tình trạng tắc nghẽn tàu thuyền chờ đi qua tuyến đường thủy huyết mạch, nơi giải quyết khoảng 5% thương mại thế giới. Đây cũng là một trong những lý do khiến chi phí vận chuyển hàng hóa đắt đỏ hơn trước mùa Giáng sinh đang đến gần.

Tình trạng tắc nghẽn tàu thuyền tại con kênh kết nối Thái Bình Dương và Đại Tây Dương đã giảm khoảng 20% kể từ tuần trước, nhưng thời gian chờ đợi để đi qua kênh đào vào tháng 8 đã tăng gấp đôi so với tháng 7 đối với một số loại tàu. Trong khi đó, nhiều chủ tàu đã tìm các tuyến đường thay thế để tránh chậm trễ trong việc giao hàng khiến chi phí bị đội lên.

Cơ quan quản lý kênh đào Panama cho biết trong một tuyên bố rằng lưu lượng tàu tuần này ở mức “bình thường” trong mùa này. Theo tuyên bố, một tháng trước khi năm tài khóa 2023 kết thúc, tổng số lượt tàu qua kênh đã tăng thêm gần 800 so với mức mà cơ quan dự báo.

Sự gia tăng nói trên - góp phần tạo nên hơn 13.000 lượt tàu qua kênh tính đến thời điểm hiện tại trong năm tài khóa - cho thấy nhu cầu mạnh mẽ của các chủ tàu.

Song việc thiếu mưa tiếp tục ảnh hưởng đến hồ Gatun, nguồn cung cấp nước cho kênh đào Panama, khiến mực nước của hồ giảm xuống còn 24,2 mét. Mực nước tháng 9 của hồ những năm gần đây thường ở mức 26,6 mét.

Mỗi tàu đi qua tuyến đường thủy xuyên đại dương dài 80 km sử dụng khoảng 193 triệu lít nước từ hồ Gatun. Theo cơ quan quản lý kênh đào, vào cuối mùa mưa trong tháng 11, mực nước hồ thường đạt khoảng 27 mét và sau đó giảm xuống dưới 26 mét một chút sau khi mùa khô kết thúc vào tháng 4.

Các chuyên gia đã cảnh báo về tình trạng gián đoạn thương mại hàng hải trước giai đoạn thậm chí còn khô hạn hơn vào năm tới. Họ cho rằng khả năng mùa khô ở Panama bắt đầu sớm và nhiệt độ cao hơn mức trung bình có thể làm tăng lượng nước bốc hơi và khiến mực nước hồ giảm xuống

mức thấp gần kỷ lục vào tháng 4.2024.

NGOẠI TRƯỞNG MỸ ĐẾN KYIV GIỮA LÚC UKRAINE GẶP THÁCH THỨC

Ngoại trưởng Mỹ Antony Blinken đã đến Kyiv hôm 6.9 trong chuyến thăm nhằm thể hiện sự ủng hộ đối với Ukraine, giữa lúc chiến dịch phản công của nước này không tiến triển như kỳ vọng.

Đây là lần thứ 4 mà ông Blinken đến Kyiv từ khi xung đột Nga - Ukraine bùng nổ hồi tháng 2.2022, theo Hãng tin AFP. Ông cũng là quan chức cấp cao đầu tiên của Washington thăm Ukraine từ khi Kyiv bắt đầu triển khai chiến dịch phản công quy mô lớn hồi đầu tháng 6.

Trả lời báo chí về viện trợ mới, Reuters dẫn lời ông Blinken phát biểu: "Chúng tôi muốn đảm bảo rằng Ukraine có những gì họ cần, không chỉ để thành công trong chiến dịch phản công mà còn có những gì họ cần về lâu dài, để đảm bảo rằng họ có khả năng răn đe mạnh mẽ". Trước đó, một viên chức Bộ Ngoại giao Mỹ cho biết ông Blinken có thể sẽ công bố ngân khoản hỗ trợ mới trị giá hơn 1 tỉ USD của Washington cho Kyiv trong chuyến thăm.

Ông Blinken đến Kyiv cùng ngày quốc hội Ukraine phê chuẩn bộ trưởng Quốc phòng mới, trong bối cảnh chiến dịch phản công của nước này đã bước sang tháng thứ tư nhưng chỉ đạt được vài bước tiến nhỏ. Nỗ lực tiến quân của Ukraine vào lãnh thổ mà Nga kiểm soát đã bị cản trở bởi các bãi mìn rộng lớn và hệ thống phòng thủ kiên cố của lực lượng Moscow.

Nhiều giới chức ở Washington đã tỏ ra thận trọng, không công khai chỉ trích chiến thuật quân sự của Kyiv, nhưng những tiếng nói phản đối viện

trợ cho Ukraine đang gia tăng ở Mỹ. Một số ứng viên tổng thống đảng Cộng hòa đã đặt câu hỏi về nỗ lực viện trợ này, làm bùng lên lo ngại rằng liệu Mỹ có thể tiếp tục ủng hộ Ukraine như trước đây hay không một khi đường đua bầu cử Mỹ năm 2024 trở nên quyết liệt hơn.

Phản ứng của Moscow khi bình luận về chuyến thăm của ông Blinken, Moscow lặp lại cáo buộc rằng Washington sẽ tài trợ cho Kyiv chiến đấu đến khi "không còn người Ukraine nào", nhưng viện trợ của Mỹ sẽ không ảnh hưởng đến "chiến dịch quân sự đặc biệt" của Nga tại Ukraine.

Trong khi đó, Hãng tin TASS dẫn lời một người phát ngôn của lực lượng Nga ở miền đông Ukraine cho biết họ đã ngăn chặn nỗ lực vượt sông Mokri Yaly của một nhóm trinh sát Ukraine ở tỉnh Donetsk. Tư lệnh Lực lượng Ukraine Oleksandr Syrskyi cùng ngày thừa nhận rằng tình hình ở mặt trận phía đông vẫn rất khó khăn đối với Kyiv.

Trên chuyến tàu tới Kyiv, ông Blinken đã hội đàm với Thủ tướng Đan Mạch Mette Frederiksen, người cũng đến thủ đô Ukraine cùng ngày, theo Reuters. Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Mỹ Matthew Miller cho biết ông Blinken đã cảm ơn bà Frederiksen vì "vai trò lãnh đạo của Đan Mạch trong liên minh F-16 gồm các quốc gia đối tác giúp đào tạo phi công Ukraine", cũng như vì Copenhagen quyết định tặng các chiến đấu cơ này cho Kyiv.

Đan Mạch và Hà Lan tháng trước tuyên bố sẽ cung cấp hơn 60 tiêm kích đa nhiệm F-16 do Mỹ sản xuất cho Ukraine ngay khi các phi công được đào tạo để lái loại máy bay này.

HÀNG LOẠT TỈNH CỦA NGA BỊ TẤN CÔNG BỞI UAV.

RT dẫn thông báo từ Bộ Quốc phòng Nga cho biết hệ thống phòng không của Nga trong đêm 29 tháng 8 đã ngăn chặn hàng loạt tấn công bằng máy bay không người lái (UAV: Unmanned Aerial Vehicle) nhắm đến 5 tỉnh của Nga.

Các tỉnh bị UAV nhắm mục tiêu là Bryansk, Orel, Kaluga, Ryazan và thủ đô Moscow của Nga, trải dài từ biên giới Ukraine đến Moscow.

Quân đội Nga cho biết các đơn vị phòng không Nga đã ngăn chặn "nỗ lực của chính quyền Kiev nhằm thực hiện một cuộc tấn công khủng bố bằng UAV vào cơ sở hạ tầng của Nga".

Cơ quan hàng không Nga đã cho đóng cửa khẩn cấp không phận trên các tỉnh Tula, Ryazan, Kaluga và một phần khu vực Moscow, sau vụ nổ tại một sân bay ở phía tây bắc nước Nga.

Trước đó vào ngày 29 tháng 8, ít nhất 10 UAV đã tấn công tỉnh Pskov, nhưng hầu hết đều đã bị hệ thống phòng không của Nga bắn hạ.

Nga cho rằng các cuộc tấn công bằng UAV kể từ khi cuộc xung đột bắt đầu đều là do Ukraine. Tuy nhiên, phía Ukraine vẫn phủ nhận mọi thông tin liên quan.

MỸ ĐANG NGHĨ NGỜ NGA BÍ MẬT ĐÀM PHÁN MUA ĐẠN TỪ TRIỀU TIỀN

Tòa Bạch Ốc mới đây nói rằng Nga và Triều Tiên có thể đang bí mật đàm phán về việc Moscow mua đạn dược của Bình Nhưỡng nhằm sử dụng cho cuộc xung đột tại Ukraine.

Ngày 30 tháng 8, phát ngôn viên Hội đồng An ninh Quốc gia Tòa Bạch Ốc John Kirby cho hay: “Các cuộc đàm phán về vũ khí giữa Nga và Triều Tiên đang tiến triển tích cực. Trong đó, trọng tâm của các cuộc đàm phán là cung cấp đạn pháo cho Moscow”.

Hiện Nga đang tìm kiếm thêm đạn pháo và các trang thiết bị quân sự cơ bản khác để củng cố căn cứ công nghiệp quốc phòng của mình.

Thông tin trên được John Kirby công bố sau khi Mỹ cho rằng, trong chuyến thăm tới Bình Nhưỡng mới đây, Bộ trưởng Quốc phòng Nga Sergei Shoigu đã kêu gọi các quan chức Triều Tiên tăng cường bán đạn dược cho Moscow để phục vụ cuộc chiến tại Ukraine.

Trước đó, các quốc gia bao gồm: Mỹ, Anh, Hàn Quốc và Nhật Bản đã ra tuyên bố chung tại Liên Hợp Quốc rằng: “Mọi thương vụ mua bán vũ khí giữa Nga và Triều Tiên đều vi phạm các nghị quyết của Hội đồng Bảo an về cấm các thỏa thuận trao đổi khí tài quân sự với Bình Nhưỡng.”

Các nước nói trên cũng cho biết, có một nhóm quan chức Nga đã tới Triều Tiên sau chuyến thăm của Shoigu để đàm phán các bước tiếp theo trong quá trình mua vũ khí.

Được biết, kể từ khi xung đột Nga - Ukraine bắt đầu, Bình Nhưỡng đã củng cố mối quan hệ chặt chẽ với Moscow. Rất nhiều lần Triều Tiên

công khai ủng hộ Nga tại Liên Hiệp Quốc, nước này còn nhấn mạnh rằng, chính sách bá quyền và độc đoán của Mỹ và các đồng minh phương Tây là nguyên nhân dẫn đến xung đột bùng nổ.

HÀ LAN VÀ ĐAN MẠCH CAM KẾT GIAO CHIẾN ĐẦU CƠ F-16 CHO UKRAINE

Trong cuộc họp báo chung với Tổng thống Ukraine Volodymyr Zelensky ngày 20 tháng 8, Thủ tướng Đan Mạch Mette Frederiksen cho biết: “Đan Mạch sẽ gửi tổng cộng 19 máy bay phản lực F-16 cho Ukraine, trong đó 6 chiếc đầu tiên sẽ được chuyển đến Kiev vào dịp năm mới. Tiếp đó, sẽ chuyển 8 chiếc vào năm 2024 và 5 chiếc vào năm 2025.”

Thủ tướng Hà Lan Mark Rutte tuyên bố: “Hôm nay, chúng tôi có thể thông báo rằng Hà Lan và Đan Mạch sẽ cam kết chuyển giao máy bay F-16 cho Ukraine với sự hợp tác của Mỹ cùng các đồng minh khác”.

Thủ tướng Mark Rutte nhấn mạnh: “Việc chuyển giao máy bay F-16 cho Ukraine sẽ được thực hiện ngay khi các điều kiện cho hoạt động chuyển giao được đáp ứng.” (Ảnh Reuters: Tổng thống Ukraine Volodymyr Zelensky thăm căn cứ không quân Eindhoven của Hà Lan)

Được biết, Hà Lan có 42 chiếc F-16, hiện vẫn chưa biết cụ thể có bao nhiêu chiếc sẽ được tặng cho Kiev.

Tổng thống Ukraine - Zelensky ca ngợi: “Quyết định của Hà Lan và Đan Mạch là bước đột phá lịch sử. Thủ tướng Mark Rutte và tôi đã nhất trí về số lượng F-16 sẽ được cung cấp cho Ukraine sau khi hoàn tất quá trình đào tạo phi công”.

Đan Mạch và Hà Lan là hai quốc gia dẫn đầu

trong cam kết đào tạo phi công Ukraine lái máy bay F-16. Hai quốc gia này đang trong quá trình loại bỏ dần các máy bay chiến đấu F-16 cũ do Mỹ sản xuất và thay thế bằng những chiếc F-35 hiện đại.

Trong những tháng gần đây, hai quốc gia nói trên đã dẫn đầu các nỗ lực quốc tế nhằm đào tạo các phi công Ukraine sử dụng máy bay F-16. Hoạt động huấn luyện chủ yếu diễn ra ở Đan Mạch và Romania.

ẤN ĐỘ ĐỔI TÊN QUỐC GIA TRONG THIỆP MỜI HỘI NGHỊ G20

Hôm thứ Ba ngày 5 tháng 9, Reuters đưa tin trong bức thư mời lãnh đạo các quốc gia dự Hội nghị thượng đỉnh G20 ăn tối, Tổng thống Ấn Độ Droupadi Murmu đã gọi bản thân là “President of Brahat” (Tổng thống Bharat) thay vì “President of India” như thông thường.

Sự thay đổi này cho thấy Ấn Độ đang cố gắng cho thế giới thấy rằng họ đang muốn đổi tên gọi tiếng Anh từ “India” sang “Brahat”.

Bharat là từ tiếng Phạn cổ mà giới sử học cho rằng đó là tên gọi của Ấn Độ từ thời xa xưa, bên cạnh các cái tên khác là Bharata và Hindustan. Những cách gọi này được sử dụng rộng rãi thời kỳ tiền thuộc địa và vẫn xuất hiện trong ngôn ngữ và văn hóa Ấn Độ hiện đại. Trong khi đó, cái tên “India” vốn được cộng đồng quốc tế công nhận và thường sử dụng khi giao tiếp bằng tiếng Anh.

Các viên chức đảng Bharatiya Janata (BJP) của Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi ủng hộ thay đổi này. Họ cho rằng cái tên “India” được đặt bởi thực dân Anh và là “biểu tượng của chế độ thuộc địa”. Do đó, cái tên này cần được thay đổi và hội nghị G20 là cơ hội tốt để thể hiện thực hóa điều này.

Tuy nhiên, việc đổi tên cũng bị phản đối bởi các đảng đối lập ở Ấn Độ, họ cho rằng nó nhằm làm lu mờ liên minh chính trị INDIA mới thành lập hai tháng. Họ cho biết đây là viết tắt của Liên minh Toàn diện Phát triển Quốc gia Ấn Độ.

Thủ đô Ấn Độ, New Delhi là nơi tổ chức Hội nghị thượng đỉnh G20 vào ngày 9 và 10 tháng 9. Tổng thống Joe Biden và nhiều nhà lãnh đạo của các quốc gia thuộc Nhóm 20 nền kinh tế lớn (G20) đều có mặt tại sự kiện này.

TỔNG THỐNG BIDEN BÀY TÓ THẤT VỌNG KHI TẬP CẬN BÌNH VẮNG Ở HỘI NGHỊ G20

Ngày 3 tháng 9, Tổng thống Joe Biden nói: “Tôi thật sự thất vọng vì Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình đã không tham dự hội nghị thượng đỉnh các nhà lãnh đạo G20 ở Ấn Độ, nhưng, tôi vẫn sẽ tìm cách gặp được ông ấy”.

Được biết, Tổng thống Biden đã thăm Ấn Độ từ ngày 7 đến ngày 10 tháng 9 để dự Hội nghị thượng đỉnh G20, sau đó có chuyến thăm Việt Nam.

Hai viên chức ngoại giao nước ngoài tại Trung Quốc và một vị trong chính phủ quốc gia thành viên G20 cho hay, Tập Cận Bình không tham dự hội nghị. Thay vào đó, Bắc Kinh đã cử Thủ tướng Lý Cường đến New Delhi dự hội nghị G20.

Tổng thống Biden cho biết: “Tôi rất mong chờ chuyến đi này. Tôi kỳ vọng cuộc gặp giữa hai nhà lãnh đạo bên lề hội nghị thượng đỉnh G20 là bước quan trọng giúp phá băng quan hệ Mỹ - Trung”.

Sự vắng mặt của Chủ tịch Trung Quốc lần này cũng đánh dấu lần đầu tiên Tập Cận Bình hay bất kỳ một nhà lãnh đạo nào khác của Trung Quốc bỏ qua thượng đỉnh G20. Điều này sẽ giáng mạnh vào vai trò chủ tịch luân phiên của Ấn Độ và ý nghĩa của thượng đỉnh ở New Delhi.

KẾ HOẠCH AN NINH VỪA QUA TRƯỚC G20 BIỂN NEW DELHI THÀNH ‘PHÁO ĐÀI’

Đón các lãnh đạo thế giới dự hội nghị G20, New Delhi phong tỏa giao thông, triển khai 100.000 nhân viên an ninh, tiêm kích, UAV và tên lửa bảo vệ thủ đô.

Hội nghị thượng đỉnh G20 đã diễn ra tại thủ đô New Delhi đánh dấu cột mốc Ấn Độ chờ đợi từ

lâu, trong bối cảnh Thủ tướng Narendra Modi nỗ lực xây dựng nước này thành siêu cường mới nổi, với khả năng điều phối các vấn đề địa chính trị, suy thoái kinh tế toàn cầu.

G20 là nhóm 20 nền kinh tế hàng đầu thế giới, chiếm hơn 90% tổng quy mô kinh tế và 2/3 dân số toàn cầu. Hội nghị thượng đỉnh G20 là nơi các lãnh đạo của nhóm thảo luận những vấn đề kinh tế quan trọng, thúc đẩy chính sách liên quan đến ổn định tài chính và định hướng phát triển kinh tế thế giới.

Để chuẩn bị cho hội nghị, Ấn Độ, nước chủ tịch G20 năm nay, đã lên kế hoạch an ninh trong nhiều tháng, xem xét mọi rủi ro để đưa ra những quy định kỹ lưỡng nhất.

Để đảm bảo an toàn tuyệt đối cho các lãnh đạo dự hội nghị, Ấn Độ đã triển khai hơn 100.000 nhân viên an ninh trên khắp các đường phố. Lực lượng này được biên chế pháo hạng nặng, 5.000 camera an ninh công nghệ AI, thiết bị gây nhiễu, chó nghiệp vụ và nhiều trang bị khác.

Lực lượng an ninh Ấn Độ cũng đã triển khai toàn bộ các đơn vị lính biệt kích, bắn tỉa, xử lý bom, phát hiện chất nổ cùng các khí tài hiện đại.

Để bảo vệ không phận, Không quân Ấn Độ (IAF) triển khai hệ thống an ninh toàn diện, biến thủ đô New Delhi thành một “pháo đài”.

IAF đã đặt các tiêm kích Rafale, MiG-29, Mirage-2000 và Sukhoi-30 MKI trong trạng thái sẵn sàng chiến đấu tại các căn cứ không quân trọng yếu. Một nhóm tiêm kích đã liên tục tuần tra trên không, ứng phó với bất kỳ mối đe dọa tiềm ẩn nào, từ hóa học đến hạt nhân.

Dù lượn, khinh khí cầu hoàn toàn đã bị cấm hoạt động trên bầu trời New Delhi cho đến hết ngày 12/9. IAF cũng điều động trinh sát cơ, tên lửa phòng không, máy bay không người lái (UAV), hệ thống chống UAV để trực chiến. Họ xác định ba mối đe dọa tiềm ẩn là UAV cỡ nhỏ, tên lửa, máy bay thương mại được sử dụng để tấn công khủng bố như vụ 11/9.

Nguồn thạo tin của NDTV cho biết tên lửa phòng không tầm trung Akash và MRSAM đã được triển khai bảo vệ không phận thủ đô.

IAF có kế hoạch triệt hạ các mối đe dọa trên không theo nhiều bước. Sau khi radar và hệ thống cảm biến phát hiện và xác định chính xác mối đe dọa, Trung tâm Chỉ đạo Tác chiến (ODC) sẽ xác định các bước hành động tiếp theo, trong đó có

khai hỏa tên lửa để vô hiệu hóa mục tiêu.

Kể từ ngày 8/9, việc đi lại ở New Delhi “đặc biệt khó khăn”. Giới chức đóng cửa các trường học, ngân hàng, hầu hết doanh nghiệp tư nhân và các cơ quan chính phủ, đồng thời phong tỏa giới tuyến với các bang lân cận. Chỉ có các dịch vụ thiết yếu được duy trì hoạt động. Phong tỏa trung tâm hành chính của New Delhi cũng là trọng tâm của kế hoạch tăng cường an ninh. Khu vực này rộng gần 43 km², bằng 3/4 diện tích Manhattan ở New York, Mỹ. Đây là nơi có nhiều công viên được chăm sóc tỉ mỉ, tượng đài đá sa thạch và nhà bungalow cho giới thượng lưu.

Hệ thống tàu điện của thành phố vẫn hoạt động, song cảnh sát giao thông đã cấm hầu hết các tuyến gần trụ sở quốc hội và chính phủ, nơi khách dự hội nghị chủ yếu tập trung tại các khách sạn 5 sao.

Các lãnh đạo thế giới sẽ gặp mặt tại một trung tâm hội nghị được cải tạo trong 4 năm rưỡi với chi phí 27 tỷ rupee (326 triệu USD). Trung tâm này còn lớn hơn nhà hát Opera Sydney nổi tiếng của Australia. Lực lượng cảnh sát cũng sẽ kiểm soát các cuộc biểu tình liên quan đến những chủ đề nóng ở Ấn Độ, trong đó có bạo lực sắc tộc ở bang Manipur và các cuộc đụng độ dân sự ở một số thị trấn lân cận New Delhi. Nhiều cơ quan trong nước liên tục cập nhật thông tin cho cảnh sát theo thời gian thực, nhằm ngăn chặn các cuộc biểu tình.

“Tổng thống Modi đặt nhiều hy vọng vào hội nghị thượng đỉnh G20 này”, Michael Kugelman, giám đốc viện nghiên cứu Nam Á ở Trung tâm Wilson, trụ sở Washington, nhận định.

Tổ chức thành công hội nghị sẽ giúp nâng cao danh tiếng của ông Modi với tư cách là một nhà lãnh đạo có năng lực, đồng thời tăng uy tín cho đảng Bharatiya Janata cầm quyền của ông trong 5 cuộc bầu cử cấp bang diễn ra trong năm nay và cuộc bầu cử toàn quốc năm 2024.

“New Delhi rất coi trọng chức vụ chủ tịch G20. Ngoài lợi ích cốt lõi của quốc gia và các mục tiêu đối ngoại, Ấn Độ cũng gián tiếp liên kết vai trò này với chính trị trong nước”, ông Kugelman nói.

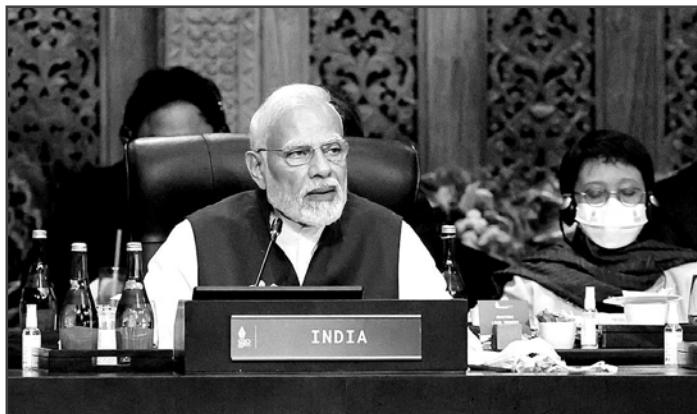
ẤN ĐỘ NỔ LỰC ĐẠT TUYÊN BỐ CHUNG CỦA G20

Nước chủ nhà Ấn Độ đang nỗ lực thuyết phục các thành viên vượt qua bất đồng trong nhiều vấn

đề như xung đột Ukraine hay biến đổi khí hậu để G20 có thể ra tuyên bố chung.

Phát biểu khai mạc hội nghị thượng đỉnh G20 tại New Delhi, Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi cho biết nhóm đã đạt đồng thuận về việc kết nạp Liên minh châu Phi (AU) làm thành viên thường trực.

Sau cuộc hội đàm tối 8/9 vừa qua, Tổng thống Mỹ Joe Biden và Thủ tướng Modi cũng bày tỏ tin tưởng hội nghị thượng đỉnh G20 năm nay sẽ giúp xây dựng đồng thuận về chính sách kinh tế để giải quyết các thách thức toàn cầu lớn.

(Ảnh Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi phát biểu tại lễ khai mạc hội nghị thượng đỉnh G20 tại New Delhi ngày 9/9. Ảnh: AFP)

Việc đề cao tinh thần đoàn kết tại hội nghị thượng đỉnh G20 mang lại cho Ấn Độ cơ hội nâng cao tầm vóc toàn cầu và khẳng định vai trò là tiếng nói đại diện các nền kinh tế mới nổi. Điều đó sẽ trở thành hiện thực khi G20 ra được tuyên bố chung trong năm nay.

Xung đột Ukraine đã phủ bóng hội nghị thượng đỉnh G20 năm ngoái tại Indonesia, nhưng nhóm cuối cùng đã đưa ra được tuyên bố chung vào phút chót, ghi nhận những khác biệt trong khối về cuộc chiến.

Song lập trường của các bên đã trở nên cứng rắn hơn kể từ đó. Nga và Trung Quốc có thể không đồng ý nhượng bộ và phương Tây do Mỹ dẫn đầu có thể cũng không chấp nhận tuyên bố chung không lên án mạnh mẽ cuộc chiến. Sự vắng mặt của Tổng thống Nga Vladimir Putin và Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình tại hội nghị có thể khiến việc ra quyết định trở nên khó khăn hơn. Ngoại trưởng Nga Sergei Lavrov và Thủ tướng Trung Quốc Lý Cường dẫn đầu phái đoàn tham gia sự kiện, song họ không có đủ thẩm quyền để đưa ra

nhượng bộ vào phút chót mà không tham khảo ý kiến lãnh đạo.

Các cuộc họp đầu năm nay của bộ trưởng tài chính và ngoại trưởng các nước G20 để chuẩn bị cho hội nghị thượng đỉnh kết thúc mà không ra được tuyên bố chung. Song Ấn Độ vẫn hy vọng rằng xung đột Ukraine không làm chệch hướng những vấn đề khác mà các nước đang phát triển muốn thảo luận.

Không chỉ xung đột Ukraine, nhiều vấn đề toàn cầu khác cũng đang đe dọa đến khả năng đạt đồng thuận của G20.

“Các vấn đề như nợ, giá lương thực và năng lượng tăng đã trở nên trầm trọng hơn do xung đột và đại dịch. Ấn Độ và những nước đang phát triển trong G20 muốn công nghiệp hóa nền kinh tế để góp phần giải quyết những vấn đề này”, Tanvi Madan, thành viên cấp cao tại Viện Brookings ở Mỹ, nói.

G20 là những nền kinh tế lớn nhất, chiếm 85% sản lượng kinh tế thế giới, 75% thương mại 2/3 dân số toàn cầu. Ấn Độ nhiều lần nói rằng khối có trách nhiệm với tất cả các nước không phải là thành viên G20.

Nhưng triển vọng đạt thỏa thuận về những vấn đề này khá bấp bênh. David Malpass, chủ tịch Ngân hàng Thế giới, hồi tháng 12 cho biết các nước nghèo nhất thế giới chịu khoản nợ hàng năm lên tới 62 tỷ USD, trong đó Trung Quốc là chủ nợ của 2/3 trong số này.

Các nước G20 đã đồng ý về Khuôn khổ chung (CF) về tái cơ cấu nợ cho nước nghèo vào năm 2020, nhưng tiến trình diễn ra chậm chạp. Phương Tây đổ lỗi cho Trung Quốc, song Bắc Kinh phủ nhận.

Ấn Độ, quốc gia có quan hệ căng thẳng với Trung Quốc do đụng độ biên giới, muốn nhận được

nhiều cam kết hơn từ các nước giàu. Song nếu phương Tây khăng khăng đổ lỗi cho Trung Quốc về cuộc khủng hoảng nợ, nó có thể trở thành rào cản cho sự thống nhất.

Biến đổi khí hậu cũng là vấn đề mà Ấn Độ nhiều lần nêu ra, nói rằng một số quốc gia nghèo nhất dễ bị tổn thương vì thời tiết cực đoan. Ông Modi hôm 7/9 nói rằng “tham vọng về hành động chính trị cần kết hợp với tham vọng về tài chính và chuyển giao công nghệ”.

Giới quan sát cho rằng bình luận của ông phản ánh chia rẽ trong khối về tài trợ cho nỗ lực chống biến đổi khí hậu. Các nước đang phát triển không muốn đặt mục tiêu cắt giảm khí nhà kính quá tham vọng vì lo ngại cần trả tăng trưởng kinh tế. Họ cho rằng nhóm các nước giàu cần hỗ trợ nhiều hơn về tài chính, công nghệ và cơ sở hạ tầng để ứng phó biến đổi khí hậu.

Happymon Jacob, giáo sư chính sách đối ngoại tại Đại học Jawaharlal Nehru ở New Delhi, cho rằng biến đổi khí hậu sẽ là một trong những chủ đề chính của chương trình nghị sự G20 và New Delhi muốn thúc đẩy các nước giàu cam kết nhiều hơn.

Lương thực và an ninh năng lượng cũng sẽ được thảo luận và dự kiến đạt được một số đồng thuận, dù điều này sẽ phụ thuộc nhiều vào việc Nga có đồng ý tái khởi động Sáng kiến Ngũ cốc Biển Đen hay không. Đây là sáng kiến cho phép Ukraine xuất khẩu ngũ cốc ra thị trường thế giới qua Biển Đen mà Nga từ chối gia hạn hồi tháng 7.

Nỗ lực đạt đồng thuận tại G20 đang được thúc đẩy tối đa, bởi nếu không, Ấn Độ sẽ phải đưa ra tuyên bố chủ tịch thay vì tuyên bố chung. Điều này đồng nghĩa với việc G20 lần đầu tiên không có tuyên bố chung sau 20 năm tổ chức hội nghị thượng đỉnh của khối.

Kịch bản đó sẽ khiến nhiều người đặt câu hỏi về vai trò của G20 trong một thế giới đang biến đổi nhanh chóng, điều mà Ấn Độ không muốn chứng kiến trong nhiệm kỳ chủ tịch của mình, bà Madan, chuyên gia Viện Brookings ở Mỹ, đánh giá.

TỔNG SỐ TÀI SẢN CỦA NGA BỊ PHONG TỎA LÊN ĐẾN HƠN \$280 TỶ

Theo báo cáo của lực lượng đặc nhiệm đa phương REPO, lực lượng đã hoàn thành việc xác

định và giải trình các tài sản thuộc sở hữu của các cá nhân, tổ chức có liên hệ với chính phủ Nga tại các nước thành viên REPO.

Đại diện Bộ Tài chính Mỹ cho biết: “Tổng giá trị ước tính của số tài sản liên quan đến chính phủ Nga bị phong tỏa lên đến hơn \$280 tỷ, phần lớn trong số này đều được đặt tại các nước thành viên Liên minh châu Âu.”

REPO là lực lượng đặc nhiệm đa phương do Mỹ và các nước đồng minh phương Tây thành lập nhằm tìm kiếm và phong tỏa mọi tài sản có liên quan đến chính phủ Nga.

Được biết lực lượng đặc nhiệm REPO có sự tham gia của các quốc gia bao gồm: Australia, Anh, Đức, Italia, Canada, Pháp, Nhật Bản và Ủy ban Châu u.

Báo cáo của REPO cũng cho biết: “Các thành viên REPO cam kết sẽ xác định đầy đủ các tài sản thuộc lệnh phong tỏa và đảm bảo rằng tài sản thuộc về cá nhân, tổ chức liên quan đến chính phủ Nga sẽ bị tạm giữ cho đến khi Moscow thực hiện việc bồi thường thiệt hại đã gây ra cho Ukraine”.

Trong một chuyến thăm đến Ukraine gần đây, Ngoại trưởng Antony Blinken tuyên bố: “Washington sẽ gửi cho Kiev \$5,4 triệu tài sản thu giữ từ các doanh nhân Nga bị trừng phạt. Đây cũng là một phần của gói hỗ trợ mới trị giá \$1 tỷ dành cho Ukraine.”•

BÂY GIỜ THÌ...

Một vị linh mục đang tản bộ trên đường chợt nhìn thấy một chú bé vai còng mang cặp sách đang cố gắng kiêng chân với tay nhấn chuông trước cửa nhà mình vì cái chuông ở ngoài tầm với của chú bé.

Sau khi quan sát những cố gắng vô ích của chú bé, động lòng trắc ẩn, linh mục tiến tới gần hơn, đứng sau lưng chú bé, một tay đặt nhẹ nhàng lên vai chú, nghiêng người về phía trước rồi dùng tay còn lại nhấn chuông giúp chú bé.

Cùng với tiếng chuông vang lên phía trong, vị linh mục mỉm cười hỏi chú nhỏ:

- Được chưa, bây giờ đến cái gì, chú nhỏ?

Thằng bé quay lại đáp nhanh:

- Dạ, bây giờ thì...chạy!

TIN HOA KỲ

PHE DÂN CHỦ THẤT VỌNG VỚI TỶ LỆ CỬ TRI ỦNG HỘ THẤP THÊ THẨM CỦA JOE BIDEN

WASHINGTON, DC (NV) - Các thượng nghị sĩ Dân Chủ nói rằng tỷ lệ cử tri ủng hộ thấp thảm của Tổng Thống Joe Biden là “đáng lo ngại” và “dễ làm nản lòng,” nhưng họ cũng không tin tưởng rằng bất cứ dấu hiệu chuyển hướng đường lối nào của Tòa Bạch Ốc sẽ làm thay đổi quan điểm của cử tri đối với ông trong cuộc bầu cử vào năm 2024, theo The Hill.

Họ nhìn nhận rằng nhược điểm lớn nhất của vị tổng thống đã 80 tuổi này chính là tuổi tác của ông, là điều ảnh hưởng tiêu cực tới mức độ cử tri đánh giá thành tích làm tổng thống của ông, đồng thời đóng góp thêm vào tình trạng thiếu nhiệt tâm trong chiến dịch vận động tái cử của ông vào năm 2024.

“Quý vị bắt buộc phải lo âu về những con số thăm dò kia, quý vị không thể gì làm khác hơn,” Thượng Nghị Sĩ Jon Tester (Dân Chủ-Montana) nói. “Vẫn còn nhiều thì giờ để nâng những con số đó lên nhưng liệu ông ấy có thể làm được hay không thì tôi cũng không biết nữa, nhưng quý vị bắt buộc phải lo âu rồi.”

“Chỉ là không có nhiệt tâm gì cả thôi,” một vị nghị sĩ Dân Chủ, không muốn nêu tên, nói. “Cho dù có nói gì đi nữa thì cũng dẫn tới câu: Ủ, thành tích của ông ấy coi cũng tạm được lắm, chỉ phải cái tội là ông ấy quá già đi mất”.

Các nghị sĩ Dân Chủ bác bỏ khả năng ông Biden sẽ phải đối phó với những cạnh tranh để được đề cử làm ứng cử viên tổng thống, cho dù nhiều nhóm cử tri - đặc biệt là giới trẻ - cứ khao khát muốn thấy những gương mặt lãnh đạo mới.

Các cuộc thăm dò do tờ Wall Street Journal thực hiện cho thấy 73% số cử tri nghĩ rằng ông Biden già quá rồi, không nên ứng cử thêm nhiệm kỳ thứ

hai nữa làm gì. Chỉ có 37% cử tri ghi danh đi bầu là mạnh mẽ chấp thuận hoặc chấp thuận một phần nào khả năng điều hành nền kinh tế đất nước của ông Biden, trong khi đó 48% cử tri hết sức không tán thành cách thức ông Biden điều hành nền kinh tế. (TTHN)

BIDEN CÙNG ĐỒI TÁC G20 LẬP TUYỂN VẬN CHUYỂN THỦY BỘ NỐI TRỰC ÁN-ÂU

New Delhi, Ấn Độ (NV) - Tổng Thống Joe Biden và các đồng minh hôm Thứ Bảy, 9/9, công bố một kế hoạch đầy tham vọng nhằm xây dựng tuyến đường vận chuyển hoả xa và đường biển kết nối Ấn Độ với Trung Đông và Châu Âu.

Nỗ lực to lớn này, được công bố trong Hội Nghị Thượng Đỉnh G20 năm 2023, nhằm mục đích thúc đẩy tăng trưởng kinh tế và tăng cường hợp tác chính trị trên quy mô toàn cầu. Tổng Thống Biden bày tỏ tầm quan trọng của dự án này, nói rằng: “Đây là một kế hoạch lớn. Đây thực sự là một sự kiện lớn,” theo AP.

Hành lang vận chuyển được đề xuất này, trải rộng trên nhiều quốc gia, bao gồm Ấn Độ, Saudi Arabia, các Tiểu Vương Quốc Ả Rập Thống Nhất, Jordan, Israel và Liên Âu, sẵn sàng tăng cường thương mại, tạo thuận lợi cho việc vận chuyển các nguồn năng lượng và cải thiện kết nối kỹ thuật số.

Ông Jake Sullivan, cố vấn an ninh quốc gia Hoa Kỳ, nhấn mạnh dự án này là sự thể hiện “hiệu quả” của sức mạnh Mỹ, qua tầm nhìn của Tổng Thống Biden về “các khoản đầu tư sâu rộng” và hợp tác quốc tế hiệu quả.

Cố Vấn Sullivan nhấn mạnh tác động tích cực của cơ sở hạ tầng được cải thiện đối với tăng trưởng kinh tế, sự gắn kết khu vực và biến Trung Đông thành trung tâm hoạt động kinh tế, chống lại mối liên hệ lịch sử của khu vực này với những thách thức, xung đột và khủng hoảng.

Ông Narendra Modi, thủ tướng Ấn Độ, nhấn mạnh rằng sự tăng cường kết nối là ưu tiên hàng đầu của Ấn Độ, không chỉ nhằm thúc đẩy thương mại lẫn nhau mà còn xây dựng niềm tin lẫn nhau giữa các quốc gia.

Tuyến hành lang hoả xa và vận tải đường biển, cùng sự cung cấp kết nối kỹ thuật số được dàn trải

trên khắp các khu vực địa lý rộng lớn, thúc đẩy thương mại. Dự án này cũng sẽ là giải pháp thay thế cho các sáng kiến cơ sở hạ tầng rộng lớn được Trung Quốc đưa ra trước đây trong kế hoạch “Một vòng đai, một con đường.”

Trong khi chi tiết chi phí và tài chính của dự án vẫn chưa được tiết lộ, Thái Tử Mohammed bin Salman của Saudi Arabia đã đề cập đến con số \$20 tỷ trong một thông báo, tuy nhiên hiện không rõ liệu khoản ngân quỹ này có áp dụng riêng cho cam kết của Ả Rập Saudi hay không.

TỔNG THỐNG JOE BIDEN TỚI VIỆT NAM

Chiều Chủ nhật ngày 10 tháng 9 (theo giờ Việt Nam), Tổng thống Joe Biden tới VN sau khi tham dự Hội nghị thương đỉnh và đã có cuộc Hội đàm cấp cao với Tổng bí Thư CSVN Nguyễn Phú Trọng tại Hà Nội, Việt Nam.

Trong sự kiện này, hai bên đã thông qua Tuyên bố chung, nâng tầm quan hệ Việt Nam-Hoa Kỳ lên Đối tác Chiến lược Toàn diện.

Tổng Bí thư CSVN Nguyễn Phú Trọng đánh giá cao việc Tổng thống Joe Biden tới thăm Việt Nam cũng như cũng đánh giá cao những đóng góp của Mỹ trong việc góp phần thúc đẩy hợp tác toàn cầu, giải quyết những thách thức lớn đặt ra như y tế, bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu và an ninh lương thực.

Tổng thống Biden và phái đoàn tháp tùng cũng đề cao tầm quan trọng của chuyến thăm còn mang ý nghĩa đối với khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương và thế giới. Ông Biden nêu quan điểm của Mỹ về ủng hộ một khu vực mở, ổn định, an toàn, liên kết và thịnh vượng.

KHÔNG BAO GIỜ QUÊN: CUỘC TẤN CÔNG KHỦNG BỐ 9/11

WASHINGTON, DC (NV) - Vào ngày này đúng hai mươi hai năm trước, nhằm hôm Thứ Ba, 11 Tháng Chín, 2001, cả thế giới bàng hoàng trước cuộc tấn công khủng bố khi 19 tên không tặc, theo kế hoạch của Osama bin Laden, thủ lĩnh nhóm al-Qaeda, cướp bốn chiếc máy bay dân sự đâm vào các mục tiêu nội địa nước Mỹ.

Bốn chiếc máy bay dân sự bỗng trở thành những vũ khí tự sát tấn công vào toà nhà World Trade Center ở New York, Ngũ Giác Đài ở Washington DC, và chuyến bay 93 của United Airlines rớt xuống một cánh đồng ở Pennsylvania vì hành khách quyết định kháng cự lại bọn khủng bố.

Không tặc lái máy bay đâm vào hướng Nam của toà tháp South Tower (2 WTC) ngày 11 Tháng Chín, 2001. Gần 3,000 người thiệt mạng vào ngày khủng bố định mệnh đó và nhiều người chết hơn mỗi năm vì những “di chứng” liên quan bắt nguồn từ biến cố thảm khốc được nhớ với tên cuộc tấn công khủng bố 911.

Biến cố này là một bước ngoặt làm thay đổi tất cả, đến mức khó có thể tìm thấy một phần nào đó trong cuộc sống của người Mỹ mà không bị ảnh hưởng.

Từ việc tăng cường kiểm soát an ninh tại các phi trường cho đến quân sự hóa lực lượng cảnh sát, cho đến các cuộc chiến kéo dài hàng chục năm, tất cả làm thay đổi cách hành xử, nhân cách, và tự do của con người và đất nước Hoa Kỳ.

Tính từ ngày định mệnh đó, 22 năm sau, nước Mỹ có thêm gần 80 triệu trẻ em ra đời và trưởng thành, nhưng cái chết của gần 3,000 sinh mạng vẫn còn đó những nghi vấn, những lỗ hổng trong trái tim, trong tâm khảm của biết bao người Mỹ có thân nhân, bạn bè bị chủ nghĩa khủng bố cướp đi mạng sống.

Chưa hết, sự kiện này còn làm hàng ngàn quân nhân và viên chức dân sự Mỹ hy sinh tại các cuộc chiến truy tìm, tiêu diệt, và ngăn chặn quân khủng bố cũng như những kẻ ủng hộ khủng bố.

Nỗi đau vẫn còn trong lòng người Mỹ. Bàng hoàng, đau đớn, tức giận, và sợ hãi, những cảm xúc mãnh liệt trước sự kiện 9/11 vẫn làm tổn hại tinh thần người Mỹ đến tận nhiều năm sau.

Có đến 63% người Mỹ cho biết họ không thể

ngừng xem tin tức, theo dõi những gì đã và đang xảy ra liên quan đến sự kiện tấn công khủng bố 9/11, cho dù đó là một biến cố vô cùng khủng khiếp, theo cuộc thăm dò của trung tâm nghiên cứu Pew Research Center.

Có tới 61% người Mỹ tin rằng tác động của vụ tấn công 9/11 làm Hoa Kỳ thay đổi.

Một thăm dò khác của Pew Research Center, thực hiện nhân dịp đánh dấu 15 năm sau biến cố 9/11, cho thấy 76% người Mỹ cho rằng đây là sự kiện lịch sử đáng nhớ nhất.

Điều đáng ghi nhận là dù các quan điểm về chính trị rất khác nhau, 70% cử tri Cộng Hòa và Dân Chủ đều xếp biến cố 9/11 là một trong 10 sự kiện có tác động trong lịch sử.

Tuy nhiên, trong khổ đau, nước Mỹ cho thế giới thấy một sức mạnh tiềm tàng làm bật dậy niềm hy vọng.

Những thời khắc đáng nhớ trong ngày 11 Tháng Chín, 2001:

-8 giờ 46 phút sáng: Chuyến bay American Airlines Flight 11, một chiếc Boeing 767, đâm vào phía Bắc tòa tháp North Tower (1 WTC), khoảng giữa tầng thứ 93 và 99. Tất cả 92 người trên máy bay thiệt mạng.

-9 giờ 3 phút sáng: Chuyến bay United Airlines Flight 175, một chiếc Boeing 767, chở 56 hành khách và phi hành đoàn chín người đâm vào phía Nam tòa tháp South Tower (2 WTC), khoảng giữa tầng 77 và 85. Tất cả 65 người trên máy bay thiệt mạng.

-9 giờ 5 phút sáng: Tổng Thống George W Bush được thông báo về chiếc máy bay thứ hai đâm vào World Trade Center.

-9 giờ 30 phút sáng: Tổng Thống Bush gửi thông

điệp đến quốc dân báo tin “Nước Mỹ bị tấn công,” và thề rằng “những kẻ khủng bố tấn công nước Mỹ sẽ không còn đường sống.”

-9 giờ 37 phút sáng: Chuyến bay American Airlines Flight 77, một chiếc Boeing 757, chở 58 hành khách và phi hành đoàn sáu người, đâm vào phía Tây của Ngũ Giác Đài. Tất cả 64 người trên máy bay thiệt mạng.

-9 giờ 45 phút sáng: Không phận Hoa Kỳ được lệnh đóng cửa hoàn toàn. Tất cả máy bay trên bầu trời phải đáp xuống phi trường gần nhất.

-9 giờ 59 phút sáng: Tòa tháp South Tower của World Trade Center sụp đổ, 56 phút sau khi bị máy bay đâm vào.

-10 giờ 3 phút sáng: Chuyến bay United Airlines Flight 93, một chiếc Boeing 757, chở 37 hành khách và phi hành đoàn bảy người, rớt xuống một cánh đồng ở Shanksville, Pennsylvania. Tất cả 44 người trên máy bay thiệt mạng.

-10 giờ 28 phút sáng: Tòa nhà North Tower của World Trade Center sụp đổ, 102 phút sau khi bị máy bay đâm vào. Khách sạn Marriott Hotel nằm bên dưới hai tòa tháp cũng sụp đổ hoàn toàn.

-10 giờ 50 phút sáng: Khu vực phía Tây của Ngũ Giác Đài, cao năm tầng, sụp đổ. (MPL) [kn]

(Dữ liệu dựa theo link: www.visualcapitalist.com/9-11-timeline-three-hours-that-changed-everything/)

MỸ PHÓNG THỦ TÊN LỬA ĐẠN ĐẠO XUYÊN LỤC ĐỊA TẠI BANG CALIFORNIA

Ngày 6 tháng 9, tên lửa đạn đạo xuyên lục địa (ICBM) Minuteman III được phóng từ căn cứ không quân Vandenberg ở tiểu bang California. Tên lửa này vượt qua quãng đường 6,720km và rơi xuống khu vực quần đảo Marshall trên Thái Bình Dương.

Tên lửa LGM-30 Minuteman III có tầm bắn 13000km, được biên chế từ thập niên 1970. Đây là vũ khí chủ lực trên mặt đất trong bộ ba răn đe hạt nhân của Mỹ, bên cạnh tên lửa Trident III trên tàu ngầm lớp Ohio và vũ khí hạt nhân trang bị cho máy bay ném chiến lược.

Được biết, tên lửa mang ba thiết bị thử nghiệm, không có đầu đạn chiến đấu. Không quân Mỹ cho hay: “Những vụ phóng nhằm xác nhận độ chính xác và tin cậy của hệ thống ICBM, cung cấp thông tin giá trị nhằm đảm bảo khả năng răn đe hạt nhân

an toàn, bảo mật và tin cậy”.

Theo cơ quan này, vụ phóng lần này cũng là cuộc thử nghiệm “thường lệ”, giống như những vụ đã được tiến hành hơn 300 lần và không liên quan đến những sự kiện trên thế giới hiện nay.

TRIỂN KHAI HÀNG NGHÌN THIẾT BỊ KHÔNG NGƯỜI LÁI

Ngũ Giác Đài đang có kế hoạch triển khai hàng nghìn thiết bị không người lái UAV Replicator trong 2 năm tới nhằm đối phó với sức mạnh quân sự tiềm tàng của Trung Quốc.

Phát biểu tại hội nghị của Hiệp hội Công nghiệp Quốc phòng (NDIA) tại Washington, D.C. ngày 29 tháng 8, Thứ trưởng Bộ Quốc phòng Kathleen Hicks cho biết: “Quân đội Mỹ đã triển khai một chương trình phát triển công nghệ - UAV bầy đàn - mới trong vòng từ 18 đến 24 tháng tới”.

Đồng thời, trong bài phát biểu tại NDIA, Kathleen Hicks cũng đã đề cập đến các mối đe dọa an ninh từ Trung Quốc: “Quân đội Trung Quốc sở hữu số lượng trang thiết bị quân sự vượt xa so với Mỹ, nhiều tàu chiến hơn, nhiều tên lửa, nhiều binh sĩ và giờ đây là nhiều UAV. Do đó quân đội Mỹ cần đến các hệ thống vũ khí tiên tiến để san bằng khoảng cách này.”

Đô đốc John Aquilino - người đứng đầu Bộ Tư lệnh Ánh Đèo Dương - Thái Bình Dương của quân đội Mỹ (INDOPACOM) nhận định: “Máy bay không người lái sẽ hữu ích trong cuộc xung đột tiềm tàng với Trung Quốc trong tương lai, các hệ thống vũ khí này có thể tấn công 1,000 mục tiêu trải rộng trên một khu vực rộng lớn trong 24 giờ”.

Được biết, kể từ đầu năm 2023, quân đội Mỹ, Anh và Australia đã tổ chức một “cuộc thử nghiệm năng lực chung” để trình diễn các hệ thống máy bay không người lái mới được hỗ trợ bởi trí tuệ nhân tạo (AI), các hệ thống này được triển khai như một “bầy đàn UAV để phát hiện và theo dõi các mục tiêu quân sự”.

Hiện cả ba quốc gia nói trên đang ngày càng tập trung vào việc kiểm soát sự trỗi dậy của Trung Quốc ở Ánh Đèo Dương - Thái Bình Dương, đồng thời cam kết phát triển và triển khai các năng lực quân sự mới trong khu vực để đối phó Bắc Kinh.

CẢNH BÁO TRIỀU TIÊN KHÔNG CUNG CẤP VŨ KHÍ CHO NGA,

Ngày 5 tháng 9, phát biểu tại cuộc họp báo tại Tòa Bạch Ốc, Cố vấn An ninh Quốc gia Jake Sullivan tuyên bố: “Quyết định cung cấp vũ khí cho Nga để họ tập kích vào kho chứa ngũ cốc và hạ tầng sưởi tại các thành phố lớn khi mùa đông đang đến, nhằm kiểm soát lãnh thổ của một quốc gia có chủ quyền sẽ không tác động tốt đến Triều Tiên mà ngược lại, nước này sẽ phải trả giá rất đắt trong cộng đồng quốc tế”.

Ông Sullivan nhấn mạnh: “Mỹ đang tiếp tục siết chặt ngành công nghiệp quốc phòng Nga và nước này buộc phải tìm kiếm bất kỳ nguồn cung nào có thể. Mặc dù hiện tại chưa có dấu hiệu nào cho thấy Triều Tiên đã cung cấp số lượng lớn vũ khí cho Nga, nhưng giữa hai bên đã có cuộc đàm phán nhằm hướng tới mục tiêu này”.

Theo Jake Sullivan, hồi tháng 7 vừa qua, Bộ trưởng Quốc phòng Nga - Sergei Shoigu đã đến thăm Triều Tiên để tìm cách mua thêm đạn dược dùng cho chiến dịch.

Jake Sullivan nói rằng: “Mỹ sẽ tiếp tục lên tiếng và kêu gọi Triều Tiên tuân thủ các cam kết công khai của họ về việc không cung cấp vũ khí cho Nga vì điều đó sẽ gây thương vong cho người Ukraine”. Hiện giới chức Nga, Triều Tiên chưa bình luận về thông tin trên.

Trước đó vào ngày 30 tháng 8, phát ngôn viên Hội đồng An ninh Quốc gia John Kirby cho biết: “Nga đang bí mật đàm phán nhằm mua đạn dược và vật tư quân sự từ Triều Tiên để dùng cho xung đột Ukraine, trọng tâm là cung cấp đạn pháo cho Moscow”.

Được biết, kể từ khi xung đột Nga - Ukraine bắt đầu, Bình Nhưỡng đã củng cố mối quan hệ chặt chẽ với Moscow. Nước này còn công khai ủng hộ Nga tại Liên Hợp Quốc và cáo buộc chính sách bá quyền và độc đoán của Mỹ và các đồng

minh phương Tây là nguyên nhân dẫn đến chiến sự.

PHÊ DUYỆT THƯƠNG VỤ VŨ KHÍ TRỊ GIÁ \$12 TỶ CHO BA LAN

Bộ Ngoại giao Mỹ vừa phê duyệt bán lô trực thăng Apache trị giá \$12 tỷ cho Ba Lan. Thương vụ vũ khí này đã được trình lên Quốc hội Mỹ, cơ quan này sẽ có 30 ngày để xem xét, phê chuẩn hợp đồng.

Cơ quan Hợp tác An ninh quốc phòng của Ngũ Giác Đài thông báo: “Bộ Ngoại giao Mỹ đã phê duyệt khả năng bán trực thăng AH-64E Apache và các thiết bị liên quan cho Chính phủ Ba Lan, tổng giá trị ước tính của lô vũ khí là \$12 tỷ”.

Theo thông báo, trước đó Chính quyền Ba Lan đã yêu cầu mua 96 máy bay trực thăng tấn công AH-64E Apache cũng như các phụ tùng, thiết bị khí tài đi kèm.

Theo giới chức Ba Lan, các trực thăng Apache sẽ được dùng để thay thế các trực thăng Mi-24 Hind vốn đã quá lỗi thời. Điều này sẽ đưa quân đội Ba Lan trở thành lực lượng sở hữu phi đội Apache lớn thứ 2 trên thế giới.

Cơ quan Hợp tác An ninh Quốc phòng đã gửi thông báo lên Quốc hội Mỹ về thỏa thuận bán lô trực thăng này cho Ba Lan. Theo quy định, Quốc hội Mỹ sẽ có 30 ngày để xem xét, phê chuẩn hợp đồng, nếu không bị Quốc hội phản đối, hợp đồng sẽ được trình lên Tổng thống Joe Biden ký duyệt.

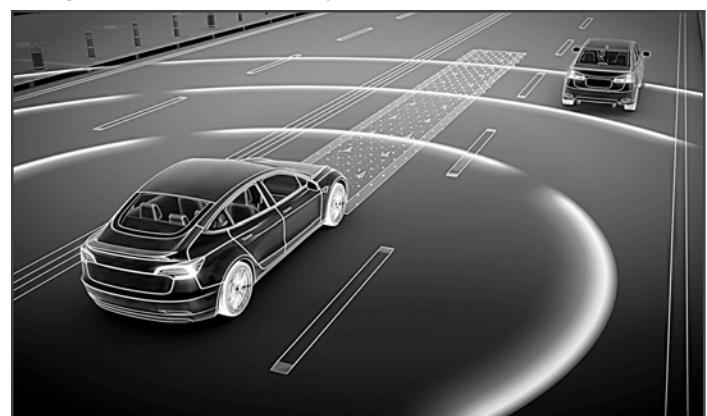
Bộ Ngoại giao Mỹ cho hay: “Thương vụ vũ khí mới này sẽ giúp Ba Lan cải thiện năng lực đối phó các mối đe dọa hiện tại và tương lai”.

Được biết, trực thăng AH-64E Apache Guardian (ảnh trên) là phiên bản mới nhất của dòng trực thăng tấn công nổi tiếng. Guardian có động cơ tốt

hơn so với các phiên bản trước đó với tốc độ tối đa 300km/h. Những cải tiến về thân vỏ cho phép trực thăng này thích ứng với các nhiệm vụ tác chiến tại khu vực có môi trường nhiệt độ cao.

HỆ THỐNG TRỢ LÁI ADAS GIÚP NGĂN CHẶN 37 TRIỆU VỤ TAI NẠN XE TẠI MỸ

Tổ chức về An toàn Giao thông Mỹ (AAA) mới đây đã đưa ra một nghiên cứu chỉ ra rằng gói các công nghệ hỗ trợ người lái (ADAS) giúp phương tiện ngăn chặn nguy cơ xảy ra 37 triệu vụ tai nạn, 14 triệu thương tích và cứu sống 250,000 người trong 30 năm tới tại Mỹ.

Trong giai đoạn tỷ lệ tai nạn giao thông ở Mỹ đang ở mức rất cao như hiện nay, thì việc cải tiến công nghệ an toàn trên xe hơi sẽ giúp ích rất nhiều trong việc tham gia giao thông.

Dr.David Yang, Chủ tịch và giám đốc điều hành của quỹ AAA cho biết: “Những phân tích từ nghiên cứu mới cho thấy rằng các công nghệ ADAS có tiềm năng thay đổi an toàn đường bộ. Tuy nhiên, những lợi ích an toàn từ ADAS sẽ không được tối ưu nếu như người dùng không hiểu đầy đủ, sử dụng đúng cách và áp dụng rộng rãi”.

Nghiên cứu được đội ngũ của AAA tổng hợp, phân tích từ dữ liệu từ năm 2017 đến năm 2019 để đưa ra dự đoán về nguy cơ tai nạn trong vòng 30 năm tới.

Sau đó, nhóm phải phát triển một mô hình để dự đoán khả năng hệ thống an toàn chủ động ngăn ngừa va chạm. Mỗi tính năng có thể bị ảnh hưởng bởi những yếu tố khách quan. Nhưng đội ngũ cố gắng xem xét nghiên cứu hiện có về công nghệ ADAS để đưa ra kết luận.

Mặc dù AAA thừa nhận rằng còn tồn tại những hạn chế đối với nghiên cứu thế giới •

TIN VIỆT NAM

THỦ TƯỚNG CSVN PHẠM MINH CHÍNH SẮP ĐẾN TRUNG QUỐC, MỸ VÀ BRAZIL

Phát ngôn viên Bộ Ngoại giao CSVN Phạm Thu Hằng đã thông báo một số hoạt động đối ngoại quan trọng của Việt Nam trong thời gian tới trong cuộc họp báo thường kỳ Bộ Ngoại giao ngày 14-9.

Theo đó, từ ngày 16 đến 17-9, Thủ tướng CSVN Phạm Minh Chính sẽ đến thành phố Nam Ninh (Quảng Tây, Trung Quốc) để dự Hội chợ Trung Quốc - ASEAN (CAEXPO) và Hội nghị thương đỉnh thương mại - đầu tư Trung Quốc - ASEAN (CABIS) lần thứ 20. Chuyến đi diễn ra theo lời mời của Chính phủ Trung Quốc. Dự kiến Phạm Minh Chính sẽ dự lễ khai mạc CAEXPO và CABIS, thăm các gian hàng của Việt Nam và hội kiến Thủ tướng Trung Quốc Lý Cường cùng một số hoạt động đối ngoại khác.

Sự kiện năm nay có chủ đề “Cùng xây dựng ngôi nhà chung, cộng đồng chung vận mệnh hướng đến tương lai - Thúc đẩy sáng kiến Vành đai và Con đường phát triển chất lượng cao và xây dựng trung tâm tăng trưởng kinh tế”. Hoạt động nằm trong chuỗi sự kiện kỷ niệm 20 năm thiết lập quan

hệ Đối tác chiến lược Trung Quốc - ASEAN.

Việt Nam tham dự kỳ hội chợ lần này với 120 doanh nghiệp, với 200 gian hàng, gồm nhiều mặt hàng đa dạng, phong phú thuộc nhiều lĩnh vực.

Cũng tại họp báo, bà Phạm Thu Hằng cho biết ngay sau chuyến công tác đến Trung Quốc, ông Phạm Minh Chính sẽ dẫn đầu đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam tham dự phiên thảo luận chung cấp cao khóa 78 của Đại hội đồng Liên Hiệp Quốc, kết hợp hoạt động song phương tại Mỹ từ ngày 17 đến 23-9.

Bà Phạm Thu Hằng cho biết thời gian qua Việt Nam đã tham gia tích cực và có trách nhiệm, đóng góp hiệu quả và thực chất mọi mặt tại Liên Hiệp Quốc. Phiên thảo luận chung tại Liên Hiệp Quốc lần này có chủ đề “Xây dựng lại lòng tin và thúc đẩy đoàn kết toàn cầu, tăng cường hành động vì chương trình nghị sự 2030 và các mục tiêu phát triển bền vững, hướng tới hòa bình, thịnh vượng và phát triển bền vững cho tất cả mọi người”.

Ông Phạm Minh Chính dự kiến tham dự và phát biểu tại phiên thảo luận chung cấp cao tại Đại hội đồng Liên Hiệp Quốc, Hội nghị thượng đỉnh tham vọng khí hậu, Hội nghị cấp cao về sẵn sàng ứng phó và phòng chống đại dịch.

Viên Thủ tướng CSVN này cũng sẽ có các cuộc hội kiến với lãnh đạo Liên Hiệp Quốc và tiếp xúc song phương với lãnh đạo cấp cao các nước, các tổ chức quốc tế.

Cũng theo tin từ Bộ Ngoại giao CSVN, nhân dịp đến Mỹ lần này, ông Chính dự kiến có các cuộc gặp, hội kiến lãnh đạo chính quyền, Quốc hội Mỹ và tham gia hoạt động kinh tế, thương mại song phương cùng một số hoạt động đối ngoại khác.

Chuyến công tác đến Mỹ diễn ra ngay sau chuyến thăm cấp nhà nước đến Việt Nam của Tổng thống Joe Biden “có ý nghĩa hết sức quan trọng nhằm cụ thể hóa các kết quả của chuyến thăm vừa qua”, bà Phạm Thu Hằng khẳng định.

Rời Mỹ, ông Phạm Minh Chính sẽ thăm chính thức Brazil từ ngày 23 đến 26-9 theo lời mời của Tổng thống Brazil Luiz Inácio Lula da Silva.

Quan hệ Việt Nam - Brazil thời gian qua tiếp tục phát triển hết sức tích cực. Brazil hiện là đối tác kinh tế - thương mại lớn nhất của Việt Nam tại khu vực Mỹ Latin, với kim ngạch thương mại năm 2022 đạt 6,78 tỉ USD.

Trong khuôn khổ chuyến thăm, ông Chính sẽ

hội đàm với Tổng thống Brazil Luiz Inácio Lula da Silva và gặp một số lãnh đạo khác.

VIỆT NAM ĐỀ NGHỊ TRUNG QUỐC THÁO GỠ MỘT SỐ VƯỚNG MẮC

Thứ trưởng CSVN Nguyễn Minh Vũ đề nghị Trung Quốc mở rộng hợp tác đi đôi với tháo gỡ vướng mắc kéo dài tại một số dự án hợp tác của hai nước.

Trong chuyến thăm và làm việc tại Bắc Kinh vua qua, Thứ trưởng Thường trực Bộ Ngoại giao CSVN Nguyễn Minh Vũ (ảnh) đã hội kiến người đồng cấp Trung Quốc Mã Triều Húc và các quan chức cấp cao nước này, theo thông cáo hôm nay của Bộ Ngoại giao.

Tại các cuộc gặp, ông Nguyễn Minh Vũ đề nghị Việt Nam - Trung Quốc phối hợp triển khai các biện pháp thúc đẩy phục hồi kinh tế, nhất là tiện lợi hóa thông quan, tạo thuận lợi cho hàng nông sản Việt Nam xuất khẩu sang Trung Quốc.

Ông Vũ cũng đề nghị Trung Quốc tạo điều kiện sớm thành lập Văn phòng xúc tiến thương mại Việt Nam tại Thành Đô, Tứ Xuyên cùng Hải Khẩu, Hải Nam, tăng hợp tác đi đôi với tháo gỡ khó khăn, vướng mắc kéo dài tại một số dự án hợp tác như Mở rộng giai đoạn 2 Nhà máy Gang thép Thái Nguyên, Đạm Ninh Bình, Đạm Hà Bắc.

Ông Nguyễn Minh Vũ mong muốn Trung Quốc đẩy nhanh triển khai các khoản viện trợ không hoàn lại dành cho Việt Nam và tăng cường hợp tác du lịch thời gian tới. Ông đề nghị Trung Quốc tạo điều kiện thuận lợi để sớm mở Tổng Lãnh sự quán Việt Nam tại Trùng Khánh.

Hai bên trao đổi về vấn đề biên giới lấn thổ, đề xuất các biện pháp cụ thể để phối hợp quản lý tốt biên giới trên đất liền và kịp thời trao đổi, xử lý vấn đề nảy sinh trên cơ sở tuân thủ nghiêm túc các văn kiện chung.

Việt - Trung cam kết cùng tuân thủ nhận thức chung cấp cao, thỏa thuận về những nguyên tắc cơ bản chỉ đạo giải quyết vấn đề trên biển, kiểm soát tốt bất đồng, cùng duy trì hòa bình, ổn định ở Biển Đông.

Ông Vũ nhấn mạnh yêu cầu tôn trọng quyền và lợi ích hợp pháp của các quốc gia ven biển trên tinh thần phù hợp với luật pháp quốc tế, trong đó có Công ước Liên Hợp Quốc về Luật Biển 1982.

Trung Quốc là đối tác thương mại lớn nhất của

Việt Nam nhiều năm liên tục, còn Việt Nam là đối tác lớn nhất của Trung Quốc trong khối ASEAN. Theo Tổng cục Hải quan CSVN, tổng kim ngạch thương mại song phương năm 2022 đạt 175,6 tỷ USD, trong đó xuất khẩu của Việt Nam đạt 57,7 tỷ USD, còn nhập khẩu 117,87 tỷ USD. Năm 2023 là dịp hai nước kỷ niệm 15 năm thiết lập quan hệ đối tác hợp tác chiến lược toàn diện.

VỤ CHÁY CHUNG CƯ MINI Ở HÀ NỘI: HƠN 60 NGƯỜI TỬ VONG

Việc chữa cháy, cứu nạn gấp nhiều khó khăn do nơi xảy ra cháy có nhiều hộ dân sinh sống, nằm trong con ngõ nhỏ và không có lối thoát hiểm

Trưa thứ Tư ngày 13 tháng 9, Công an Hà Nội chia sẻ thông tin về vụ cháy chung cư mini ở phố Khương Hạ, phường Khương Đình, quận Thanh Xuân, Hà Nội. Đại diện cơ quan này cho biết đã có hơn 60 người thiệt mạng và hơn 100 người được giải cứu. (Ảnh chụp chung cư nằm trong khu đông dân cư trước khi bị cháy)

Theo thông tin ban đầu, vào khoảng 23:22 ngày 12 tháng 9, lực lượng an ninh nhận tin báo cháy tại nhà dân ở ngõ 29/70, phố Khương Hạ. Nơi xảy ra cháy là một căn chung cư 9 tầng, gồm 40 phòng và có hơn 150 người sinh sống bên trong.

Công an Hà Nội đã điều động 15 xe chữa cháy và hơn 100 cảnh sát tới hiện trường phối hợp cùng người dân khu vực tổ chức chữa cháy, cứu nạn.

Đến khoảng 0:15 ngày hôm sau, tức khoảng 1 giờ kể từ khi bùng phát, đám cháy đã được dập tắt, các lực lượng đã giải cứu hơn 100 người bị mắc kẹt. Tuy nhiên, cơ quan an ninh phụ trách đã xác nhận đã có hơn 60 người thiệt mạng.

ĐƯỜNG Ở THÀNH PHỐ BẢO LỘC SẠT LỎ

Lâm Đồng- Hơn 30 m đường vào khu tái định cư ở phường Lộc Tiến, TP Bảo Lộc bị sụt lún và nứt kéo dài trong cơn mưa lớn, gây chia cắt giao thông.

Ngày 12/9, khu vực bị sụt lún đã được UBND phường Lộc Tiến rào chắn, cấm lưu thông. Người dân được thông báo chuyển hướng khác để đảm bảo an toàn.

Chiều hai hôm trước, khi trời đang mưa lớn, mặt đường dẫn vào khu tái định cư thuộc tổ dân phố 3 bị sụt lún. Đoạn đường 30 m bị đứt gãy, kéo đất đá, nhựa đường ập xuống khoảng đất trũng bên dưới.

Cạnh đó, một vết nứt trên mặt đường kéo dài hàng chục mét. Thời điểm xảy ra sạt lở không có phương tiện lưu thông nên không gây thương vong.

Tuyến đường bị sạt lở được đưa vào sử dụng cách đây gần 8 năm. Chính quyền TP Bảo Lộc đang rà soát lại khu vực dân cư để đánh giá tác động vụ sạt lở trước khi đưa ra phương án khắc phục.

Tình trạng sạt lở, sụt lún thời gian gần đây xảy ra nhiều tại Lâm Đồng, nhất là sau các trận mưa lớn, kéo dài. Hôm 30/7, đất đá trên đèo Bảo Lộc tràn xuống vùi lấp trạm cảnh sát giao thông Madagui khiến 4 người tử vong, trong đó có 3 bộ đội. Theo thống kê, trên địa bàn tỉnh này vẫn còn 163 vị trí bị sạt lở và có nguy cơ.

HAI TIẾP VIÊN CỦA VIỆT NAM BỊ BẮT TẠI HÀN QUỐC VÌ VẬN CHUYỂN TINH DẦU CẦN SA

Hai nữ tiếp viên hàng không của Việt Nam bị cảnh sát Hàn Quốc bắt giữ vì vận chuyển tinh dầu cần sa có giá trị lên tới hơn 5 tỷ đồng. Hiện phía

Hàn Quốc đang điều tra thêm về sự việc.

Hôm thứ Tư ngày 6 tháng 9, Đài MBC của Hàn Quốc đưa tin Sở cảnh sát thành phố Incheon đã bắt giữ hai trong số bốn thành viên phi hành đoàn của một hãng hàng không Việt Nam vì có hành vi liên quan đến buôn lậu ma túy.

Theo thông tin, hai nữ tiếp viên này có độ tuổi khoảng 20, bị cảnh sát Hàn Quốc bắt giữ vì nghi ngờ giấu cần sa dạng lỏng (tinh dầu cần sa) trong các hộp đựng mỹ phẩm và mang vào Hàn Quốc từ tháng 4 tháng 2023. Số tinh dầu cần sa mà hai nữ tiếp viên này vận chuyển ước tính có giá trị khoảng 300 triệu won (hơn 5.4 tỷ đồng).

Hai nữ tiếp viên nói trên đã nhận vận chuyển hàng từ Việt Nam sang Hàn Quốc với tiền công khoảng 68,000 won đến 150,000 won (khoảng 1.2 triệu đến 2.7 triệu đồng) cho mỗi lần chuyển hàng. Họ khai nhận rằng họ chỉ biết chuyển hàng mà khách đưa, chứ không biết bên trong là cần sa.

Các cơ quan điều tra Hàn Quốc đang tiếp tục truy tìm hai thành viên phi hành đoàn còn lại, đồng thời mở rộng điều tra để xác định xem có thêm người tham gia hay không.

Phía hải quan sân bay quốc tế Incheon cũng cho biết họ đã tăng cường lực lượng an ninh và soát hành lý của các tiếp viên đến từ Việt Nam để ngăn chặn sự việc tương tự có thể xảy ra.

JANE FONDA: “TÔI MANG THEO SỰ HỒI HẬN XUỐNG MỒ”

Xuất hiện trong một talkshow của SiriusXM, Jane Fonda, diễn viên lừng danh của Hoa Kỳ, và cũng là một trong những thành phần tranh đấu cực tả ở giai đoạn chiến tranh Việt Nam, đã lại lên tiếng thú nhận về sai lầm của mình một lần nữa. Như những lần tâm tình khác, Jane Fonda nhấn mạnh về quá khứ đã ủng hộ chế độ cộng sản Bắc Việt,

rằng: “Tôi sẽ mang sự hối tiếc theo xuống tận đáy mồ”.

Jane Fonda đã nhiều lần nhìn nhận lỗi lầm của mình, sau lần quá khích đến Hà Nội vào năm 1972 để ủng hộ cuộc chiến xâm lược của Cộng sản Bắc Việt vào miền Nam tự do, phản đối sự trợ giúp phản kháng từ các quốc gia đồng minh, trong đó có Hoa Kỳ. Về cuối đời, sự mạnh mẽ và chân thành của bà Jane Fonda phần nào được coi là tạm thời đã cứu chuộc được danh dự của bà, so với lớp nghệ sĩ, trí thức Hoa Kỳ tham gia phản chiến điên cuồng trong giai đoạn đó, nhưng nay thì quay mặt im lặng, chối bỏ trách nhiệm.

Trong talkshow được phát đi vào ngày 2 Tháng Chín 2023, khi được người dẫn chương trình hỏi rằng: “Bà nghĩ gì, khi cho đến giờ phút này, người ta nhìn thấy bà và vẫn nhớ đến chuyện xưa...”

Jane Fonda đã ngắt lời người dẫn chương trình và nói ngay rằng:

“Tôi sẽ mang theo xuống mồ sự hối hận về bức ảnh chụp tôi đang ngồi trên một khẩu súng phòng không, và đã nói trong một cuốn phim tài liệu dài. Tôi đã xin lỗi nhiều lần, trong suốt nhiều năm”.(Mai Nguyễn - Theo Saigon Nhỏ 3/9/2023)

NAN GIẢI XỬ LÝ XE ‘VÔ CHỦ’

Hàng nghìn xe máy gửi ở bến xe, sân bay tại TP Saigon nhiều năm không ai đến nhận khiến các bãi đậu quá tải, trong khi việc xử lý mất nhiều thời gian, thủ tục rắc rối.

Nhiều năm qua, hàng dài xe máy “vô chủ” không người đến nhận được xếp xen kẽ trong các góc khuất của bãi giữ xe Miền Tây, quận Bình Tân. Một số xe đã gỉ sét phần khung sườn, dàn mục nát, trong khi nhiều xe còn mới nhưng bám

đầy bụi sau thời gian dài bị bỏ lại bến.

Thống kê tại bến Miền Tây có khoảng 730 xe máy khách gửi quá hạn, trong đó nhiều chiếc bị bỏ lại từ năm 2012, tức đã qua 11 năm. Hiện, bến có hai bãi giữ xe máy sức chứa hơn 2.000 chiếc, nên với số lượng xe quá hạn như trên chiếm 1/3 công suất giữ.

Để giải tỏa lương xe tồn đọng, đơn vị quản lý bến dựng khu nhà tạm nhằm chứa những chiếc quá cũ, đến nay số xe đã xếp cao hơn 3 m, chất ngổn ngang. Phía bến nhiều lần nhờ Công an quận Bình Tân cà số khung, số máy của xe, sau đó gửi thông tin về nơi cấp và đăng báo tìm chủ đến nhận nhưng không có kết quả.

Theo ông Lê Hoàng Sơn, Trưởng phòng kinh doanh bến xe Miền Tây, lượng xe tồn đọng nhiều nhưng bến không thể thanh lý hay tiêu huỷ mà phải giữ nguyên trạng. Trong khi công an cũng không thể tiếp nhận số xe này để thu hồi, đấu giá giống xe tang vật vi phạm hành chính. “Đơn vị bất lực trong việc xử lý số xe vô chủ, còn phải gánh chi phí giữ, đảm bảo không xảy ra cháy nổ”, ông Sơn nói.

Tại bến xe Miền Đông, quận Bình Thạnh, ông Đỗ Phú Đạt, Phó giám đốc bến, cho biết nơi đây có khoảng 300 xe máy gửi nhưng suốt thời gian dài không đến nhận. Tình trạng này khiến đơn vị quản lý “đau đầu” vì bãi đậu ngày càng quá tải, nhất là những dịp lễ, Tết nhu cầu đến gửi xe trong bến tăng cao.

Theo ông Đạt, dựa trên thời gian khách gửi, xe quá hạn trong bến được đơn vị thống kê, cập nhật lên hệ thống phần mềm và gom ở một số vị trí riêng trong bến. Các xe được rút hết xăng, cắt nguồn điện để phòng cháy nổ. Bến ghi lại biển số, số khung, máy xe quá hạn để kiểm soát và dễ tìm lại khi người gửi đến nhận.

THÊM 50 NGƯỜI NGỘ ĐỘC SAU ĂN BÁNH MÌ Ở HỘI AN

Quảng Nam - Số người bị ngộ độc sau ăn bánh mì Phượng, ở Hội An, tăng thêm 50, nâng tổng số nạn nhân lên 141, theo Sở Y tế.

Chiều 14/9, tiến sĩ Mai Văn Mười, Giám đốc Sở Y tế Quảng Nam, cho biết trong số 141 nạn nhân, có 33 khách nước ngoài. Các bệnh nhân được điều trị tại các cơ sở y tế trên địa bàn TP Hội An, thị xã Điện Bàn (Quảng Nam) và TP Đà Nẵng, hiện sức

khỏe đã ổn định, không có trường hợp thở máy, nhiều người được xuất viện.

Các bệnh nhân đều có dấu hiệu đau bụng, sốt cao, tiêu chảy nhiều lần và kéo dài sau ăn bánh mì được mua từ tiệm bánh Phượng, tại số 2B, đường Phan Chu Trinh, phường Minh An, TP Hội An hôm 11/9. Giới chức Quảng Nam đã đến cơ sở này kiểm tra, lấy mẫu chuyển vào Viện Pasteur Nha Trang, dự kiến có kết quả trong 7-10 ngày.

Liên quan đến sự việc, Cục An toàn Thực phẩm (Bộ Y tế) gửi công văn yêu cầu Sở Y tế Quảng Nam chỉ đạo các đơn vị tiếp tục cấp cứu và điều trị tích cực, đảm bảo hồi phục sức khỏe cho các nạn nhân bị ngộ độc sau khi ăn bánh mì. Cơ quan này đề nghị Quảng Nam tạm thời đình chỉ cơ sở bánh mì Phượng, điều tra xác định nguyên nhân vụ việc.

“Phát hiện, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm quy định về an toàn thực phẩm nếu có”, văn bản yêu cầu, thêm rằng địa phương cần tăng cường thanh tra, kiểm tra điều kiện bảo đảm an toàn thực phẩm đối với các cơ sở kinh doanh dịch vụ ăn uống, thức ăn đường phố trên địa bàn.

Trước đó, ngày 12/9, Trung tâm Y tế Hội An nhận thông tin nhiều người ngộ độc sau ăn bánh mì Phượng, ở TP Hội An. Qua xác minh, cơ quan điều tra ghi nhận các nạn nhân có biểu hiện sốt cao, đau bụng, đi ngoài... sau khi ăn bánh mì mua tại cơ sở trên, trong ngày 11/9. Khoảng cách từ lúc ăn đến khi xuất hiện triệu chứng ít nhất là 2 giờ, nhiều nhất 16 giờ.

Trong ngày 11/9, cơ quan an ninh xác định khoảng 1.900 người ăn bánh mì mua từ tiệm Phượng. Thức ăn nghi ngờ nhiễm khuẩn là bánh mỳ pa tê, thịt xíu gồm thịt và nước, xíu mại, rau răm, rau húng, hành, xà lách, sốt trứng gà tươi, dưa leo, đu đủ chua, chả heo... Tất cả đã được lấy mẫu để xét nghiệm.

Giới chức Hội An yêu cầu tiệm bánh ngừng hoạt động trong ngày 13/9 để kiểm tra •

**nguyệt san
người việt illinois
ra mắt mỗi ngày đầu tháng**

áo trận của anh em vắt vai

Nhiều người bảo: Em ơi đừng yêu lính
Hành quân hoài để em mãi đơn côi
Em không nghe vì đã lỡ yêu rồi
Đừng ở đó mà đông dài vô ích!

Anh đi xa em cũng buồn lặng lẽ
Ngồi một mình sao nhớ thế, kỳ ta?
Em hứa rồi, em không khóc đâu nha
Nhưng vẫn thấy lòng mình sao da diết!

Hay là tại anh đi hoài biền biệt
Nên mãi buồn em tha thiết nhớ anh?
Em chẳng thèm để ý lời chung quanh
Nhưng nói thiệt cũng chạnh lòng hiu quạnh.

Anh yêu ơi! em chỉ mong anh hiểu
Vắng anh rồi cứ thiếu thiểu làm sao!
Em bước đi mà nước mắt tuôn trào
Chiếc áo trận vắt vai sao nhớ thế?

• Liêu Long An

TIN Chicago

• Do CHÂU VĂN Tổng Hợp

TIN TỔNG QUÁT

Giới lãnh đạo của trung tâm kiểm soát và phòng ngừa bệnh dịch CDC đã đồng ý và phê chuẩn cho liều thuốc ngừa Covid-19 mới được dùng cho tất cả mọi người tuổi từ 6 tháng trở lên. Thuốc sẽ có thể bắt đầu phân phối rộng rãi trong tháng 9.

Tuy sự nghiêm trọng của đại dịch Covid-19 đã giảm bớt nhưng vẫn còn có hàng ngàn ca nhập viện và hàng trăm tử vong ở Mỹ mỗi tuần. Số ca nhập viện đã gia tăng kể từ cuối mùa hè, mặc dù thống kê mới nhất cho thấy tình trạng lây nhiễm có thể bắt đầu chậm lại, đặc biệt là các vùng ở miền Nam.

- Một luật mới đề cao dân chủ ở Illinois nhằm ngăn chặn việc thực hiện các lệnh cấm và hạn chế sách ở các trường công lập và thư viện đã được một ủy ban ở thượng viện Hoa Kỳ xem xét và bàn

thảo hôm 12-9. Đi ngược với dân chủ, một số bang thuộc đảng Cộng hòa ban hành các luật lệ cấm đoán hay hạn chế sử dụng các sách đề cập đến nô lệ, chủng tộc và giới tính như ở bang Florida và Texas.

Phiên họp điều trần này cho thấy sự chia rẽ rõ rệt giữa các đảng phái về giáo dục và trách nhiệm của phụ huynh, đồng thời cũng nêu lên vai trò nào của liên bang trong vấn đề này vì trên thực tế là do các khu vực do địa phương quản chế. Ông Tổng thư ký đảng Dân chủ Illinois Alexi Giannoulias, người hưởng ứng luật này, đã bị nhóm nghị sĩ đảng Cộng hòa trong ủy ban hạch hỏi.

- Đại diện các cấp của đảng Dân chủ trên toàn quốc đã có mặt tại Chicago hôm 12-9 để khảo sát tình hình đang diễn ra trong thành phố nhằm chuẩn bị cho các phái đoàn của họ sẽ đến đây để tham dự đại hội toàn quốc của đảng Dân chủ vào tháng Tám năm tới tại trung tâm United Center trong Chicago.

Chicago vẫn thường được coi là nơi thích hợp để tổ chức các đại hội đảng Dân chủ toàn quốc. Đây là lần thứ 26 thành phố Chicago được chọn và là lần đầu tiên kể từ lúc cựu TT Clinton trong những năm gần đây.

- Một sắc lệnh sắp được trình lên Hội đồng thành phố Evanston nhằm thiết lập mức lương tối thiểu cho tất cả các cơ sở kinh doanh ở Evanston ở mức \$15.50/giờ cho những nơi có từ 4 đến 50 nhân viên, và \$16.25/giờ cho những nơi có trên 51 nhân viên. Việc tăng lương bao gồm các nhân viên phục vụ nhà hàng, không kể khoản tiền tip, và những người lao động có mức lương dưới mức tối thiểu. Hiện tại, mức lương tối thiểu theo giờ ở Illinois cho những nhân viên này là \$7.80/giờ.

Tuy nhiên, các chủ nhà hàng và thương hiệu nhỏ lên tiếng phản đối. Họ cho rằng luật này có thể sẽ khiến họ phải ngừng kinh doanh vì phí tổn quá cao.

- Tính đến ngày 11-9, đã có hơn 2,600 người thiệt mạng và 2,500 người khác bị thương sau trận động đất khủng khiếp xảy ra ở nước Ma rốc hôm

8-9. Các giới chức dự đoán số người chết sẽ tăng lên khi việc nỗ lực tìm kiếm tiến hành ở các khu vực có nhiều trzę ngại trên phần đồi cao. Các di tích lịch sử ở vùng Marrakech, một thành phố lớn cận kề, cũng bị hư hại.

Theo bà Marilyn Diamond, viên tổng lãnh sự của Ma rốc ở Illinois, dân số người gốc Ma-rốc ở khu vực Chicago tương đối ít. Theo ước tính chỉ có khoảng 3,000 người Ma rốc sinh sống trong vùng Chicago và khoảng 4,700 người ở rải rác khắp nơi trong Illinois. Nhiều cư dân Illinois đang tiến hành việc đóng góp và giúp đỡ các gia đình của những người bị ảnh hưởng bởi trận động đất.

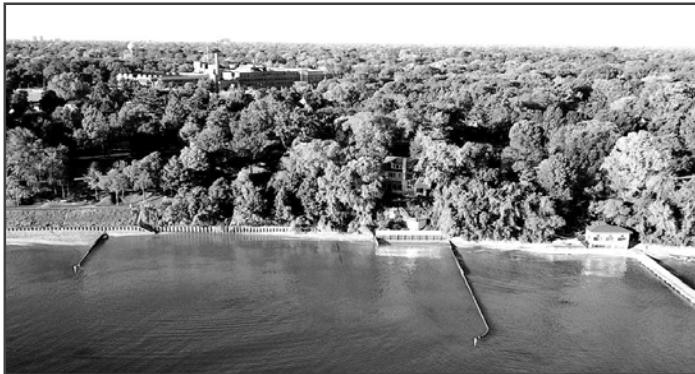
- Hôm 12-9, Ủy ban hội đồng Chicago đã thông qua một ngân khoản trị giá \$25 triệu đô la để bồi thường cho những hành vi sai trái của cảnh sát Chicago trong một vụ án liên quan đến hai người đàn ông da đen bị kết án lầm về tội giết một cầu thủ bóng rổ của trường đại học 30 năm trước đây.

Đây là một trong những sự bồi thường lớn nhất do các hành vi sai trái của cảnh sát Chicago trong những năm gần đây. Việc bầu quyết định sẽ diễn ra trong tuần này.

- Gần ba năm sau việc thỏa thuận hoán đổi đất đai được ký kết giữa nhà tỷ phú Justin Ishbia và khu phận Winnetka Park, một đại diện của ông Ishbia cho biết sẽ quyên ra \$3 triệu đô la để giúp tài trợ cho việc xây dựng lại hai bãi biển Elder Lane và Centennial.

Khoản tài trợ này sẽ được bổ sung vào số tiền hơn \$10 triệu đô la mà khu Winnetka Park đã chi cho cho giai đoạn một trong kế hoạch trùng tu hai bãi Elder và Centennial. Với nguồn tài trợ bổ sung,

khu phận này có thể dùng để hoàn tất luôn giai đoạn hai.

Tuy nhiên, mục tiêu dài hạn của khu Park vẫn có thể bị cản trở vì ông Ishbia vẫn chưa sẵn lòng hoàn thành việc hoán đổi đất để giúp Winnetka Park lập ra một bãi biển nối liền. Riêng khu phận này cũng còn phải đối phó với các vụ kiện tụng về vai trò của mình trong thương vụ này.

- Tuy Chicago đang có một trong những chính sách làm việc ngoài giờ dễ dãi nhất đối với các viên chức cảnh sát tại thành phố lớn, một số phường trưởng vẫn đang tìm cách nới lỏng các quy định hơn nữa hầu cho phép các viên cảnh sát ngoài giờ có thể làm việc bảo vệ tại các tiệm rượu và quán nhậu (bar).

Một hội đồng gồm các thành viên trong hội đồng thành phố dự định sẽ họp vào cuối tháng này để giải quyết ý kiến gây nhiều tranh cãi này. Việc chống đối là một phần trong chính sách của toàn thành phố nhằm ngăn cản các nhân viên cảnh sát làm chủ quán rượu hay làm người pha chế rượu.

- Sự khủng hoảng về di dân đã khiến hơn 200 chiếc xe buýt chở người tị nạn từ vùng biên giới ở Texas đến Chicago kể từ tháng 8 năm 2022, hàng ngàn học sinh nhập cư đã ghi danh vào các trường công lập cho niên khóa 2023-24. Ngoài Chicago, hai thành phố lớn New York và Los Angeles cũng đang gặp cảnh ngộ tương tự.

Hôm 6-9, trước ngày khai giảng, một cuộc họp của hội đồng ban Giáo dục và Phát triển Trẻ em đã bàn cãi về việc liên quan giữa số lượng học sinh ghi danh và ảnh hưởng đến các quyết định cho ngân quỹ năm học tới. Do đó, một số thành viên hội đồng vẫn còn đang lưỡng lự về dự định

thu yên chuyển số học sinh mới ra khỏi khu phường của họ.

- Nỗ lực khôi phục lại một tòa nhà nằm trong khu vực phố Tàu hiện đang bị bỏ trống có thể sẽ được tiến hành vào năm tới.

Hôm 7-9, ủy ban địa danh Chicago đề nghị nên xét duyệt và chấp thuận việc ưu đãi phần thuế bất động sản đặc biệt cho tòa nhà kho W.M. Hoyt tọa lạc tại số 465 W. Cermak, nằm dọc trên nhánh phía nam sông Chicago.

Công ty phát triển địa ốc Windfall Group có kế hoạch biến nhà kho khổng lồ này thành một khách sạn bốn sao có văn phòng, cửa hàng tạp hóa, nhà hàng, trung tâm y tế, các cửa hàng bán lẻ và lối tản bộ ven sông.

- Ông thị trưởng Brandon Johnson lên tiếng chỉ trích những người lập luận rằng ông khởi nhiệm trong cương vị thị trưởng một cách chậm chạp. Ông cho là họ xét đoán ông theo một “tiêu chuẩn khác” vì ông là một người da đen, và ông cũng nhắc lại lời hứa là ông sẽ vạch ra một đường hướng hoạt động khác với những người tiền nhiệm.

Trong buổi họp báo kéo dài một giờ nói về 100 ngày đầu tiên nhậm chức, ông Johnson cho biết ông đang thực hiện việc điều chỉnh lại các hoạt động của Tòa đô chính và cho biết những lời chỉ trích về ông là không công bằng vì ít nhất có phần nào dựa vào gốc da đen của ông.

- Ông cựu chủ tịch hạ viện Michael Madigan, người sắp bị liên bang xét xử về tội gian lận vào tháng Tư tới đây, sẽ từ bỏ chức vụ dân cử cuối

cùng còn lại mà ông đã nắm giữ lâu nhất - chức ủy viên đảng Dân chủ cho khu vực 13. Thân tín của ông, phường trưởng phường 13, Marty Quinn, xác nhận rằng Madigan sẽ không tranh cử vào vị trí ủy ban này.

Ông Madigan ở tuổi 27 khi được bầu làm ủy viên phường 13 vào năm 1969, trở thành ông chủ phường trẻ nhất thành phố Chicago. Cha của ông từng là giám đốc quản lý phường và Madigan rất thân thiết với cố thị trưởng Richard J. Daley.

- Hôm thứ ba 5-9 đánh dấu sự khởi đầu chính thức của mùa tranh cử năm 2024 ở Illinois của cả hai đảng Dân chủ và Cộng hòa từ các chức vụ trong quốc hội cho đến các chức vụ khác trong đảng và trong chính quyền. Cuộc bỏ phiếu sơ bộ vào ngày 19 tháng 3 năm 2024.

Các ứng cử viên cho chức vụ tổng thống và các đại biểu để cử sẽ được bầu theo mỗi khu vực quốc hội của tiểu bang, và việc lưu hành các kiến nghị sẽ bắt đầu vào ngày 7 tháng 10 năm 2024.

Mùa vận động tranh cử bắt đầu trong bối cảnh cả hai đảng Dân chủ và Cộng hòa cũng như các đồng minh của họ nỗ lực tuyển dụng các ứng cử viên để tham gia cuộc đua vào các chức vụ khác nhau.

- Trong một lá thư mới được công bố gần đây sau khi Chicago đã cố tình bưng bí mật này suốt nhiều năm: Bà thủ quỹ thành phố Melissa Conyears-Ervin đã lợi dụng lao động của các nhân viên chính phủ giúp tổ chức tiệc sinh nhật cho con gái mình, và còn phải làm nhân viên bảo vệ

riêng cho bà. Đồng thời bà còn gây áp lực buộc họ phải tổ chức các dịp gây lợi cho các đồng minh chính trị, Không những thế, bà còn liên tục lạm dụng của công.

Đó là những điều nêu ra trong bức thư dài bốn trang, được viết vào tháng 12 năm 2020 do luật sư của hai nhân viên mà bà Conyear-Ervin đã sa thải vì lén tiếng phản đối việc làm sai trái của bà. Cũng trong lá thư đó, có lời cáo buộc bà thủ quỹ đã cố tình ép buộc ngân hàng BMO Harris cho vay tiền mua tòa nhà dùng làm trụ sở riêng cho chồng là ông phường trưởng 28th, Jason Ervin. BMO Harris là một trong những ngân hàng quản lý tiền cho chính quyền Chicago.

- Một số bệnh viện ở khu vực Chicago đã được vinh danh vì sự xuất sắc trong sự rõ ràng trong các giá tiền bệnh viện suốt hai năm rưỡi sau khi qui định về sự minh bạch giá cả của liên bang bắt đầu có hiệu lực.

Bệnh viện Rush University Medical Center là một trong 10 bệnh viện trên toàn quốc lần đầu tiên nhận được giải thưởng cao nhất về sự minh bạch trong giá cả. Giải thưởng đặt ra để vinh danh các hệ thống y tế vượt lên trên cả các tiêu chuẩn đảm bảo các ước tính về giá cả được trình bày rõ ràng ngay từ đầu.

- Andrew Suh chỉ mới 19 tuổi khi anh ta ra tay bắn chết bạn trai của chị gái mình gần 30 năm trước ở khu Bucktown, Chicago.

Vụ án “Góa Phụ Sát Nhân” (Black Widow) đã gây sôi động không ít và làm dậy lên cơn sốt truyền thông ở khắp mọi nơi vào thời điểm ấy. Cũng chính

diều đó mang lại nỗi đau buồn kéo dài cho gia đình nạn nhân.

Anh Suh thừa nhận là hung thủ ra tay hạ sát theo kiểu phục kích do người chị đặt ra kế hoạch từ trước và cố tình nhắm vào nạn nhân, Robert O' Dubaine, người đàn ông đã giúp nuôi anh ta. Sau ba thập niên bị tù đày, Suh, 49 tuổi sắp được mãn hạn tù, hy vọng sự hối hận và nỗ lực cải thiện bản thân sẽ mang lại cho anh một sự thương hại và tha thứ.

Cô Catherine Suh, người chủ mưu và còn là chị ruột của Andrew, cũng đã bị kết án tù chung thân ở tuổi 27. Catherine còn bị tình nghi là người ra tay giết chết bà mẹ, Elizabeth Suh, để thừa hưởng số tiền bảo hiểm nhân thọ \$800,000 đô la. Vụ án của bà Elizabeth cho đến nay vẫn chưa tìm ra hung thủ •

**Nếu Quý Độc Giả
Muốn Đọc
Tất Cả
Các Số Báo
người việt illinois
Từ Ngày Tục Bản
Xin Vào Trang Mạng**

www.hnvi.org/media

LỜI CẢM TẠ

Kính thưa Quý Độc giả thân mến,

Phải nói thật rằng trong thời gian qua, chúng tôi đã nhận một số thư, một số cuộc gọi và rất nhiều email khuyễn khích, ủng hộ, chúc mừng sự thành công từ ngày tục bản tháng 10 năm 2020 của nguyệt san Người Việt Illinois do Hội Người Việt Illinois chủ trương.

Với tờ báo giấy được phân phối đến tận tay bạn đọc xa gần, đặc biệt dành cho quý độc giả cao niên không sử dụng máy vi tính hay iphone được chính tay cầm báo để tiện đọc trong những lần ngồi nơi phòng đợi bác sĩ, chúng tôi cảm thấy ấm lòng khi thấy tờ nguyệt san vẫn gần gửi Quý vị đều đặn mỗi tháng.

Với những trang báo điện tử online, dành cho Quý vị tiện sử dụng trên máy, chuyển tiếp cho thân hữu qua email trong và ngoài nước, tờ nguyệt san đang có dịp được phổ biến ở khắp nơi, xa gần nơi có cộng đồng Việt.

Chúng tôi xin trân trọng cảm ơn Quý độc giả luôn dành cho chúng tôi những cảm tình quý mến cùng với sự ủng hộ nhiệt tình những công tác xã hội mà toàn thể Hội Người Việt Illinois, từ Hội Đồng Quản Trị, Ban Giám Đốc và toàn thể Nhân Viên đã và đang thực hiện phục vụ Quý vị.

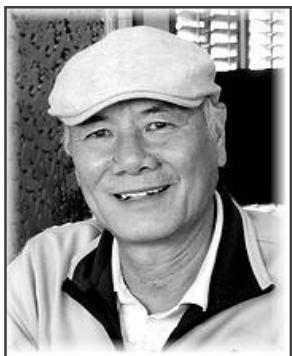
Riêng với Nguyệt san Người Việt Illinois, Ban Biên Tập luôn cảm ơn mọi sự khuyến khích, đóng góp bài vở, đăng quảng cáo và phổ biến, hỗ trợ để khả năng phục vụ Quý độc giả của chúng tôi ngày mỗi phong phú trên mọi lãnh vực.

Nhân dịp này, cũng theo đề nghị của một số quý vị cao niên, chúng tôi cũng xin loan tin là từ số báo tháng 12 mừng Lễ Giáng Sinh, chúng tôi sẽ tăng thêm kích cỡ chữ in (thêm 0.5) để giúp quý độc giả thưởng lãm dễ dàng hơn.

Xin kính chúc mọi sự tốt đẹp.

**Hội Người Việt Illinois
Nguyệt San Người Việt Illinois**

Sổ Tay của Nhà Văn TƯỞNG NĂNG TIẾN

KINH

VÀ

THƯỢNG

Tôi nghe Tiến sĩ Mạc Văn
Trang than phiền mà
không khỏi sinh lòng ái ngại:

“Bớt “nổ” đi, bớt “diễn” đi,
Trung ương “diễn” một thì cơ sở
“diễn” mưởi, cái gì cũng có
“diễn” thành lố bịch, ấu trĩ, dối
trá, đạo đức giả. Những cái đó
ảnh hưởng xấu đến văn hoá, đạo
đức toàn xã hội.”

Nói thế e có (hơi) quá lời
chẳng? Khối vở “diễn” vui lẩm

chở, tuy tình tiết thì “lố bịch” thật nhưng cũng chả gây “ảnh hưởng xấu xa” gì (mấy) nên vẫn được tái diễn hằng năm. Hôm 07/01/2023, blogger Trân Văn (VOA) tường thuật:

“Năm nay, chuyện thí sinh tham gia kỳ thi tốt nghiệp THPT ngủ quên, hư xe ... được CAND hỗ trợ nên vẫn có thể dự thi, tiếp tục chiếm phần đáng kể trong nội dung của nhiều cơ quan truyền thông chính thức và trên mạng xã hội... có lẽ video clip được giới thiệu trên trang facebook có tên “Tuổi trẻ Công an huyện Ninh Phước” thuộc loại được chia sẻ nhiều nhất và kèm theo nhiều bình luận nhất:

-Viet Duong: “Hình như chở lộn phụ huynh rồi anh ơi!”

-Tuan Hung Tran: “Chắc là con ngủ quên mẹ đi thi giùm.”

-Truns Nguyen: “Nhìn tướng học sinh này chắc cũng để mấy lứa rồi.”

-Huỳnh Phương Thảo: “Không cần phải là chuyên gia nhân chủng học cũng sẽ nghi là chở... nhầm phụ huynh. Mà em học sinh này làm nail hơi kỹ.”

-Thanh Trí Phan : “Đóng phim nhưng diễn thì quá tệ, gà móng đỗ chứ nữ sinh gì!”

-Thịnh Lê Nguyên: “Anh CS quen đường chạy tới quán Karaoke hốt luôn má mì!”

-Huỳnh Phi Long: “Lại chở nhầm phụ huynh học sinh vào nhà nghỉ!”

Trung úy Nguyễn Xuân Thịnh chở nữ thí sinh đến điểm thi. Ảnh: Công an huyện Núi Thành

Ngay sau khi biết là chở nhầm người, và trông “đối tượng” thấy hơi diêm dúa nên “nhân viên chức năng” đã đưa ngay y thị vào nhà nghỉ. Thiệt là nhanh trí, và đúng ý, chở mang “con gà móng đỗ” vô trường thi làm chi?

Vụ này, rõ ràng, không phải là lỗi của “thằng đánh máy” hay “thằng cơ chế” mà thủ phạm chính là thằng đạo diễn. Đúng là cái đồ rách việc, ẩu tả và cẩu thả hết biết luôn. Chuyện nhỏ cõi con thỏ thôi mà cũng làm “hư bột hư đường” hết trơn hết trọi. Người ta cần lựa diễn viên đóng vai nữ sinh, sao lại đi mướn một bà (má mì) làm chi, cho chúng nó khi!

Nhưng nói tóm lại thì mọi chuyện vẫn vui thôi, và hoàn toàn vô hại. Chở có chết ai đâu? Vấn đề, tuy thế, không phải show diễn nào của Đảng và Nhà Nước Cộng Sản Việt Nam cũng “vô hại” cả. Có

lầm mìn kịch không chỉ nguy hiểm đến tính mạng cá nhân mà còn có thể gây ra một cuộc thảm sát đẫm máu giữa những tộc người ở xứ sở này.

Vào trung tuần tháng 6 vừa qua, báo chí quốc doanh đồng loạt đi tin:

-Vụ tấn công trụ sở Công an xã ở Đăk Lăk: Loạt clip người dân vây bắt khủng bố

-Người dân Đăk Lăk vây bắt tên khủng bố có P2 nhé, giặc đến nhà đàn bà cưng đánh

-Người dân hỗ trợ công an vây bắt khủng bố ở Đăk Lăk

-Người dân nhiệt tình tiếp sức Công an truy bắt các đối tượng gây ra vụ việc ở Đăk Lăk.

-Bộ trưởng Tô Lâm trao bằng khen cho 5 người dân tham gia bắt khủng bố ở Đăk Lăk

FB Quang Phan nhận xét: “Họ lùa đuổi bắt giữ người bản xứ nhân danh... nhà nước và nhân dân, cùng làm... cùng bảo vệ an ninh trật tự. Họ không hề biết đến rằng cái hành động ngổ như anh hùng ấy chỉ làm khắc sâu thêm những ẩn ức nơi cộng đồng bản địa. Và nguy cơ mâu thuẫn sắc tộc càng thêm chất chứa.”

Blogger Dương Quốc Chính cảm thán:

“Xem mấy video được cho là người dân đi truy bắt khủng bố mà thấy đau lòng. Nhất là thấy cảnh đã bắt được nghi phạm, người ta quay video cận cảnh mặt để tra khảo. Những video này mà người đồng bào xem được sẽ càng đẩy thêm sự phẫn uất lâu nay.

Gọi là toàn dân, nhưng nhìn mặt và giọng nói là thấy người Kinh đi bắt người Thượng, giọng nói trong tất cả các video thì toàn Thanh Nghệ... Cả trẻ con cũng cầm gậy đi cùng người lớn... anh em Kinh tộc đang hô hào rất khát máu, đòi báo thù, diệt tộc người ta.”

Cảnh tượng “người Kinh đi bắt người Thượng,” tay gậy gộc, miệng gào thét “đòi báo thù, diệt tộc người ta” (xem ra) không khác với hình ảnh trong phim Hotel Rwanda là mấy. Tác phẩm điện ảnh này được trình chiếu lần đầu vào năm 2004, giúp cho khán giả biết thêm về cuộc tàn sát đẫm máu ở Đông Phi vào cuối của thế kỷ vừa

rồi.

Wikipedia ghi nhận:

Nạn diệt chủng Rwanda, còn được biết dưới tên gọi Diệt chủng người Tutsi, là vụ giết người hàng loạt do chính quyền Rwanda do đa số người Hutu lãnh đạo nhắm tới sắc tộc Tutsi ở nước này. Ước chừng 500.000 tới 1.000.000 người Rwanda, tức 70% dân số người Tutsi, bị sát hại trong 100 ngày diễn ra nạn diệt chủng, từ 7 tháng 4 đến giữa tháng 7 năm 1994...

Sở dĩ con số nạn nhân có thể lên đến hàng triệu vì đó là chủ trương của nhà cầm quyền Rwanda, vào thời điểm đó. Ròng rã trong mấy tháng liền, đám lãnh đạo của xứ sở này không chỉ cung cấp dao búa cho người Hutu mà còn tận dụng mọi phương tiện truyền thông để kích động hận thù, và cổ vũ cho việc giết hại dân Tutsi với lý do họ là nhóm người thiểu số nguy hiểm và hạ đẳng (“dangerous and inferior minority group”).

Nhà đương cuộc Hà Nội cũng không ngần ngại dán nhãn “nguy hiểm” (khủng bố) cho bất người dân miền núi nào mặc quần áo rắn ri. Cùng lúc, họ còn bầy tuồng (dân quân một lòng) một cách vô cùng trơ tráo:

-Dân nấu cơm tiếp sức lực lượng truy bắt nhóm tấn công trụ sở UBND xã ở Đăk Lăk

-Người dân tình nguyện nấu cơm tặng các chiến sĩ truy quét kẻ gây án tại Đăk Lăk

-Đồng bào gác công việc, nấu cơm, tiếp sức cho lực lượng Công an truy bắt các đối tượng gây ra

vụ nổ súng tại Đăk Lăk

Bắt giữ những kẻ gây án và đưa họ ra xét xử một cách công minh là trách nhiệm của nhà nước. Lôi kéo người dân vào những hoạt động có thể nguy hiểm đến tính mạng (và gây ra bạo loạn) thì không chỉ là một việc làm phi pháp mà còn là một tội ác khó dung.

Mà nào có ai “gác công việc tình nguyện nấu cơm cho lực lượng công an” tại Darlac, ngoài mấy bà hội viên của Hội Phụ Nữ Việt Nam. Bộ tướng dân tình ở địa phương này mất trí nhớ hết trơn, hết trọi rồi sao chớ. Họ mới bị đòn áp, đánh đậm tệ mới hai tháng trước, vào hôm 20 và 21 tháng 4, chớ có phải xa xôi hay lâu lắc gì đâu. Hình ảnh tin tức còn nguyên vẹn đây nè:

-Đăk Lăk: Nông dân biểu tình phản đối công ty lâm trường vì không chịu “cảnh nô lệ”

-Biểu tình đòi ngưng dự án xả thải ở Đăk Lăk: Người Ê-đê bị Cảnh sát đánh đậm

-Dân Ê-đê ở Đăk Lăk bị đòn áp vì phản đối dự án xả thải

Blogger Phạm Thanh Nghiên kết luận: “Chính công an, chính nhà cầm quyền là thủ phạm kích động thù hằn, khuyến khích bạo lực với những gì họ đang thể hiện qua vụ Đăk Lăk. Và đó là chính sách họ theo đuổi nhiều năm nay kể từ khi cướp được chính quyền năm 1945.”

Bà nhắc đến chuyện cũ (“từ hồi 1945”) làm nhiều người nhớ đến cái chết oan khốc của vô số nạn nhân trong thảm kịch Cải Cách Ruộng Đất vào đầu thập niên một chín năm mươi. Vào thời điểm này đã có hàng ngàn sân khấu được dàn dựng vội vàng khắp mọi nơi (và được mệnh danh là “Tòa Án Nhân Dân Đặc Biệt”) để hành hình hàng vạn nông dân vô tội.

Vở kịch đẫm máu và nước mắt về ruộng đất tuy được nhập cảng từ Trung Cộng nhưng đã được trình diễn rất đúng bài bản, và rất đạt ở miền Bắc VN. Nó thành công ngoài mong đợi nên đã phải có “chiến dịch sửa sai” vào năm 1956, nếu không nước sông Hồng (dám) biến thành mầu đỏ.

Với chính sách bất nhất cố hữu (“sáng đúng, chiều sai, ngày mai lại đúng”) của nhà nước hiện hành thì không có gì ngạc nhiên khi họ lại sẵn sàng dựng lại những phiên tòa đấu tố thêm lần nữa, ở Tây Nguyên.

Ngoài bờ biển phía Đông ra, phần biên giới còn lại của Việt Nam đều là nơi cư ngụ của những dân tộc bản địa tự ngàn xưa. Với cuộc sống giản dị và hài hòa với thiên nhiên, họ đã giữ cho môi trường sinh thái được quản lý bằng cách tạo một “vòng đai xanh” cho cả nước. Cũng chính họ là những vong gác, ở tuyến đầu, để bảo vệ quốc gia.

Cớ sao cứ nhất định phải đẩy họ đến bước đường cùng?
Đã ác lại còn ngu nữa! •

LỊCH CẤP CHIẾU KHÁN (VISA)

Tháng 10, 2023

- **IR-1, IR-2:** Công dân Hoa Kỳ bảo lãnh vợ/chồng, con dưới 21.

- **IR-5:** Công dân Mỹ bảo lãnh cha mẹ:

Luôn ưu tiên.

- **Diện F-1:** Công dân Mỹ bảo lãnh con độc thân trên 21 tuổi:

Ngày 15/12/2014

- **Diện F2A:** Thường trú nhân bảo lãnh vợ/chồng và con độc thân dưới 21 tuổi.

Ngày 08/9/2020

- **Diện F2B:** Thường trú nhân bảo lãnh con độc thân trên 21 tuổi (8 năm) :

Ngày 22/09/2015

- **Diện F-3:** Công dân Hoa Kỳ bảo lãnh con đã lập gia đình :

Ngày 22/12/2008

- **Diện F-4:** Công dân Hoa Kỳ bảo lãnh anh, chị em (13 năm):

Ngày 22/04/2007

xin mời đọc,
gửi quảng cáo,
cỗ động
và ủng hộ
nguyệt san
người việt
illinois

Tạp Ghi của Nhà Văn Quá Cố HUY PHƯƠNG

(Trong tình thân hữu, để tưởng nhớ nhà văn quá cố Huy Phương với những tạp ghi giá trị của ông, chúng tôi vẫn duy trì trang báo này trích từ những tác phẩm để đời của ông đã dành tặng cho chúng ta lúc sinh tiền)

Chửi: VŨ KHÍ CỦA DÂN ĐEN

“Mả cha cuộc đời quá vô hậu...”

(Trần Vàng Sao)

Trước hết phải nói “chửi” là vũ khí của kẻ yếu mất hết lòng tin vào công lý và xã hội. Xã, ấp nào phân xử chuyện mất một con gà, nên nạn nhân giành quyền phán xét bằng cách chửi đứa ăn trộm gà, dù mười mươi biết rằng có chửi, thì con gà cũng đã được vặt lông, cho vào nồi lâu rồi, không còn hy vọng tìm lại được. Nhưng vẫn phải chửi, trước là cho hả giận, sau là để nguyên rủi năm mươi đời thằng ăn trộm gà cho nó xót gan bào ruột.

Chửi cũng phải có nghệ thuật. Không phải cứ thấy mất gà là đã đong đong lên mà chửi, ai nghe? Thường thì người mất gà phát giác ra con gà “một đi không trở lại” trong thời điểm trời nhá nhem tối, nghĩa là giờ “gà lên chuồng.” Nhưng chửi vào giờ ấy, trong khi mọi gia đình, người đi làm chưa về, bữa cơm chưa dọn, kẻ còn cho trâu vào chuồng, người còn cho lợn ăn, thì ai nghe? Vậy nghệ thuật chửi là phải chọn đúng thời điểm khi hàng xóm, làng giềng đã yên lặng, có thể bắt đầu lên giường, như thời đại bây giờ người ta bắt đầu bật cái TV để nghe tin tức, cũng như bà vừa xong bữa cơm, nhai hết miếng trầu. Bốn bể vắng lặng, cuộc chửi rủa bắt đầu khi bà bước ra sân, mở đầu bài diễn văn hùng hồn, kiểu thưa gửi của một chính trị gia: “Kính thưa đồng bào...”

“Làng trên xóm dưới, bên ngược bên xuôi, tôi có con gà mái xám...”

Trước hết người chửi phải mở hết công suất của

cái mồm, thứ đến phải hướng loa về căn nhà lối xóm bị tình nghi ăn trộm. Chửi không phải dễ, như thường ngày chúng ta vì bức tức buột miệng ra bằng một tiếng chửi thề, mà chửi đây phải có văn bản, nói theo lối thời thượng là phải có “biên tập.” Nội dung một bài “chửi” phải có “bối” và “rửa” như ta thường nói “chửi bối” hay “chửi rửa.”

Có người cho rằng người miền Nam có “chửi” chứ không hề “bối,” trong khi người miền Bắc nếu chửi nhau là đào bới cả tông ti họ hàng lên, đó là cái lối bối mả, đào mồ ông cha, tổ tiên mười đời lên mà chửi: “...bà đào mả thằng tam tứ đại nhà mày ra, bà khai quật bật sảng thằng ngū đại lục đại nhà mày lên...” Còn “rửa” là trù yếm: “Rồi ra, nhà chúng mày chết một đời cha, chết ba đời con, đẻ non, đẻ ngược, chân ra trước đầu bước ra sau, đẻ sót nhau, chết mau, chết sớm, chết trẻ, đẻ ngang!”

Dể câu chửi được nhịp nhàng, người ta dùng thể văn “biền ngẫu,” từng câu từng chữ đổi nhau chan chát: “Bố thằng chết đâm, cha con chết xỉa... chết một đời cha, chết ba đời con... ăn chó cả lông, ăn hồng cả hột... bốn thằng cầm cờ xanh đứng đầu ngõ, ba thằng cầm cờ đỏ đứng đầu làng...”

Bài chửi muôn hay lại có vần điệu, chửi lên nghe âm thanh trầm bổng, thì người chửi phải chửi cao hơn một bậc nữa, là chửi bằng... thơ:

“Hôm nay bà chửi một bài
Ngày mai bà sẽ chửi hai lần liền
Bà chửi cho mày hóa điên
Bà rủa suốt tháng liên miên không ngừng

Bây giờ bà mệt quá chừng
 Bà về cơm nước, nhớ đừng quên a...
 Muốn sống thì thả gà ra
 Lạy bà hai lạy, bà tha cho mà.... ày ày ày..." (*)
 Chửi không phải chỉ sử dụng cái mồm mà còn
 sử dụng tay chân, miệng chửi nhưng phải hoa tay
 múa chân, lâu lâu lại phải nhảy lên “đong đổng”
 tay vỗ phành phạch vào hạ bộ để tỏ ra khinh miệt
 kẻ địch thủ chưa rõ mặt, là kẻ tình nghi ăn trộm
 gà.

Có điều chắc chắn là người “chửi gà” không
 thể là đàn ông mà phải là đàn bà. Đàn bà có nhiều
 năng khiếu văn chương, nhiều lời, biết “trình
 diễn” hơn đàn ông và cũng lại còn có cái để mà...
 vỗ.

Chống cường quyền ngày nay, con người bất
 lực không thể dùng dao, dùng búa, dùng
 gươm, dùng súng, dân đen chỉ biết dùng miệng
 lưỡi trôi cho để... chửi, như bài “Vũ khí chửi” trên
 tờ Quân Đội Nhân Dân của CS hồi tháng 8, 2012
 cũng đã viết: “Đành rằng, chửi ‘đã mồm’ cũng
 chẳng mấy khi tìm lại được gà, nhưng cái ‘chửi’
 để hả giận, để đánh thức lương tâm, nuôi dưỡng
 công lý. Lương tâm và công lý sẽ lớn lên, chặn
 tay bọn ăn cắp những ‘con gà vàng’ thối đẩm mồ
 hôi, nước mắt người lao động. Chửi là vũ khí của
 người nghèo.”

Rõ ràng cơ quan ngôn luận này của “bộ đội CS”
 không thấy nhột nhạt khi đăng một bài “luận về
 chửi,” trong khi cả nước đang chửi chế độ vì bất
 mãn.

Chửi mắng gà trong xóm làng Việt Nam là chuyện
 chửi nhỏ. Ngày nay trong xã hội có nhiều loại
 không những chỉ ăn cắp vật mà ăn cướp công khai
 vì có quyền lực trong tay, dân đã mất người, mất
 nhà, mất đất, có khi mất cả giang san, thì thấp cổ,
 bé miệng, không có gươm có súng để làm cách
 mạng, thì vẫn còn có cái mồm chửi, cho đỡ uất.

Trên Internet chúng ta đã xem người phụ nữ bị
 cướp đất, đến một đồn công an ở Hà Nội, tụt quần
 chửi cho đã giận. Người ta tập họp nhau ở vườn
 hoa Mai Xuân Thưởng, chửi đảng, chửi nhà nước.
 Mẹ con cởi truồng chống cưỡng chế đất đai, chửi
 bối bạn tham quan, ô lại.

Nhưng phải là người “ở trong chăn,” lớn lên từ
 chế độ đó, mất hết vì chế độ đó thì câu chửi mới
 hay, lời chửi mới sâu sắc.

Một nhà thơ của chế độ cộng sản đã chửi
 bằng thơ.

Tác giả thuộc loại “sinh viên tranh đấu” ở miền
 Nam, mê cộng sản đến đỗi bỏ tên họ cha mẹ đặt,
 sửa lại thành Trần Vàng Sao. Ông nướng hết tuổi
 trẻ cho cộng sản, về già bất mãn, ngồi làm thơ
 chửi đồng cho sướng miệng.

Bài thơ “Tau Chửi” không một chữ một lời chỉ
 đích danh thằng nọ con kia, nhưng đọc lên ai cũng
 hiểu là một bài thơ chửi đảng, chửi cha chế độ.
 Bài thơ chửi dài 156 câu, mà chúng tôi chỉ trích ra
 vài đoạn ngắn sau đây, trước tiên cũng là những
 lời “bối” và “rửa”:

“mười hai nhánh họ bây đem lư hương bát nước
 giường thờ chiếu trải sấp hàng một dãy ra đây
 đểng nghe tau chưởi,
 tau kêu thằng khai canh khai khẩn tam đợi mười
 đời

cao tầng cổ tổ ông nội ông ngoại cha mẹ chú
 bác cô dì

con cháu thân hơi cật ruột bây tau chưởi
 tau chưởi cho tiền đời dĩ lai bây mất nòi mất
 giống

hết nối dõi tông đường
 tau chưởi cho mồ mả bây sập nắp
 tau chưởi cho bây có chết chưa liệm ruồi bu
 kiến đậu
 tam giáo đạo sư bây

cố tổ cao tằng cái con cái thằng nào móc miệng
cho bây..."

"Bây" ở đây là ai? Trần Vàng Sao nói rõ:

"bỏ tên bỏ họ cha mẹ sinh ra
bây mang bí danh
anh hùng dũng cảm vĩ đại kiên cường
lúc bây thật lúc bây giả
khi bây ẩn khi bây hiện
lúc người lúc ma
lúc lén tay múa ngón sủi bọt mép gào thét
lúc trộn mắt khua môi múa mỏ đả đảo muôn
năm."

Và đánh thảng vào những tên cầm quyền đầu
sở:

"bao nhiêu người chết diều tha quạ rút xương
khô cốt tàn dọc bờ dọc bụi giữa núi giữa rừng
để bây xây lăng đắp mộ dựng tượng dựng đài
cho
cha mẹ cố tổ bây..." (**)

Nhưng nói cho cùng phản ứng "chửi" vì mất
mát, bất công, bị chèn ép là phản ứng tiêu cực của
kẻ yếu, người nghèo.

Những kẻ nghe chửi không phải ai cũng biết
đau biết nhục, vì ca dao Việt Nam đã có câu:

"Quân tử ư hử cũng đau,
Tiểu nhân vác đá ném đầu chẳng sao!"

Cho nên, đối với bọn "cố đấm ăn xôi" này, nghe
chửi đã quen, đứa nào cũng mang bí danh, tên giả,
biết đâu bố mẹ mà sợ người ta nói đụng chạm đến
cha ông, dòng tộc, động đến tổ tiên, mồ mả.

Người xưa nói "bất bình nhở thì dùng rượu,
bất bình lớn thì dùng gươm." Uống rượu
là để nén bất bình xuống đáy lòng, không nén được
thì vẫn tục hay lên tiếng chửi cho hả dạ.

Bọn vô cảm không hề sợ chửi, chúng chỉ sợ con
người dùng gươm để giải quyết khi không còn
chiến được với nỗi bất bình lớn! •

Chú thích:

(*) Không biết tác giả

(**) "Tau Chửi" của Trần Vàng Sao.

dân NO nhờ KHẨU HIỆU!

Bạn chịu khó đi từ Nam ra Bắc,
Đếm giúp tôi những khẩu hiệu bên đường.
Có bao nhiêu khẩu hiệu thật thân thương?
Hay chỉ thấy toàn ngôn từ láo khoét?

Những khẩu hiệu nói sàm như con vẹt,
Trông ngực cười vì hết sức lố lăng.
(Ngố vừa thôi! Sao ngố quá, mần rääng?)
Làm cả nước ôm bụng cười ngặt nghẽo!

Tôi đã thấy dân ta đều dai, dẻo,
Bởi vì no nhờ khẩu hiệu đầy đường.
Mặc dù dân nghèo đói phải trơ xương,
Nhưng khẩu hiệu là bánh phồng thật lớn!

Vì khó nuốt, nếu nuốt vào đau đớn,
Nên ngậm cười cho bớt những cơn đau.
Đói trơ xương mà vẫn phải gật đầu,
Khen "Bác, Đảng" thật vô cùng "vĩ đại"!

Khen ngoài miệng, nhưng trong lòng lải nhải:
"Bạn cáo già thật chẳng biết hổ ngươi!"
Vì chúng đâu còn giống tính con người,
Chỉ đội lốt để làm điều mờ ám.

Chúng đã diệt những người mang chất xám,
Nên bây giờ cả nước phải lầm than!
Lẽ nào dân ta cứ mãi cơ hàn?
Để bọn quý-mang-mặt-người cai trị?

Câu giải đáp, xin mọi người tùy ý!

Dinh Liêm

VIỆT NAM Ngày Nay

• ĐỖ DUY NGỌC

Chơi thể thao

Nhiều bữa không ngủ được, nằm nghĩ toàn mấy chuyện tào lao. Ví dụ như những năm sau 1975, cơm không có mà ăn; ăn toàn bo bo với khoai mì, thức ăn toàn cá ươn và rau héo. Lúc đó chỉ mong có bát cơm trắng, bữa cơm có thịt. Giải trí thì chỉ quanh quẩn mấy bài ca cách mạng; thể thao thì chỉ loanh quanh bóng đá, bóng chuyền.

Thời mở cửa, tiền bạc khá hơn, đời sống được nâng cao, bắt đầu xuất hiện phong trào chơi “Tennis.” Thật ra trước 75, ở miền Nam, “Tennis” cũng là bộ môn có khá nhiều người chơi, nhưng toàn là tướng tá, nhà giàu, công chức cấp cao vì sân “Tennis” không nhiều mà dụng cụ thì giá rất đắt.

Từ cuối thập niên 80, phong trào chơi “Tennis” nở rộ; sân “Tennis” mở ra nhiều; vợt, banh, giày, vớ, áo quần được nhập về; và “Tennis” lúc đó là thú chơi của người có tiền, nhất là cán bộ. Ra đường mà mặc bộ đồ đánh “Tennis” trắng, giày hiệu Adidas, Nike... với vợt hiệu Wilson, Head... chính hãng là quý tộc rồi.

Vẫn biết đó là môn thể thao để mang lại sức khoẻ. Thế nhưng lăm người đến với bộ môn này để khoe khoang. Thời đó là thú chơi trưởng giả, có “đẳng cấp” cao trong xã hội.

Ngồi đâu cũng nghe bàn về “Tennis,” thể hiện đẳng cấp. Dần dần, khi phong trào “Golf” du nhập vào, nhiều sân “Golf” xây lên, 18, 36 lỗ đều có đủ. Người ta lấy luôn đất sân bay làm sân “Golf.” Từ đó “Tennis” thành trò chơi bình dân, ít vốn, không còn được nhắc đến nhiều nữa.

Từ đấy “Golf” mới là quý tộc, là đẳng cấp, là dân chơi thứ thiệt. Đi vào thế giới của trưởng giả, của trọc phú, của doanh nhân, của cán bộ đều bàn chuyện “Golf”; và giá cả của các món đồ phục vụ thú chơi này với giá cao ngất ngưởng.

“Tennis” xuống giá. “Golf” lên giá.

Giá trị của “đẳng cấp” đã thay đổi!

Chuyện ăn chay / ăn thịt

Một thời người ta mong có miếng thịt mỡ để có chất béo, để Mrán, để chiên. Mong có miếng thịt nạc để có thêm chất đậm.

Đến khi mở cửa, thức ăn tràn trề, thích gì có đấy, chỉ sợ không có tiền thì lại rộ lên phong trào ăn chay.

Doanh nhân bạc tỷ cũng ăn chay; nghệ sĩ, người mẫu cũng ăn chay; tu cũng chay mà không tu cũng chay. Tiệm cơm chay mở ra tràn ngập, bình dân có, sang chảnh có. Đi đâu cũng nghe bàn chuyện ăn rau cỏ. Vào nhà hàng sang trọng, giá cả trên trời cũng chỉ gọi món rau trộn. Ăn chay trở thành phong trào, trở thành một thời thượng.

Ngược với ăn chay lại có một xu hướng kiếm ăn thịt thú rừng. Thú càng hiếm càng quý, càng được săn đuổi. Thưởng thức thịt rừng là một thú vui quý tộc. Ăn những món ăn bình thường là tầm thường, phải tay gấu, óc khỉ, mật rắn, chồn hương, tê tê... rồi sừng tê, mật gấu, cao hổ, nhung hươu mới là dân chơi thứ thiệt.

Chay hay mặn... Cán bộ ta toàn là dân chơi thứ thiệt!

Chuyện cúng bái / mê muội

Từ chuyện ăn chay lại dẫn đến chuyện tu hành. Xã hội càng tàn bạo, khát máu, bạo lực, lừa lọc, dối trá, láo toét thì người nói chuyện tu hành, kinh kệ càng nhiều. Chùa chiền mọc

lên như nấm.

Thằng du đãng giết người cướp của, bà cho vay nặng lãi, chứa gái, buôn ma tuý, cán bộ tham nhũng, cướp đất của dân ngày rằm, mồng một, lễ, vía... đều mang tiền, dâng hương, vàng mã cúng lạy Phật. Họ cầu chức, cầu tiền, làm ăn phát đạt. Họ cầu giàu càng giàu thêm, ghế càng cao thêm, chức tước bổng lộc càng nhiều hơn.

Bởi có chức là có tiền, có nhà to, có đô la, hột xoàn, vàng ký.

Chuyên tu theo phong trào

Chưa bao giờ mà câu “A-Di-Đà-Phật” lại xuất hiện nhiều trên cửa miệng dân gian nhiều đến thế. Nó tràn đầy trong các mạng xã hội, đầy dẫy trong các “comment.”

Tự hỏi họ có hiểu câu ấy muốn nói điều gì, ẩn chứa tư tưởng gì, chắc hẳn chẳng mấy người hiểu.

Họ bắt con chim đang sống tự do trên trời, con cá đang sống hạnh phúc dưới nước nhốt vào lồng, vào chậu, giam đói, chết khát rồi đúng giờ, đúng ngày đem thả ra gọi là phóng sinh. Sát sinh chứ phóng sinh nỗi gì?

Tu theo phong trào, đọc kinh ē a theo phong trào, dạy người khác đạo lý, tín điều cũng theo phong trào. Trở thành một xã hội cuồng tín và mê muội. Một thời loạn tăng, loạn pháp...

Một số không ít thầy tu thuyết pháp toàn nói chuyện vớ vẩn, phản khoa học, công kích, nói xấu các tôn giáo khác.

Xu nịnh người giàu, coi thường kẻ nghèo, cứ bước vào chùa là thấy rõ. Chùa thành doanh nghiệp, thầy tu thành doanh nhân, loạn xà ngầu cả lên.

Phong trào từ thiện

Bản chất của việc từ thiện là sự chia sẻ, là chuyện tốt, nhưng làm từ thiện mà khoe khoang cho tất thảy mọi người, mà tự hào xem đó là công trạng thì chưa hiểu hết nghĩa bố thí của nhà Phật.

Vật để cho là mối liên kết giữa người cho và kẻ nhận. Vật này trước tiên hết phải thuộc về người cho sở hữu, nghĩa là nó là vật của người cho.

Cho một vật không phải của mình thời không thành nghĩa bố thí được. Sau khi cho, vật ấy trở thành vật của người nhận, và người cho không còn quyền hạn gì đối với vật ấy nữa. Cho như thế có nghĩa là “xả bỏ” các sở hữu của mình, “xả bỏ” những gì mà mình có.

Còn cho rồi mà vẫn cầu ân, kể lể thì đó chỉ là làm cho cái tôi của mình chứ chẳng phải vì tha nhân.

Chuyện chơi lan, chơi “Bonsai” đột biến

Chơi lan, chơi “bonsai” là thú vui tao nhã. Nhưng rồi người ta không dừng lại đó, đưa tới chuyện phá rừng, cưa cây đem về trưng bày trong vườn nhà.

Cây trăm năm trong rừng già biến thành chậu “bonsai” cho lớp người nhà giàu mới. Cây lan biến hoá thành đột biến giá cả trăm tỷ đồng.

Những thú chơi thanh lịch ngàn năm biến thành những trò cờ bạc, lộc lừa.

Phong trào lạ:

-Mặc quân phục lính Mỹ, lính VNCH và hát nhạc lính miền Nam.

Có một hiện tượng khó mà cắt nghĩa được là hiện nay ở miền Bắc có phong trào mặc quân phục lính Mỹ, lính Việt Nam Cộng Hoà, hát nhạc lính miền Nam rất rầm rộ.

Họ tụ tập thành hội đoàn rất đông, có tổ chức đàng hoàng dù ngày xưa chửi Mỹ, hô hào “Đánh cho Mỹ cút, Nguy nhào!” Nam thanh, nữ tú đủ cả. Mỗi lần họ tập họp nhìn y như cả tiểu đoàn quân đội VNCH đang chuẩn bị hành quân diệt cộng!

Nhin mặt họ hân hoan, sung sướng, tự hào, thoả mãn mới chết người!

Thế là sao nhỉ?

Chuyện Phản quốc (?)

Cũng một thời, người ta toàn nói chuyện yêu nước thương dân, lòng ái quốc, nghĩa đồng bào. Những gia đình vượt biên bị niêm phong với dấu đỏ lòm là phản quốc.

Giờ thì ngồi đâu cũng nói chuyện Mỹ, chuyện Pháp, chuyện Anh. Người Việt ngày xưa trốn chạy, vượt biên giờ trở thành “khúc ruột ngàn dặm.”

Con cán bộ từ cấp trung đến cấp cao đều du học Mỹ. Nhiều cán bộ chưa về hữu đã có thẻ xanh lận túi, chờ đến giờ là vọt qua Mỹ.

Thế mới thấy trên đời này mọi giá trị chẳng có chi là vĩnh cửu.

Chuyện giàu sang

Trong tiếng Việt chữ giàu đi với chữ sang.

Nhưng thời nay, giàu tiền thì nhiều nhưng mà sang thì không có mấy. Đốt đuốc cũng khó tìm ra. Bởi sang nằm trong cốt cách, trong cách ứng xử, trong trí tuệ, trong ngôn ngữ thể hiện, trong điệu đi, cách nói, kiểu cười.

Chẳng phải chơi “Golf” mà sang. Cũng chẳng phải có cây hoa quý đắt tiền mà sang. Cũng chẳng phải tiền muôn, bạc tỷ mà sang.

Chẳng phải có chút sắc đẹp, có chút địa vị xã hội, có hột xoàn cá ký, có nhiều người xu nịnh tiền hô hậu ủng mà sang...

Hết biết! •

nguyệt san người việt illinois,
thực sự là nguồn vui của mọi gia đình
ra mắt mỗi ngày đầu tháng

Cười mỉm chi

DÒM CÁI MẶT

Ông Nguyễn cầm tấm check vừa ký xong, đưa cho đứa con gái và nói:

- Hôm nay con vừa đúng 18 tuổi, đây là tấm check “Child Support” cuối cùng của Ba, con cầm về đưa cho Má của con và nhớ nói: “Từ đây trở đi...Má của con đừng hòng lấy thêm tiền của Ba, dù chỉ là...một xu”.

Khi nào nói xong, con nhớ dòm cái mặt Bả như thế nào...chiều trả qua đây nói cho Ba biết !

Buổi chiều thấy cô con gái trả qua, Ông bố hấp tấp hỏi:

- Sao ? sau khi con nói xong, con thấy cái mặt Bả ra sao, nói cho Ba biết !

Cô gái:

- Má con biểu con qua đây nói lại với Ba: “Thật ra...con không phải là con “Ruột” của Ba, Má cũng dặn con: “Mày nói xong nhìn cái mặt của thằng chả ra sao...về nói lại cho Tao biết !”

- !?!!

PHÁT ÂM CHUẨN

Một nhân viên khách sạn ở Chicago ân cần hỏi một cô du khách người Hoa vừa đến trợ số điện thoại cầm tay của cô để liên lạc khi cần.

Cô gái vui vẻ:

-Sex, sex, sex, wan, free, sex, for , tonight,sex. (666-136 4296) .

- ???

NHỮNG TỔNG THỐNG TỒI TỆ CỦA NƯỚC MỸ

• TRỌNG ĐẠT

Người Mỹ xếp hạng những Tổng Thống tồi tệ không phải vì hạnh kiểm, tư cách mà vì ông làm thiệt hại cho Kinh tế và Chính trị đất nước. Thí dụ Jimmy Carter, Tổng Thống thứ 39 của Mỹ, ông là nhà đạo đức nhưng làm thiệt hại cho Kinh tế và chính trị Mỹ: tỷ lệ lạm phát, thất nghiệp cao, khủng hoảng chính trị tại Iran... Vì phạm vi giới hạn của bài viết, tôi chỉ đề cập giai đoạn từ sau Thế chiến Thứ Hai tới nay và nhất là những vấn đề thời sự gần đây.

Trước hết xin nói về TT Harry Truman (Dân Chủ), ông lên thay TT Roosevelt ngày 12/4/1945, cầm quyền từ tháng 4/1945 cho tới tháng 1/1953, là TT thứ 34 của Mỹ. Trong thời gian từ 1945, 1946 cuộc chiến Trung Hoa bùng nổ. Mới đầu Truman hòa giải đôi bên vì còn tin tưởng Staline, sau có giúp họ Tưởng chống Mao nhưng không đủ mạnh để thay đổi cán cân, Mao được CS giúp đỡ thắng lớn và tháng 10/1949 tuyên bố thành lập Cộng Hòa Nhân Dân Trung Hoa, thủ đô là Bắc Bình, nay đổi là Bắc Kinh. Cuối năm 1949 Tưởng

Giới Thạch và khoảng 2 triệu người thuộc phe Quốc Dân Đảng chạy khỏi Đại Lục tới đảo Đài Loan.

Dư luận Mỹ lên án TT Truman đã để mất Trung Hoa vào tay Cộng Sản. Người ta bắt đầu hỏi ai đã làm mất Trung Hoa? - Tỷ lệ ủng hộ Truman từ 70% xuống còn 35%. Thượng nghị sĩ Joe McCarthy cho rằng việc cứu nguy Quốc Dân Đảng cần phải viện trợ nhiều hơn, phải dùng cả không lực. Vì để mất Trung Hoa năm 1949, người Mỹ phải chịu hậu quả tàn khốc ngay sau đó, giữa năm 1950 Trung Cộng giúp Bắc Cao Ly đánh chiếm miền Nam gây cuộc chiến đẫm máu kéo dài cho tới cuối tháng 7/1953.

Đồng thời Trung Cộng cũng giúp vũ khí, huấn luyện Việt Minh đánh Pháp từ 1950, khi Triều Tiên đình chiến giữa năm 1953, họ giúp Việt minh ô ạt và thắng Pháp tại Điện Biên Phủ tháng 5/1954.

Sự sai lầm của TT Truman khi để một giải đất mènh mông, đông dân nhất thế giới lọt vào tay CS, ảnh hưởng của nó kéo dài cho tới tận ngày nay. Truman có lẽ là vị Tổng Thống đầu tiên sau Thế chiến đã gây ảnh hưởng rất tồi tệ cho nước Mỹ.

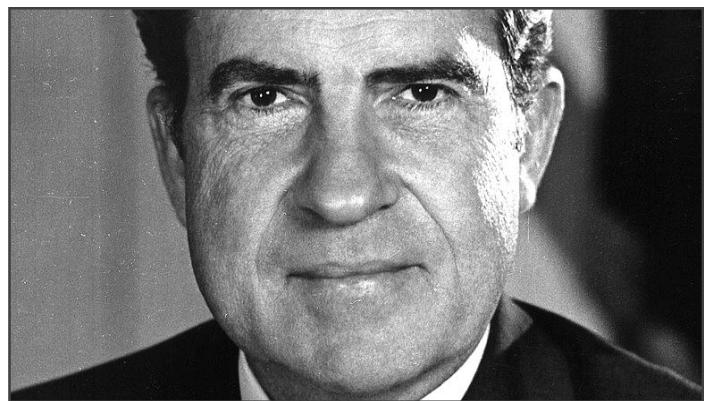
Cựu Đại Tướng Eisenhower (Cộng Hòa) thắng cử ngày 4/11/1952 hứa sẽ đem lại hòa bình tại Triều Tiên. Cuối nhiệm kỳ hai của ông, ngày 8/11/1960 Robert Kennedy (Dân Chủ) thắng Phó TT Nixon với số phiếu phổ thông rất sát sao (112,827) và hơn Nixon 84 phiếu Cử tri đoàn (303/219), ông là Tổng Thống Mỹ thứ 35. TT Kennedy tại chức gần ba năm thì bị ám sát ngày

22/11/1963, phó TT Johnson lên thay trở thành TT thứ 36. Dưới thời Johnson chiến tranh tại miền nam VN mở rộng, từ 1964, Hà Nội đưa nhiều trung đoàn chính qui thiện chiến vào để chiếm miền Nam, giữa năm 1965 TT Johnson phải đưa quân ôn ạt vào để cứu VNCH.

Trong khi phong trào phản chiến bắt đầu lên cao, TT Johnson lại cho áp dụng chiến tranh giới hạn (limited war), không cho mở rộng oanh tạc miền Bắc, không cho đánh sang Miền, Lào vì sợ Trung Cộng sẽ tham chiến như tại Triều Tiên. CSBV tăng cường chiến tranh, họ chấp nhận đổi 10, thậm chí 15 sinh mạng cán binh để giết một lính Mỹ đẩy mạnh phong trào phản chiến.

Cuộc Tổng tấn công Tết Mậu Thân tháng 2/1968 khiến người dân Mỹ quá chán chiến tranh VN, họ biểu tình dữ dội đòi chính phủ phải rút bỏ Đông Dương, VNCH coi như sụp đổ. TT Johnson là người chịu trách nhiệm nặng nề nhất cho cuộc chiến này: Đẫm máu, tốn kém 150 tỷ, khiến gần 60 ngàn thanh niên Mỹ tử trận, cuối cùng để mất Đông Dương. Khi mới nhậm chức, TT Johnson tuyên bố sẽ giữ được Đông Dương không để lọt vào tay CS như TT Truman, thế nhưng sau gần hai nhiệm kỳ, ông đã đắc tội với nước Mỹ về nhiều mặt, cuộc chiến VN đến nay vẫn còn ám ảnh người Mỹ.

Năm 1968, Nixon (Cộng Hòa) thắng phó TT Humphrey (Dân Chủ), thành TT thứ 37 của Mỹ, hứa sẽ đem lại hòa bình, dưới thời Nixon cuộc chiến tàn khốc hơn nhưng đánh để rút, “A war to end a war”.

Gần cuối năm 1972, Nixon đã rút quân về nước gần hết sau khi đã thực hiện VN hóa chiến tranh. Ngày 7/11/1972, Nixon đại thắng McGovern với số phiếu cao nhất từ xưa đến nay: 520 phiếu Cử

tri đoàn (96% số phiếu), hơn đối thủ McGovern 18 triệu phiếu phổ thông. Năm 1973- 74 Nixon bị Quốc hội đàm hặc, ông phải từ chức ngày 8/8/1974 để khỏi bị truất phế, phó TT Ford lên thay và là TT thứ 38 của Mỹ.

Ngày 2/11/1976, Jimmy Carter (Dân Chủ) thắng TT Ford và thành Tổng thống thứ 39 của Mỹ. TT Carter thắng với tỷ lệ bình thường.

Dưới thời TT Carter kinh tế trì trệ, thất nghiệp nhiều và tăng trưởng chậm, cuối nhiệm kỳ của ông từ 1979-1981 gặp nhiều khủng hoảng chính trị như Iran bắt con tin Mỹ, năm 1979 khủng hoảng năng lượng, Sô viết xâm lăng Afghanistan... Carter là một Tổng Thống tồi tệ của Mỹ cuối thập niên 70 đầu thập niên 80. Lạm phát trung bình là 12.5%, tỷ lệ thất nghiệp 7.5% ... kinh tế cũng như chính đối ngoại của Mỹ thê thảm dưới sự lãnh đạo của TT Carter.

Ngày 4/11/1980, Reagan (Cộng Hòa) thắng được Carter với tỷ lệ cao (489/49 phiếu CTĐ) và trở thành TT thứ 40 của Mỹ, những năm cuối nhiệm kỳ (1988) của TT Reagan lạm phát chỉ còn 4.4%, tỷ lệ thất nghiệp giảm từ 7.5% (thời Carter) xuống còn 5.4%, GDP thời TT Carter tăng trung bình 3.4%, thời TT Reagan tăng trung bình 7.4%. Quả là TT Reagan đã cứu nước Mỹ trên đống đổ nát của TT Carter để lại.

Sang nhiệm kỳ hai, ngày 6/11/1984, Reagan vẫn thắng Walter Mondale (Dân Chủ) với tỷ lệ 97% phiếu cử tri đoàn (525/13), hơn đối thủ 17 triệu phiếu phổ thông, đây là một Landslide Victory (đại thắng) ngang với Nixon năm 1972.

Bốn năm sau, ngày 8/11/1988, Phó TT Bush cha (Cộng Hòa) thắng được ứng cử viên Micheal Dukakis (Dân Chủ) với tỷ lệ (426/111 phiếu CTĐ), hơn đối thủ 7 triệu phiếu phổ thông, thành Tổng thống thứ 41 của Mỹ. Như vậy, có thể nói Cộng Hòa thắng Landslide ba lần với Dân Chủ suốt 3 nhiệm kỳ. Thập niên 80 là thảm bại lớn nhất của Dân Chủ từ sau Thế chiến. TT Bush cha chấm dứt chiến tranh lạnh, làm tan rã khối CS Liên xô, lấy lại hòa bình sau cuộc chiến Vùng Vịnh nhưng kinh tế trì trệ, thất nghiệp nhiều.

Tại cuộc Bầu cử Tổng Thống ngày 3/11/1992, Bill Clinton (Dân Chủ) thắng Bush cha tỷ

lệ 370/168 (Cử tri đoàn), hơn Bush cha khoảng 5 triệu phiếu phổ thông. Clinton trở thành Tổng Thống thứ 42 của Mỹ.

Phải nói là TT Bill Clinton gặp may trước sự bùng nổ của high tech, internet, kinh tế lên, tỷ lệ thất nghiệp giảm và chính cả ông Bush con sau này cũng được hưởng sự bùng nổ của high tech. Từ ngày Clinton nhậm chức tới hết nhiệm kỳ tỷ lệ thất nghiệp giảm từ 7.4 tới 1994 còn 6 chấm, khi hết nhiệm kỳ khoảng 4.2.

Dù sao, không quên khi Clinton bị Hạ Viện luận tội ngày 19/12/1998 vì vụ bê bối tình dục tại tòa Bạch Ốc. Bill Clinton bị đòn hặc vì nói dối và cản trở công lý nhưng được Thượng Viện tha tội cho ông ngày 12/2/1999, với tỷ lệ phiếu 55/45.

TT Clinton làm nhục cả nước Mỹ vì những vụ án tình dục với Paula Jones và Lewinsky nhưng ông thoát tội vì người dân không muốn truất phế Tổng Thống từ sau vụ Watergate 1974. Họ cho là truất phế chỉ là trò đảng phái đánh phá nhau.

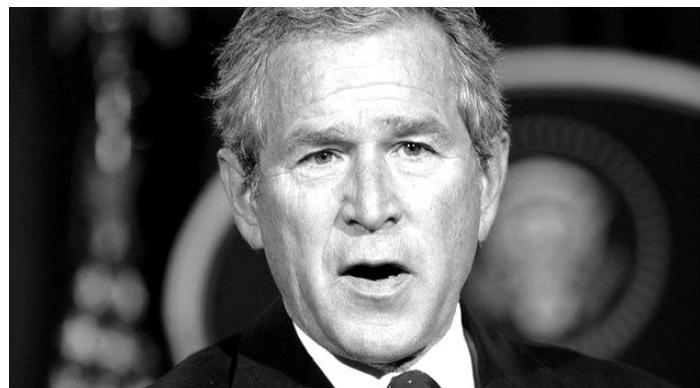
Ngày 7/11/2000, ông Bush con, Thống Đốc tiểu bang Texas (Cộng Hòa) thắng phó TT Al Gore (Dân Chủ) với tỷ lệ 271/266 phiếu cử tri đoàn nhưng thua Al Gore nửa triệu phiếu phổ thông. Bush con trở thành Tổng Thống thứ 43 của Mỹ.

Ông Bush con làm Tổng thống chưa được một năm thì Al Qaeda mở cuộc tấn công tòa Tháp Đôi Nữu Ước ngày 11/9/2001, làm chết 3,000 người, gây ảnh hưởng tâm lý và tai hại cho nền kinh tế Mỹ. Cả nước kinh hoàng và căm hờn đưa tới cuộc chiến Afghanistan trong năm và cuộc chiến Iraq hai năm sau. Mỹ tấn công Afghanistan từ 7/11/2001 cùng với các nước NATO. Cấp lãnh đạo Taliban trốn qua Pakistan, cuộc chiến kéo dài cho tới nay, chiến phí tính tới năm 2011 là 467 tỷ Mỹ kim, có 2,200 người Mỹ thiệt mạng tính tới tháng 8/2014.

Tiếp theo Afghanistan là một cuộc chiến lớn và tàn khốc hơn.

Ngày 11/10/2002 Quốc Hội Hoa Kỳ thuận cho TT Bush đánh Iraq vì sản xuất vũ khí giết người hàng loạt. Hoa Kỳ và các nước tham chiến gồm 265,000 người, trong đó Hoa Kỳ 148,000 quân, Anh 45,000, còn lại các nước khác. Ngày 20/3/2003 Mỹ mở cuộc tấn công xuất phát từ Kuwait vượt 186 miles chưa tới một tuần.

Ngày 9/4/2003 quân Iraq bị đánh tan, phía Liên quân có 200 người tử thương, Hoa Kỳ 138 người, quân của Saddam Hussein chết vào khoảng từ 7,600 tới 10,800 người.

TT Bush con tái đắc cử năm 2004 vì người dân muốn ông tiếp tục chiến dịch tại Iraq, phần vì đối thủ John Kerry do Dân Chủ đưa ra quá tệ.

Bush con được 286 phiếu cử tri đoàn so với 251 của Kerry, Cộng Hòa đồng thời kiểm soát Quốc Hội với 232 ghế Hạ Viện và 55 ghế Thượng Viện. Người ta bầu cho Cộng Hòa nắm cả Hành pháp, Lập Pháp để họ dễ dàng chống khủng bố, anh nhà giàu sợ chết.

Sau đó bọn khủng bố đánh du kích từ bên ngoài vào Iraq, chúng đánh bom tự sát, đặt bom giết hại cả dân, lính. TT Bush con bị chỉ trích điều hành cuộc chiến kém đưa tới chỗ sa lầy làm chết nhiều người cho một mục đích không chính đáng. Chính phủ không tìm được kho vũ khí hủy diệt hàng loạt như đã nói, bị đối lập chỉ trích là nói láo, Hoa Kỳ không bị đe doa: Bush lied, people died. Tổn thất nhân mạng tính tới 2011: Mỹ 4,470 người, Anh 179 người, các nước khác 139 người, bị thương 32,600 người.

Khi chuẩn bị dư luận để đánh Iraq các nước Tây Âu nhất là Pháp, Đức chống đối cuộc chiến mạnh. Dư luận bi quan cảnh báo cuộc chiến tranh Iraq sẽ sa lầy như tại Việt Nam, ông Bush con quả

quyết Iraq khác Việt Nam vì quân đội VNCH không chịu đánh chỉ chờ Mỹ đánh dùm (?)!!! Khi không tìm thấy vũ khí hủy diệt ông lại đưa ra một mục tiêu mới: dân chủ hóa Iraq. Nhiều người cho rằng cuộc chiến Iraq là do ý muốn riêng của một mình TT Bush con.

Về kinh tế tỷ lệ thất nghiệp thời Bush con rất thấp, thấp nhất trong mấy thập niên vừa qua, thấp hơn cả thời Clinton, ở đây không cần biện luận mà chỉ cần tìm trên Google hoặc vào link.

Chúng ta sẽ tìm được tỷ lệ thất nghiệp theo năm và từng tháng một, nguồn tư liệu do văn phòng thống kê Bộ Lao động Mỹ cung cấp. Tỷ lệ thất nghiệp trung bình toàn bộ nhiệm kỳ thứ nhất (2000-2003) là 5.1, nhiệm kỳ thứ hai (2004-2008) trung bình là 5 chấm. Chỉ có tháng cuối cùng của nhiệm kỳ hai 12/2008 tỷ lệ lên 7.3.

Hai Tổng Thống Bill Clinton, Bush con đều gặp may nhờ sự bùng phát của internet, của công nghiệp điện tử high tech, computer... khiến kinh tế phồn thịnh. Mặc dù ông Bush con mang lại công ăn việc làm cho mọi người nhưng họ vẫn chán nản, chỉ trích ông về sự sa lầy tại Iraq, cứ vài ngày lại có đánh bom tự sát.

Trong năm 2008, người dân Mỹ quá chán nản Bush con và đảng Cộng Hòa với cuộc chiến Iraq, Afghanistan, họ nói nước Mỹ đã đi sai đường khiến người dân vô cùng thất vọng. Trước ngày bầu cử Tổng Thống năm 2008 khoảng sáu tuần lễ thì khủng hoảng tài chính diễn ra dữ dội. Thị trường chứng khoán lao xuống đáy vực, có ngày chỉ số Dow Jones mất gần 800 điểm, có ngày mất tiêu một ngàn tỉ, ngày nào cũng tụt xuống từ 700 tới 500 điểm, khủng hoảng kéo dài mấy tuần liên tiếp đã làm tiêu tan trên 8 ngàn tỉ Mỹ kim. Nhiều ngân hàng phá sản, hăng xêng cho công nhân viên nghỉ hàng loạt... Biện pháp Bail out lấy công quĩ 700 tỉ của chính phủ để cứu nguy thị trường chứng khoán y như muối bỏ biển.

Kinh tế Mỹ thường là mười hoặc hơn mươi năm sẽ suy thoái một lần, nó giống như một trái banh khi ném xuống đất banh sẽ nẩy lên, một nhai bơi lội nhảy từ trên cầu cao xuống hồ tắm anh ta chìm dưới làn nước rồi sẽ nẩy lên. Một phần TT Bush con không gặp may lại phần lớn do ông đi sai đường vì sa lầy cuộc chiến Iraq và do thị trường địa ốc, quá dễ dãi trong việc cho mượn tiền mua

nhà. Dư luận và truyền thông đã xếp ông Bush con vào hạng Tổng Thống tồi tệ hàng đầu của Mỹ.

Mặc dù Cộng Hòa đưa bà Sarah Palin trẻ đẹp ra làm ứng cử viên phó Tổng thống cho McCain nhưng cũng không cứu vãn nổi tình thế. Mới đầu thăm dò cho thấy Cộng Hòa lên điểm nhờ mỹ nhân kế nhưng rồi cũng tàn lụi dần.

Trong khi hai bên Cộng Hòa, Dân Chủ đang tranh cử, TT Bush con sang Iraq họp báo thuyết trình thành tích và bị một phóng viên rút giàn ống dưới chân ra ném, may mà Bush con né được. Vậy mà trong năm 2016, khi Donald Trump tranh cử thắng 16 ứng cử viên khác, thấy Trump có đường lối khác lạ, ông cựu TT Bush con bèn tuyên bố một câu xanh rờn: "Có lẽ tôi là một Tổng Thống Cộng Hòa cuối cùng."

Lời tự đắc cao minh của ông khiến người ta càng chán ngấy ông đến tận cổ vì những tai hại kinh hoàng mà ông đã làm cho nước Mỹ, không ai muốn nhắc đến tên ông, và sau đó xem như ông sa vào bóng tối.

Ngày 4/11/2008, Barrack Obama (Dân Chủ)

thắng McCain (Cộng Hòa) khá lớn: tỷ lệ 365 /173 phiếu CTĐ, hơn McCain gần 10 triệu phiếu phổ thông, trở thành Tổng Thống thứ 44 của Mỹ. Obama đắc cử là nhờ 42% phiếu của người da trắng, giới trẻ cũng ủng hộ nhiều, họ tin là ông sẽ thay đổi dòng lịch sử.

Người ta quá chán Cộng Hòa và bỏ sang bầu cho Obama tin tưởng vào chính sách cứu nguy nền kinh tế của ông. Dân Chủ thắng lớn cả Hành Pháp lẫn Lập Pháp với Hạ Viện 257/178, Thượng Viện 57/41.

Cộng Hoà 4 năm trước đây hân hoan ăn mừng chiến thắng vĩ đại, họ kiểm soát cả Hành pháp và tòa nhà Quốc Hội thì nay sụp đổ tan tành thảm.

Sau 8 năm cầm quyền, 4 năm kiểm soát cả toà Bạch ốc lẫn điện Capitol, nay Cộng Hòa tan như xác pháo trước sự phẫn nộ của người dân.

Khi mới nhậm chức TT Obama bail out gấp 3 lần Bush con để cứu nền kinh tế suy sụp, ông cứu được thị trường chứng khoán trong vài tháng, người ta cho là đi đúng đường. Nhưng ngày vui qua mau, thất nghiệp ngày càng tăng cao, khi nhậm chức tháng 1/2009 tỷ lệ 7.3, sau nó tăng lên 10 chấm (tháng 10/2009), một năm sau thất nghiệp vẫn cao, tỷ lệ 9.6 cuối năm 2010.

Người dân thất vọng biểu tình đầy đường đòi việc làm, cơm áo. Họ phẫn nộ và bầu cho Cộng Hòa chiếm 63 ghế tại Hạ Viện và thêm 6 ghế Thượng viện. Năm 2012 người ta bầu cho Obama làm tiếp nhiệm kỳ hai để hoàn tất chương trình Obamacare và cũng vì Mitt Romney (Ứng viên CH) quá tệ.

TT Obama rút hết quân khỏi Iraq cuối năm 2011 mà ông cho là cuộc chiến ngu xuẩn nhất trong lịch sử. Nhưng ở đời thật không biết thế nào là khôn là dại, khi kéo binh từ Iraq về nước để lấy lòng dân, Obama không nghĩ tới hậu quả tai hại của nó. Cái giá mà ông phải trả cho quyết định my dân này là cuộc chiến chống ISIS.

Bọn phiến loạn ISIS tiến từ Syria qua Iraq mở nhiều mũi tấn công mạnh từ cuối tháng 5/2014, lính Iraq hoảng sợ bỏ chạy để lại nhiều vũ khí, nhiều tinh thành lọt vào tay đối phương. ISIS chiếm hơn một phần ba đất nước Tây Bắc Iraq rồi thành lập Nhà nước Hồi giáo, ISIS tàn ác, sát hại tù binh và cả thường dân vô tội. Mỗi nguy Đế chế Nhà nước Hồi giáo đang đe dọa các nước trong khu vực và cả Hoa Kỳ và các nước Tây phương.

Nguy cơ Iraq sụp đổ khiến TT Obama cho oanh tạc phiến quân để yểm trợ cho chính phủ Iraq bắt đầu từ 7/8/2014. Cuộc oanh kích kéo dài mấy tháng, phiến quân vào khoảng 80,000 người gồm 50,000 tại Syria và 30,000 tại Iraq. Kế hoạch oanh kích ISIS đã thất bại không ngăn cản được đà tiến quân của chúng.

Sau khi thất bại lớn trong cuộc bầu cử giữa kỳ Mid term 2014 vừa qua khiến Cộng Hòa giữ ưu thế cả Thượng Viện (54/44) và Hạ Viện (247/188). TT Obama vội đưa thêm 1,500 quân sang để tỏ ra cứng rắn. Cuộc chiến Syria đã kéo dài hơn hai năm tổng cộng có từ 202,354 cho tới 282,354 người thiệt mạng.

Chiến tranh tại biên giới Ukraine do Putin yểm trợ nhóm thân Nga gây con số thiệt hại cả hai bên lên rất cao nhưng ông Tổng Thống siêu cường Barrack Obama cứ tai ngơ mặt điếc coi như không hay biết gì. Gần cuối tháng 2/2014, Putin đưa vũ khí lén lén giúp bọn gốc Nga chiếm bán đảo Crimea, cuối tháng 3 họ tổ chức bầu cử ma mãnh để sáp nhập vào Nga. TT Obama chỉ phản đối suông, sự nhu nhược của ông đã khiến người Mỹ vô cùng bất mãn, họ đâm lo khi các cường quốc hạng nhì dám giở trò hăm dọa siêu cường My. Putin tuyên bố:

“Nga là nước duy nhất trên thế giới có thể biến Hoa Kỳ thành tro bụi”

Người dân thất vọng vào chính sách đối ngoại của Obama và theo nhiều thăm dò, ông cũng được xếp hạng là một Tổng thống tồi tệ nhất nước Mỹ từ sau Thế chiến thứ hai, tỷ lệ ủng hộ tụt xuống còn từ 35 tới dưới 40%.

Dưới thời TT Obama tỷ lệ thất nghiệp cao mà người ta thường gọi là chính sách No-jobs, sau 8 năm nó mới xuống được 5 chấm, nợ công thời TT Obama tăng cao kỷ lục: gần 20 ngàn tỷ. Thảm bại của Dân Chủ trong kỳ bầu cử giữa nhiệm kỳ 2014 tại Lưỡng Viện Quốc Hội và cả trong kỳ bầu cử Thống Đốc các tiểu bang là một bài học đáng ghi nhớ cho các vị chức sắc trong đảng. Nó đã cho Dân Chủ thấy “Chính sách My dân” của họ đã lỗi thời không còn ăn khách, nó cũng báo hiệu số phận của đảng vào năm 2016 coi như đã được quyết định rồi.

Trong kỳ bầu cử cuối năm 2008 người dân nô nức bầu cho Obama vì những lời hứa hẹn của ông, và vì họ quá chán Cộng Hòa.

Ai cũng tin là ông sẽ cứu nguy được nền kinh tế đang sụp đổ do TT Bush con để lại. Nhưng chưa tới một năm, thất nghiệp ngày càng tăng, hăng xêng đóng cửa sa thải nhân công hàng loạt, thị trường chứng khoán tụt dốc thê thảm y hệt như dưới thời Bush con cuối năm 2008.

Người dân quá chán những lời hứa hẹn của ông, họ cho là “mười voi không được bát nước sáo” và thất vọng, lo âu.

Chưa bao giờ nước Mỹ có hai ông Tổng Thống tồi tệ kế bên nhau trong khoảng gần hai thập niên như thế! Sau này, liệu có còn vị nào nữa không? ●

Các Loại Chiếu Khán Nhập Cảnh

• Phó tế NGUYỄN MẠNH SAN
Cựu Phụ tá Trưởng Phòng Tố Tụng
Tòa Án Liên Bang Hoa Kỳ
Oklahoma City, Oklahoma

1. Các loại chiếu khán cho phép nhập cảnh Hoa Kỳ tạm thời (Temporary Visas)

a. Loại chiếu khán B-1 Visa (Temporary Business Visitor):

Được cấp cho những người có dịch vụ thương mại với những cơ quan công tư hay hàng xưởng tại Hoa Kỳ. Chẳng hạn như đến tham dự các cuộc hội thảo, gặp khách hàng, ký kết các giao kèo thương mại v.v..

Loại visa này không được phép nhập cảnh Hoa Kỳ làm việc.

b. Loại chiếu khán B-2 Visa (Temporary Visitor For Pleasure):

Loại chiếu khán này được cấp cho những người muốn đến thăm bạn bè, họ hàng thân thuộc để nghỉ hè tại đây, nhưng phải có thư mời của người cư ngụ tại đây (diện du lịch).

Loại visa này có thể được cấp cho phép nhập cảnh nhiều lần vào Hoa Kỳ, mỗi lần tối đa 6 tháng và phải có sự bảo đảm về tài chánh.

Loại này cũng có thể cho phép nhập cảnh Hoa Kỳ vì lý do chữa bệnh. Nhưng phải có giấy tờ của bác sĩ hay của bệnh viện chứng nhận là sẽ chữa bệnh cho bệnh nhân và cần phải nêu rõ thời gian chữa bệnh là bao lâu.

c. Loại chiếu khán C Visa:

Loại này được cấp cho những người đến viếng thăm một quốc gia khác, nhưng trên đường đi hay trên đường về, muốn ghé qua Hoa Kỳ.

Loại này có thể xin cư ngụ tại Hoa Kỳ tối đa 1 tháng, nhưng không thể xin đổi sang một loại chiếu

khán khác và loại chiếu khán này cũng không được phép xin gia hạn.

d. Loại chiếu khán E-1 và E-2 Visas:

Loại này được cấp cho những nhà đầu tư thương mại với Hoa Kỳ, mà những nước này đã ký hiệp ước thương mại với Hoa Kỳ như Anh, Pháp, Nhật, Nga và Tầu v.v...

e. Loại chiếu khán F-1 Visa cho du học sinh:

Loại này đòi hỏi du học sinh phải có đủ điểm khả năng Anh Ngữ tối thiểu tuỳ theo các đại học đòi hỏi, hoặc cấp cho những du học sinh nằm trong chương trình trao đổi văn hóa giữa hai quốc gia từ cấp trung học trở lên.

f. Loại chiếu khán H Visa (Temporary Worker):

Loại này cấp cho nhân công được thuê mướn làm việc tại các nông trại, hoặc những ngoại kiều đến học việc (Trainees) và cấp cho những thân nhân trong gia đình của những nhân công làm việc tại nông trại như vợ chồng con cái.

Loại chiếu khán này chỉ có giá trị tối đa từ 1 năm cho đến 3 năm. Loại chiếu khán học việc chỉ có giá trị tối đa là 2 năm và thân nhân trong gia đình như vợ chồng con cái cũng có thể được đi theo bằng loại chiếu khán H-4.

g. Loại chiếu khán K-1 Visa (Fiancee):

Loại này cấp cho những người đã hứa hôn (Hôn thê hay hôn phu).

Những người này khi đã nhập cảnh Hoa Kỳ rồi, thì phải lập hôn thú trong vòng 3 tháng, quá hạn này mà không làm hôn thú thì phải trở về nguyên

quán. Nếu những người này có con dưới tuổi thành niên thì cũng có thể được phép đem theo vào Hoa Kỳ (K2)

h. Loại chiếu khán Nonimmigrant R-1 Visa (Religious Worker):

Loại này cấp cho các nam nữ tu sĩ hay những chuyên viên đến làm việc cho các cơ quan tôn giáo như Nhà Thờ, Chùa, các trường học tôn giáo, các cơ quan truyền giáo, các tổ chức tôn giáo từ thiện bất vụ lợi. Những người này chỉ cần có giấy chứng thực là hội viên 2 năm liên tục của cơ quan tôn giáo tại quê nhà và phải có giấy xác nhận của cơ quan tôn giáo ở Hoa Kỳ là sẽ thâu dụng đương sự vào làm việc cho cơ quan trong đủ thời gian (Full-time job) và cơ quan thâu dụng phải chứng tỏ có đủ ngân quỹ để trả lương cho đương sự.

Đối với hầu hết trường hợp được phép nhập cảnh vào Hoa Kỳ theo loại chiếu khán này, đương sự phải chứng tỏ được là mình sẽ quay trở về nguyên quán sau khi giấy chiếu khán hết hạn. Ngoại trừ có một số ít loại chiếu khán này, sau khi làm việc liên tục được 2 năm cho cơ quan, đương sự có thể xin chuyển đổi sang loại chiếu khán di dân (Immigrant Visa) thay vì đang ở loại chiếu khán không di dân (Nonimmigrant Visa). Sự chuyển đổi sang loại này rất có giới hạn và ít người hội đủ điều kiện.

2. Các loại chiếu khán cho phép nhập cảnh Hoa Kỳ theo diện di dân (Immigrant Visas):

a. Những công dân có quốc tịch Hoa Kỳ (US Citizens) có thể bảo trợ những người có liên hệ ruột thịt (Immediate Relatives) như Cha Mẹ, vợ chồng, con cái, anh chị em ruột vào Hoa Kỳ theo diện di dân, để trở thành thường trú ngay khi những người này đặt chân đến Hoa Kỳ. Tuy nhiên những công dân không có quốc tịch Hoa Kỳ, chỉ là thường trú nhân thôi, vẫn có thể bảo trợ cho vợ hoặc chồng, con cái độc thân dưới 21 tuổi, hoặc con cái độc thân từ 21 tuổi trở lên, nhưng thời gian nhập cảnh Hoa Kỳ phải chờ đợi lâu hơn công dân có quốc tịch Hoa Kỳ.

b. Tất cả có 4 Loại Thích Ứng Uy Tiên (4 Preference Categories) được áp dụng cho vấn đề bảo trợ những thân nhân ruột thịt vừa kể ở đoạn trên.

-Loại Ưu Tiên Thứ Nhất (First Preference Category):

Loại này bao gồm người có quốc tịch được quyền bảo trợ Cha Mẹ, vợ chồng, con cái dưới 21 tuổi không bị chi phối bởi thời gian chỉ định (Quota). Tuy nhiên Cha Mẹ có quốc tịch vẫn có quyền bảo trợ những đứa con trưởng thành trên 21 tuổi còn độc thân. Nếu con cái đã lập gia đình rồi thì không thuộc vào loại diện này nữa, mà thuộc vào Loại Diện Thứ Ba (Third Preference Category) phải chờ đợi lâu hơn mới có thể đoàn tụ với Cha Mẹ được.

- Loại Ưu Tiên Thứ Hai (Second Preference Category):

Thường trú nhân có thể bảo trợ cho vợ hay chồng như người có quốc tịch Hoa Kỳ, nhưng phải chờ đợi lâu hơn từ 4 cho đến 5 năm mới có giấy chiếu khán nhập cảnh. Trong thời gian chờ đợi giấy chiếu khán, nếu người chồng hay người vợ nhập quốc tịch thì không còn phải chờ đợi thời gian lâu nữa. Thường trú nhân vẫn có thể bảo trợ cho con cái còn độc thân bất cứ ở tuổi nào. Cha hay Mẹ thường trú nhân (Permanent resident parent) vẫn có thể bảo trợ cho con cái riêng (Step-children) của hai bên, nếu giá thú ký trước ngày đứa con riêng đủ 18 tuổi.

Cha hay Mẹ thường trú nhân cũng có thể bảo trợ cho con nuôi trước khi chúng đủ 16 tuổi, nhưng ít nhất Cha hay Mẹ phải sống chung với chúng được 2 năm.

e. Loại Ưu Tiên Thứ Ba (Third Preference Category):

Cha Mẹ có quốc tịch có thể bảo trợ cho con cái đã lập gia đình cùng với các cháu còn độc thân dưới 21 tuổi.

f. Loại Ưu Tiên Thứ Tư (Fourth Preference Category).

Anh, chị, em có quốc tịch có thể bảo trợ cho anh chị em độc thân hay lập gia đình rồi. Anh chị em cùng Cha khác Mẹ hay cùng Mẹ khác Cha (Half-brother or half-sisters) có quốc tịch vẫn có thể bảo trợ cho nhau và những đứa con dưới 21 tuổi còn độc thân được quyền đi theo Cha Mẹ của chúng. Diện nhập cảnh này là F4, luôn cần một thời gian khá dài để được xem xét •

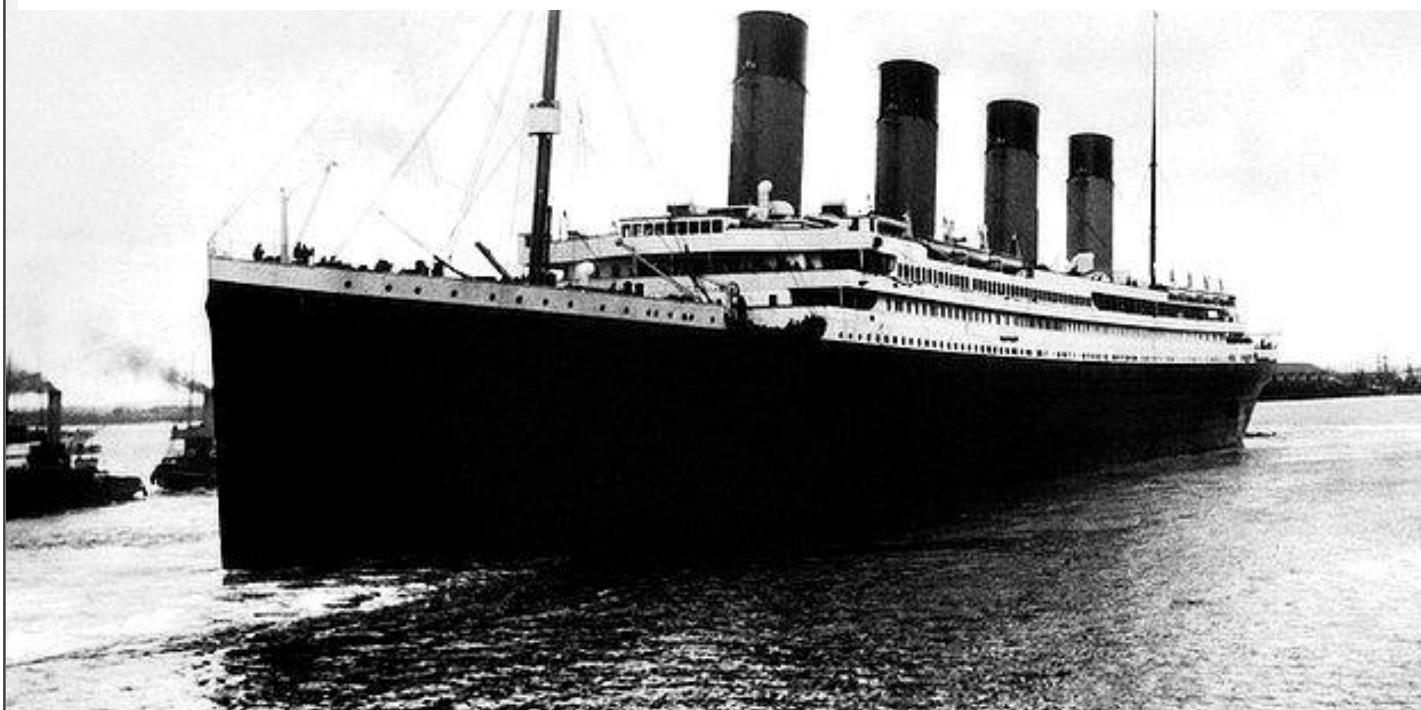
Lời giới thiệu: Mặc dù con tàu Titanic bi thảm đã bị đắm vào năm 1912 nhưng cho đến ngày nay, câu chuyện về chuyến tàu vẫn tiếp tục là chủ đề được thế giới chú ý và bàn tán.

RMS Titanic là một con tàu hơi nước sang trọng bị chìm vào rạng sáng ngày 15/4/1912 ngoài khơi bờ biển Newfoundland ở Bắc Đại Tây Dương. Đây là chuyến vượt Đại Tây Dương đầu tiên và cũng là cuối cùng của con tàu từng được mệnh danh “không thể chìm” (unsinkable ship). Vụ đắm tàu đã đi vào lịch sử khi được cho là vụ tai nạn hàng hải nghiêm trọng nhất với hơn 1.500 người thiệt mạng trong thảm họa. Đáng chú ý, trên chuyến tàu nổi tiếng nhất thế giới này còn có rất nhiều quan chức cấp cao, những người có chức sắc, người nổi tiếng và nhiều người trong số họ đã thiệt mạng gây ra sự rung động với toàn thế giới tại thời điểm đó.

Đến 1/9/1985, xác con tàu Titanic đã được phát hiện và càng làm tăng thêm sự quan tâm sâu sắc của công chúng đối với con tàu này. Nhà hải dương học và khảo cổ học dưới nước Robert Ballard cùng nhà thám hiểm người Pháp Jean-Louis Michel chính là hai người đã phát hiện ra xác tàu nằm ở độ sâu khoảng 4km và khoảng 595km về phía đông nam của Mistaken Point, Newfoundland.

Ở thời điểm đó, tạp chí Smithsonian cho rằng những bức ảnh và video thu được về xác con tàu mang tới cảm giác “siêu nhiên, như thể lần đầu tiên chụp được hình bóng của một con ma”. Vài năm sau khi sự kiện phát hiện xác tàu Titanic, hàng loạt khách du lịch giàu có tò mò về con tàu này và sẵn sàng trả nhiều nghìn USD để xuống thăm quan con tàu. Đó là một trải nghiệm mà nhiều người tin rằng như thể “được bước vào một thế giới khác”...

NHỮNG SỰ THỰC THÚ VỊ về CON TÀU

Tàu Titanic bị chìm vào ngày 15/4/1912. Rất nhiều người muốn tìm hiểu về con tàu này. Dưới đây là 43 sự thật thú vị về tàu Titanic và sự sụp đổ của nó:

1. RMS Titanic là tàu chở khách lớn nhất thế giới vào thời điểm đó với chiều dài 269 mét. Tàu chở khách lớn nhất hiện nay là MS Allure của Seas, dài 362 mét.

2. Con tàu tiêu thụ 600 tấn than mỗi ngày do một đội gồm 176 người đàm ông dùng xêng xúc than bỏ vào lò. Gần 100 tấn xỉ than được thả ra biển mỗi ngày.

3. Nội thất của tàu được lấy cảm hứng từ khách sạn Ritz ở London. Trang thiết bị trên tàu gồm có phòng tập gym, bể bơi, phòng tắm Thổ Nhĩ Kỳ, cũi cho thú cưng và sân quần vợt. thậm chí còn có riêng cả một tòa soan báo trên tàu, tờ Atlantic Daily Bulletin.

4. Có 20.000 chai bia, 1.500 chai rượu, 8.000 điếu xì gà trên tàu - tất cả để phục vụ các hành khách sang khoang hạng nhất.

5. Grand Staircase (cầu thang) của con tàu bị nhấn chìm đi xuyên qua 7 trong số 10 boong tàu được làm từ những tấm gỗ sồi đặc trưng, chạm trổ nhiều cậu bé thiên thần và những bức tranh bằng đồng. Bản sao của cầu thang vĩ đại này có thể được tìm thấy tại bảo tàng Tinatic ở Branson, Missouri.

6. Cầu thang của khách sạn White Swan ở Alnwick có những lan can giống Grand Staircase của tàu Olympic, con tàu chị em của Titanic. Những cầu thang này gần như giống hệt nhau.

7. Chỉ có 16 xuồng cứu sinh bằng gỗ và 4 tàu có thể gấp lại được được mang ra sử dụng, đủ để chứa 1.178 người, chỉ $\frac{1}{3}$ tổng số sức chứa của Titanic, nhưng đã nhiều hơn theo yêu cầu về mặt pháp lý ở thời điểm đó.

8. Có 246 người bị thương và 2 trường hợp tử vong trong vòng 26 tháng xây dựng tàu tại Belfast.

9. 20 con ngựa được
sử dụng để làm neo
chính cho tàu.

10. 100.000 người đã có mặt để dự lễ ra mắt con tàu ngày 31/5/1911.

11. 22 tấn xà phòng
và mõ động vật (từ bò
hoặc cừu) được bôi trên

đường trượt để hỗ trợ con tàu khi đi qua sông Lagan.

12. Con tàu đã dừng tại 2 địa điểm sau khi rời Southampton: ở Cherbourg miền nam nước Pháp và Cobh (sau này đổi tên thành Queenstown) ở Ireland.

13. Trong số 885 thủy thủ trên tàu, chỉ có 23 người là nữ. 699 người lên tàu tại Southampton và 4 trong số 10 người là người bản địa của thị trấn.

14. Bữa ăn tối cuối cùng phục vụ cho các hành khách hạng nhất gồm 11 món ăn.

15. Hành khách hạng nhất
được chọn trong danh sách 352
bài hát để thưởng thức và các
nhạc sĩ trên tàu biết tất cả các
bài hát đó.

16. John Jacob Astor IV là hành khách giàu nhất trên tàu. Ông có tài sản trị giá khoảng 85 triệu USD lúc đó (khoảng 2 tỷ

USD ngày nay) và đã chìm cùng con tàu. Một truyền thuyết được lưu lại cho biết sau khi tàu va phải băng, ông này đã châm biếm người phục vụ: “Tôi đã yêu cầu băng, nhưng điều này thật vô lý”.

California Bands By
Chance of Picking Up Old
Books or Rolls.
YAPIN SENDS THE NEWS
My title is From Whence Was
I Am Not Sure About The Date
Or Origin.
LATER REPORT FROM YAPIN
Tuesday April 12, 1941 - We have
been given a copy of the original
printed book of the "Song of Hiawatha"
written by Henry Wadsworth Longfellow.
The book is bound in cloth and
there are many notes and
scribbles written in Chinese
in the margins. "Great care has been
taken in the arrangement of the
text and the notes." The book
is in excellent condition.

ghế uống rượu và hút xì gà.

18. Noel Leslie, nữ bá tước của Rothes cũng có mặt trên tàu nhưng đã sống sót. Cô từng được nhắc đến trong một tập của phim Downton Abbey. “Thật khủng khiếp, anh nghĩ Lucy Rothes sẽ vui mừng thế nào trước cảnh tượng này”, đó là nhận xét của bá tước Grantham (nhân vật trong phim) khi cô nghe về thiên tai.

19. 2 trong số 9 con chó trên tàu được cứu sống, 1 con Pomeranian và 1 con Pekinese.

20. Nhiều người mua vé cho chuyến hành trình nhưng đã không lên tàu.

Trong số này có Milton S. Hershey, người sáng lập công ty socola, Guglielmo Marconi và Alfred Gwynne Vanderbilt, người đã chết trên tàu RMS Lusitania 3 năm sau đó.

21. Người sống sót cuối cùng của vụ chìm tàu là Millvina Dean. Bà đã qua đời ngày 31/5/2009, khi xảy ra tai nạn bà mới 2 tháng tuổi.

22. Tảng băng trôi được phát hiện lúc 23h40 ngày 14/4/1912.

Frederick Fleet, người phát hiện ra đã hét lên: “Băng trôi! Ở ngay phía trước!”.

Fleet đã sống sót sau thảm họa và là người quan sát trên tàu RMS Oceanic những năm đôi mươi trước khi tham gia Thế chiến II. Sau này, năm 2012, những kẻ nghịch ngợm đã đặt lên mộ ông một chiếc ống nhòm với dòng chữ “Xin lỗi vì tới trễ 100 năm”.

23. Tảng băng chìm tàu Titanic đã tồn tại khoảng 3.000 năm: Vào thời điểm tảng băng va vào con tàu và khiến nó mãi chìm dưới đáy đại dương, nó có độ cao khoảng 30 mét và là một phần của sông băng ở Greenland.

Tuy nhiên, ít ai biết rằng tảng băng này đã tồn tại trong khoảng 3.000 năm tuổi. Mặc dù có rất nhiều tảng băng trôi nổi quanh các đại dương nhưng Titanic thực sự là con tàu biển duy nhất từng bị chìm bởi một tảng băng trôi.

24. Chỉ mất 37 giây từ lúc người ta nhìn thấy tảng băng cho đến lúc va chạm xảy ra.

25. Thuyền phó William McMaster Murdoch đã ra lệnh cho tàu quay đầu nhưng nó quá lớn để làm điều này.

Có ý kiến cho rằng con tàu có thể sẽ không bị chìm nếu nó đâm thẳng vào tảng băng. Murdoch đã chìm cùng con tàu. Một đài tưởng niệm ông được xây dựng tại quê nhà Dalbeattie Kirkcudbrightshire, Scotland.

26. Edward Smith, thuyền trưởng cũng đã chìm cùng con tàu. Những lời cuối cùng của ông: “Các chàng trai, các bạn đã thực hiện nhiệm vụ của mình và làm rất tốt. Tôi không yêu cầu gì hơn nữa”. Một bức tượng của ông cũng được xây dựng tại Lichfield, Staffordshire.

27. Con tàu đã nhận được 6 cảnh báo về các tảng băng trôi trong suốt cuộc hành trình.

28. Một mũi khoan cứu sinh dự kiến được thực hiện vào ngày 14/4 nhưng sau đó bị hủy mà không rõ lý do.

29. Con tàu vỡ làm đôi vào lúc 2h20 ngày 15/4 và bị chìm đem theo tất cả những hành khách còn lại vào đại dương.

Nhiệt độ lúc ấy là -20C và có rất ít người có thể sống sót sau 15 phút trong nước, khoảng 1% đã chết trong vòng 2 phút do sốc lạnh.

30. Charles Joughin, thợ làm bánh trên tàu đã rơi xuống nước trong vòng 2h nhưng vẫn sống sót. Ông cho biết mình không thấy lạnh do uống nhiều rượu whisky.

31. Có 26 cặp đôi trên tàu là vợ chồng mới cưới đang đi nghỉ tuần trăng mật.

32. Các nhạc công đã chơi nhạc trong vòng 2h5 phút lúc

bờ biển Newfoundland khoảng 370 dặm, ở độ sâu 12.500 feet.

37. Mũi tàu đã đâm sâu vào đáy biển 18 mét.

38. Hàng chục bộ phim tài liệu về thảm họa này đã được thực hiện. Gây tranh cãi nhất là bộ phim được Joseph Goebbels ủy quyền năm 1943.

39. Năm 1997, James Cameron đã làm bộ phim thành công nhất về thảm họa của con tàu này, thu về hơn 2 tỷ USD và giành được 11 giải Oscar.

40. Bài hát chính của bộ phim “My heart will go on” của Celine Dion là single bán chạy nhất năm 1998 và đã được nhiều ca sĩ khác cover lại.

41. Được biết, đã có khoảng 3.000 công nhân làm việc trong hơn hai năm để đóng tàu Titanic. Và trong sự kiện thực hiện việc hoàn tất con tàu, đã có 2 người thiệt mạng, 246 người bị thương. Với quy mô khổng lồ của con tàu, đây được cho là con số thiệt mạng khó tin khi những công trình xây dựng lớn luôn có tỷ lệ rủi ro cực cao.

42. Một vé hạng nhất đã có giá khoảng 70.000 đô la ngày nay: Do là con tàu sang trọng bậc nhất vào những năm 1910, khoang hạng nhất của con tàu Titanic được giới thượng lưu ưa chuộng. Cũng vì lẽ đó, giá vé khoang hạng nhất vào thời điểm đó có giá trị lên tới 4.350 đô la, tương đương gần 70.000 đô la (1,6 tỷ đồng tiền Việt Nam) ngày nay.

Nghe có vẻ khá khó tin nhưng đó không phải là vấn đề lớn đối với hầu hết các hành khách trên tàu Titanic bởi hành khách giàu

có nhất của nó John Jacob Astor IV, một doanh nhân, nhà đầu tư và nhà xây dựng bất động sản người Mỹ, có số tài sản lên đến 85 triệu đô la khi ông qua đời trên tàu Titanic.

43. Hành khách hạng nhất và hạng ba sẽ không có cơ hội chạm mặt nhau.

Trong Titanic bản điện ảnh của đạo diễn James Cameron, chuyện tình của Jack và Rose đã trở thành biểu tượng huyền thoại của bộ phim.

Theo đó, họ là hai con người xuất thân từ hai tầng lớp khác biệt, gặp gỡ tình cờ khi cùng lên con tàu Titanic và cũng chia xa đầy đau đớn thì thực tế lại có phần khá khác biệt.

Được biết, trên thực tế việc Jack và Rose gặp nhau trên tàu Titanic là điều không thể xảy ra do Rose là hành khách khoang hạng nhất và mọi hoạt động của những người thuộc khoang hạng nhất sẽ hoàn toàn tách biệt với phần còn lại. Cách duy nhất mà Jack và Rose có thể gặp nhau là trong sơ tán, nhưng có vẻ như điều đó sẽ không bao giờ xảy ra (Theo Science) •

tàu chìm.

33. Tàu SS California bị chỉ trích khi bỏ qua các tín hiệu cầu cứu của Titanic.

34. Tàu RMS Carpathia đã đến hiện trường lúc 4h sáng để đưa những người sống sót tới New York. Khoảng 40.000 người đã đón họ tại Pier 54.

35. Chỉ có 306 thi thể được tìm thấy. Những người chết được đưa tới Halifax, Nova Scotia.

Bảo tàng Hàng hải đã dành một phần riêng để trưng bày những gì thu lại được từ xác tàu.

36. Xác tàu Titanic được phát hiện vào năm 1985 và nằm cách

NGƯỜI VIỆT

khinh

NGƯỜI VIỆT

• KHÁNH HƯNG

Năm 2006, một công ty của người gốc Việt ở Mỹ thuê tôi về Việt Nam làm một nghiên cứu cho một dự án đầu tư kinh tế. Vài người quen đưa tôi đi làm việc với chính quyền một vài tỉnh để tìm hiểu các kế hoạch kinh tế của địa phương. Đi đến đâu, tôi cũng nhận được một lời khuyên đại khái là:

-Anh ôi, anh nên đưa theo một người Mỹ trắng, dù người đó là một nhân viên bảo vệ hay là một lao công cho công ty anh ở Mỹ, miễn sao người đó nói “xí bô xí ba” gì đó, rồi anh dịch ra tiếng Việt, thì anh mới được tiếp đón nồng hậu và nhiệt tình!”

Thiệt tình!

Trở lại thành phố Sài Gòn, gặp một cậu “Việt kiều” 26 tuổi, sinh ở Mỹ, tốt nghiệp Cao học Anh ngữ tại Đại học Los Angeles (UCLA). Với nguyện vọng tha thiết được làm việc tại Việt Nam, cậu xin vào dạy tại một trung tâm Anh ngữ trực thuộc một trường Đại học lớn của Việt Nam. Ở đây, người ta trả lương theo giờ cho cậu ít hơn ba lần so với mấy người Tây ba lô. Họ nói:

-Cho dù anh có trình độ và khả năng hơn hẳn mấy người Tây đó, nhưng vì anh là người “gốc Việt” nên không có...giá cao!”

Hết biết!

Bản thân tôi, trong một lần trú tại một khách sạn của công ty Du lịch thành phố Sài Gòn, có hôm tôi gọi người tiếp tân yêu cầu cử người giúp sửa đường dây “internet,” gọi đến lần thứ ba vẫn chỉ là những lời hứa hẹn.

Sau đó, khi tôi gọi và nói chuyện bằng tiếng

Anh, thì cô tiếp tân rít “Yes Sir. Yes Sir” và vài phút sau, một nhân viên bảo trì xuất hiện!

Tương tự, vài lần đi máy bay Vietnam Airlines từ Đài Loan về Việt Nam, tôi đã rút được kinh nghiệm là phải sử dụng tiếng Anh nếu muốn được phục vụ tốt và lịch sự hơn!

Hết ý kiến!

Người Việt tự kỳ thị nhau và bị kỳ thị ngay chính ở Việt Nam!

Thế còn người nước ngoài, họ nghĩ gì về Việt Nam?

Một người tôi quen, là cán bộ lãnh đạo của một cơ quan văn hóa thành phố Sài Gòn. Trong một bữa nhậu.

Ông ta vừa nhai ngồm ngoàm cái đùi ếch, vừa “thuyết trình” với anh bạn người Mỹ ngồi bên cạnh tôi (tất nhiên tôi là thông dịch viên bất đắc dĩ), rằng:

-Việt Nam tuy còn nghèo nhưng nhờ có “độc lập và tự do” (?) cho nên lúc nào cũng giữ được phẩm giá.

Ông lấy ví dụ:

-Vừa rồi, trong một chuyến du lịch ở Mỹ, trong lúc ông bị lạc khi “tham quan” vùng Hollywood, ông đã được hai nhân viên cảnh sát Mỹ “hết sức lễ phép, trân trọng, và nhiệt tình” giúp ông tìm đường. Họ luôn gọi ông bằng “Sir - tức là Ngài”.

Rồi ông kết luận:

-Vì họ biết tôi là cán bộ cao cấp (?) của Việt Nam, nên họ đã đối xử với tôi một cách trọng thị”

như vậy!? (sic!)

Anh chàng Mỹ ngồi bên cạnh tôi chỉ có nước tròn mắt và... cười rồi... không nói lời gì cả!

Nghe ông “cán bo” này nói, tôi nhớ lại ba câu chuyện sau:

1.Năm 2005, tôi đưa đứa con trai 4 tuổi của tôi về thăm Việt Nam, ghé lại tham quan và nghỉ ngơi ở Nhật ba ngày.

Chúng tôi trú tại một khách sạn ở Tokyo. Thấy hai cha con chúng tôi trao đổi qua lại bằng tiếng Anh, hầu như tất cả nhân viên làm việc ở đây đều cư xử với chúng tôi một cách hết sức thân tình và trân trọng. Họ nghĩ chúng tôi là người Mỹ gốc Nhật. Thế nhưng, khi nghe tôi cải chính lại tôi là “người Việt Nam,” thì thái độ họ thay đổi hẳn!

2.Một anh bạn tôi là một nhà giáo và một nhà báo nghiệp dư ở vùng Vịnh San Francisco kể rằng:

-Trong chuyến đi du lịch vùng Đông Âu như Ba Lan, Tiệp Khắc, Nga... tôi luôn gặp rắc rối vì cái hộ chiếu Việt Nam của vợ tôi. Lúc nào vào ra cửa khẩu của các nước này, thì cả đoàn du lịch 20 người có “passport” Mỹ đều cho qua một cách thoải mái, chỉ duy nhất vợ tôi với hộ chiếu Việt Nam là bị tách ra vào phòng riêng xét hỏi. Lần nào tôi cũng phải viết giấy bảo lãnh! Mà mấy nước này vốn là “nước anh em xã hội chủ nghĩa” của Việt Nam mấy năm trước đây!

3.Trong một lần du lịch tại Jakarta, Indonesia, tôi đi với một người bạn địa phương vào một câu lạc bộ khiêu vũ (Dancing Club).

Mấy cô vũ nữ (người Việt) nghe tôi nói chuyện bằng tiếng Anh thì vô vội và tỏ ra rất tinh cảm. Thế nhưng, khi nghe tôi nói là “người Việt Nam,” thì mấy cô dần dần lảng ra! Trời đất! Ngay cả mấy cô... “bán hoa” mà cũng... đối với người Việt Nam như vậy sao cà?!

Tôi định kể cho ông bạn cán bộ nghe ba câu chuyện này, nhưng lại thôi .

Tôi e là ông ta cũng không hiểu, và nếu hiểu ra thì không khéo ông lại chụp cho tôi cái “mũ”, quy cho tôi tội “theo chân đế quốc, xúc phạm dân tộc” thì mệt cho tôi lắm!

Còn người Việt Nam xem người ngoại quốc thế nào?

Vợ chồng người bạn khác của tôi tại Hà Nội đều là “trí thức” thuộc gia đình quyền thế và khá giả tham vấn tôi về kế hoạch mở một trường Mẫu giáo cao cấp, trong đó có quy định là chỉ nhận con em của người nước ngoài da trắng thôi. Tôi hỏi lại vài lần chữ “da trắng” và xin được giải thích thêm là:

-Ở Việt Nam đã có hai trường như vậy và đã tồn tại nhiều năm (?!), nói rõ là chỉ nhận học sinh người “da trắng”. Người ngoại quốc mà da màu cũng không được, thậm chí ngay cả con cái cán bộ Việt Nam cao cấp hoặc đại gia cũng không được nhận. Vợ chồng anh bạn này khẳng định, tiền bạc chỉ là một vấn đề nhỏ, điều anh chị muốn là thể hiện “đẳng cấp” của anh chị, và của cơ sở do anh chị thành lập!

Tôi sống ở Mỹ, một đất nước do người da trắng thành lập và xây dựng nên, thế nhưng trên cả nước Mỹ, không nơi nào có một trường học với quy định như vậy cả! Nếu ai đó ở Mỹ mà có cái ý tưởng như vậy, thì có lẽ trước khi bị lôi ra tòa án cho phá sản, chắc chắn là sẽ bị dư luận ném xuống loại “đẳng cấp man rợ!”

Tôi không biết thật sự ở Việt Nam đang có kiểu trường “quốc tế” như vậy không, nhưng chỉ riêng thái độ tận tụy phục vụ người “da trắng” của hai vị trí thức trẻ và quyền lực Hà Nội cũng đủ để nhận ra một thế hệ “quý tộc” Việt vô cùng... quá đản!

Kể lại những câu chuyện này, một người bạn của tôi nói rằng, trên thế giới hiện nay chỉ có duy nhất một nơi mà người Việt Nam không bị khinh rẻ.

Đó là nước Mỹ!

Thật mỉa mai, nhưng đó là sự thật!

Tôi sống ở Việt Nam 30 năm, 15 năm ở Mỹ, và đi đây đó khoáng chục nước, tôi công nhận điều anh bạn này nói. Ít ra, đây cũng là điều an ủi cho những kẻ “tha hương” người Việt ở Mỹ như chúng tôi.

Đó cũng là lý do mà tôi đã bỏ ý định trở lại quê hương Việt Nam sau khi học hành xong ở Mỹ!•

Lời giới thiệu: Xin mời đọc một bài viết hay về thực trạng của cái gọi là “Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam.” ngày nay. Vâng, đứa đĩ mồm trên, đứa đĩ mồm dưới, cừng một phường cả!

HÃY TRẢ LẠI SỰ TRỌNG SÁCH CỦA ĐĨ

Cô kia đến nộp đơn kiện.
Tại đồn, anh công an hỏi:
-Cô kiện ai? Về chuyện gì?

Cô gái đáp:

-Em kiện thế lực thù địch nói em làm đĩ!
-Hừm! Ai là thế lực thù địch? Mà cô có làm đĩ không?
-Dạ thế lực thù địch là bà hàng xóm của em. Còn chuyện làm đĩ thì em không có làm đĩ, em chỉ cho thuê đặc khu!

Anh công an nhướng mắt:

-Cho thuê đặc khu là sao?

Cô gái mỉm cười:

-Em cho đàn ông thuê cái “đặc khu” của em theo giờ. Mỗi giờ một triệu. Người thuê muốn làm gì thì làm, hết giờ, trả tiền xong thì ai về nhà này!

Anh công an trợn mắt:

-Đó là làm đĩ. Làm đĩ thì nói làm đĩ, cho thuê đặc khu cái “đêch!”

Cô gái cãi:

-Anh nói sai rồi! Xã hội xã hội chủ nghĩa của ta không có làm đĩ. Chỉ ở các nước tư bản mới có đĩ. Giống như bác Lê Duẩn từng nói chỉ ở các nước tư bản mới có lạm phát, còn xã hội chủ nghĩa của ta hết tiền thì in tiền ra xài, không sợ lạm phát...

Anh công an cắt ngang:

-Cô đừng có mà lèo mép... Hết nằm ngửa cởi quần bán thân cho đàn ông chơi rồi lấy tiền là làm đĩ...!

Cô gái lại cãi:

-Anh nói sai rồi. Chỉ có gái tư bản mới bán thân lấy tiền; còn ta chủ nghĩa xã hội không có bán thân. Ta chỉ trao đổi. Cụ thể là cho thuê. Không có làm đĩ. Giống y như nhà nước cho thuê 3 cái đặc khu vậy. Thế lực thù địch gọi đó là bán nước; nhưng ta gọi là cho thuê, không phải bán.

Anh làm công an mà không thông suốt chính sách của đảng là sao?!

Anh công an đỏ mặt, nạt:

-Địt mẹ! Thì không bán... cũng được. Vậy cô thua đòn cái gì?
 -Em đòn cái thế lực thù địch, phải trả lại sự trong trắng cho em!
 Anh công an đưa hai tay lên trời:
 -Trả lại sự trong trắng cho cô? Cô mà.... trong trắng? Hừm! Mà trả bằng cách nào?"

Cô gái cười:

-Để em hỏi anh cái này. Anh có nghe vụ nâng điểm ở Hà Giang gần đây không?"

-Tôi có nghe! Chuyện đó liên quan gì tới chuyện làm đĩ của cô?"

-Ông Bí thư tỉnh Hà Giang nói "người ta tự động nâng điểm con gái ống để làm khó ống. Ông nói ống quyết tâm lấy lại sự trong trắng cho ống, cho con gái ống.

Ông bí thư đó cũng bị oan như em; em thì tự nhiên bị thế lực thù địch vu khống là làm đĩ; còn ống thì tự nhiên bị thế lực thù địch thò tay vào nâng điểm thi tốt nghiệp cho con gái. Nói thiệt với anh nha, có chết em và ống cũng phải lấy lại sự trong trắng cho mình...vì hai bên đều...trong trắng!

Anh công an xua tay lia lịa:

-Thôi được rồi! Cô về đi... Cô rất trong trắng...

Cô gái cười toe:

-Em về. Nhưng hẽ "bọn thế lực thù địch" còn gọi em là đĩ này đĩ nọ thì em còn trở lại. Nói thiệt với anh nha, em cũng như "quý tử" cán bộ lãnh đạo nhà nước ta lâu nay cứ bị "bọn thế lực thù địch" gọi là phường đĩ điểm: Đúng ra thì đứa đĩ mồm dưới, đứa đĩ mồm trên mà thôi. Anh cứ suy nghĩ mà xem, có đúng không nà?

Để coi kỳ này ông bí thư Hà Giang lấy lại sự trong trắng của ống bằng cách nào?.... Còn em thì mọi người đều biết rồi! •

• (FB: Ngo Du Trung - Trần Văn Giang viết lại).

CÓ ĐÚNG KHÔNG?

THỐNG KÊ CỦA VIỆN SỨC KHỎE TRUNG CỘNG:

- Chỉ hút thuốc, không uống rượu: Lâm Bưu thọ 63 tuổi.
- Chỉ uống rượu, không hút thuốc: Chu Ân Lai thọ 73 tuổi.
- Vừa uống rượu, vừa hút thuốc: Mao Trạch Đông thọ 83 tuổi.
- Vừa uống rượu, vừa hút thuốc, vừa đánh bài:
Đặng Tiểu Bình thọ 93 tuổi.
- Vừa uống rượu, vừa hút thuốc, vừa đánh bài lại có cả vợ bé:
Trương Học Lương thọ 103 tuổi.
- Không uống rượu, không hút thuốc, không đánh bài cũng không có bạn gái, chỉ làm người tốt việc tốt:
Lôi Phong hưởng dương 36 tuổi. (st.)

đoản khúc mùa thu

Thu về trên tóc

Bèn hồng mây trời

Muột mà tuổi Ngọc

Khúc khích môi cười

Thu về trên lá

Vàng rơi, vàng rơi

Bangs khuang đèn lá

Màu sắc đổi, đổi

Thu về trên cỏ

Ngậm giọt sương rơi

Bình minh nắng mới

Vàng ngát lung đồi

Thu về với chia

Vàng biếc ngôn từ

Hồn gửi trên giấy

Trăm, ngàn trang tư

Thu về với người

Cõi lòng yên, vui?

Gióa muôn xúc cảm

Tho roa giữa đời

Thu ôi, thu ôi!

Bài đăng lại theo yêu cầu của nhiều độc giả

CÁC CHƯƠNG TRÌNH CHUYÊN CHỞ MIỄN PHÍ HOẶC GIẢM GIÁ DÀNH CHO CƯ DÂN ILLINOIS BỊ ỐM YẾU HAY KHUYẾT TẬT

• Viết bản tin: PHAN LỤC

1. Chương trình đi xe lửa và xe bus miễn phí:

Người lớn tuổi và người khuyết tật ghi danh tham gia chương trình đi xe miễn phí trên các tuyến đường cố định của Cơ quan Giao thông Chicago (CTA), Metra và Pace cần phải có đủ điều kiện là mức thu nhập từ \$33,562 trở xuống cho một cá nhân, \$44,533 cho một hộ gia đình hai người và \$55,500 cho một hộ gia đình có ba người trở lên.

Nộp đơn xin Giấy phép đi xe miễn phí (Ride Free Permit) tại trang web của Bộ Cao niên Illinois hoặc gọi **1-800-252-8966** [TTY: 1-888-206-1327 hoặc Văn phòng Thị trưởng về Người khuyết tật ở Thành phố Chicago hoặc gọi Dịch vụ Khách hàng RTA số (312) 913-3110 để được gửi mẫu đơn qua đường bưu điện cho người thụ hưởng. Nếu giấy phép RTA Ride Free sắp hết hạn (thời hạn 2 năm), điều rất quan trọng là phải nộp

đơn xin tái cấp càng sớm càng tốt.

2. Chương trình xe đưa đón miễn phí của First Transit thuộc cơ quan Healthcare and Family Services (tên cũ là Public Aid):

Những người có thẻ Medicaid đều có thể xin xe đưa đón miễn phí đến các nơi hẹn khám bệnh (bệnh viện, phòng mạch bác sĩ) trước ngày hẹn một ngày bằng cách gọi tới First Transit **1-877-725-0569**. Nơi đây sẽ hỏi tên họ người thụ hưởng, số thẻ Medicaid (ID có 9 con số), địa chỉ và số điện thoại nơi xe đến đón, địa chỉ và số

điện thoại nơi đến khám bệnh, tên họ bác sĩ, lý do khám bệnh, ngày giờ hẹn, dùng gậy (cane) hay xe đẩy (walker) hay xe lăn (wheelchair), đi một mình hay có người đi theo giúp đỡ... First Transit sẽ cho một loạt số điện thoại của các công ty vận tải để người thụ hưởng gọi xem nơi nào nhận đưa đón thì báo cho First Transit biết để cho một dãy số gọi là reference number. Trước ngày đi khám bệnh, người thụ hưởng gọi công ty vận tải cho xe đến đón đi và đưa về từ địa chỉ nào (khứ hồi) rồi khi lên xe thì cho tài xế biết reference number để ghi vào phiếu tính thời gian và ký tên.

3. Chương trình ADA Paratransit đưa đón giảm giá cho cư dân ốm yếu hoặc khuyết tật đi khám bệnh tại bệnh viện hoặc phòng mạch bác sĩ:

T_{ru}o_c h_et, ng_uo_ri th_u h_uo_{ng} ph_ai go_i di_en tho_ai **1-312-663-4357** xin m_au đ_on “Regional Transportation Authority ADA Paratransit Application” để di_en đ_ay đ_uc c_hi ti_et r_oi g_oi l_ai xin h_en ng_{ay} gi_or ph_ong v_an. Đ_en ng_{ay} h_en, n_oi đ_ay s_e cho xe đưa đón miễn phí (khứ hồi) t_oi tr_us_o RTA. Ng_uo_ri th_u h_uo_{ng} ph_ai mang theo đ_on xin đ_a di_en, th_e ID, th_e Medicare, th_e Medicaid, hồ sơ bệnh lý và g_ay ho_ac xe đ_ay ho_ac xe l_an. Ng_uo_ri th_u h_uo_{ng} s_e đ_uợc ch_up h_{in}h tr_o trước khi v_ao ph_ong v_an.

Sau 3 tu_{an}, n_{ếu} đ_uợc ch_{ap} thu_an, ng_uo_ri th_u h_uo_{ng} s_e nh_{en} đ_uợc m_ot b_o tài li_eu h_uo_{ng} d_an v_a th_e ADA Paratransit & Reduced Fare. Ng_uo_ri th_u h_uo_{ng} theo s_u h_uo_{ng} d_an trong tài li_eu n_ay m_à th_u thực hi_en các điều c_an thi_et.

Đ_e chu_an b_i cho ch_uy_en di, h_ay go_i di_en tho_ai s_ố **1-866-926-9631** tr_ou_c m_ot ng_{ay} t_u 6 gi_or s_ang đ_en 6 gi_or chi_u d_e cho bi_et ch_{inh} x_ac gi_or v_a n_oi đ_on di c_ung n_hu gi_or v_a n_oi đ_on v_e (kh_u h_oi), s_ố ng_uo_ri di theo gi_op đ_o ng_uo_ri th_u h_uo_{ng}, ph_uong ti_en di l_ai (c_o g_ay ho_ac xe đ_ay ho_ac xe l_an).

Đ_e t_{im} s_ố di_en tho_ai c_ua xe đưa đón (Pace mini-bus) t_{ai} đ_{ia} ph_uong m_{ìn}h t_hì v_ao **www.PaceBus.com/ADA** r_oi click “directory of reservation phone numbers” ch_on “Scheduling a Ride”. Xe c_ó th_e kh_ong đ_en đ_ung gi_or h_en m_à đ_en tr_ou_c ho_ac sau gi_or h_en tr_{ong} v_{òng} m_ot gi_or. V_í dụ, gi_or h_en l_a 9 gi_or s_ang t_hì xe c_ó th_e đ_en tr_{ong} v_{òng} 8 gi_or s_ang đ_en 10 gi_or s_ang. H_{àn}h kh_ách ph_ai cho ng_uo_ri nh_{en} di_en tho_ai bi_et n_{ếu} c_ó gi_or gi_ăc đ_ăc

bi_et kh_ong th_e tr_ẽ n_hu gi_or h_en b_ac s_i.

Khi l_en xe, ng_uo_ri th_u h_uo_{ng} tr_ou_c h_uo_{ng} tr_{inh} th_e ADA Paratransit v_a cho tài x_e bi_et l_a trả ti_en m_at hay trả th_e. Ng_uo_ri th_u h_uo_{ng} có th_e trả b_ang nhi_u cách ho_ac ti_en m_at \$3.25 m_{ỗi} ch_uy_en trả tr_{uc} ti_ep cho tài x_e ho_ac k_ý g_oi ti_en v_ao tài kho_an PaceBus.com/Ventra.Paratransit đ_e tr_u d_an ho_ac m_{ua} m_{ột} x_ăp g_ồm 10 c_{ái} vé \$3.25 đ_e x_é trả d_an cho t_ung ch_uy_en di.

N_{ếu} mu_{on} h_uo_{ng} b_o ch_uy_en di t_hì v_ao website <https://TripCheck.PaceBus.com> ít nh_{ất} 2 gi_or tr_uo_c gi_or h_en.

4. Chương trình Taxi giảm giá gọi là City of Chicago Access Program (TAP):

S_{au} k_i có th_e ADA Paratransit, ng_uo_ri th_u h_uo_{ng} click v_ao đ_uờng link www.PaceBus.com/TAP có ghi tr_{ên} thư ch_ăp thu_an đ_e xin th_e di Taxi v_a ch_ờ 3 tu_{an} s_e có th_e PaceTAP g_oi v_e.

Ch_uo_rng tr_{inh} n_{ày} cho phé_p nh_ung ng_uo_ri đ_u điều ki_en ADA Paratransit tiếp cận ng_{ay} v_i một chi_c taxi t_{ai} Chicago. Ng_uo_ri th_u h_uo_{ng} kh_ong cần đặt tr_ou_c ch_uy_en di m_{ột} ng_{ay} m_à có th_e go_i di_en tho_ai ng_{ay} tr_ou_c gi_or di (go_i c_{àng} s_ớm c_{àng} b_ao đ_ăm ch_uy_en di đ_uợc đ_ung h_en). Đ_e bi_et danh s_ách c_ác nh_à cung c_Ấp d_{ịch} v_ụ taxi, h_ay go_i 311 (xin List of City of Chicago licensed taxicab affiliations) đ_e m_{ỗi} ch_uy_en di t_hì m_{ìn}h mu_{on} go_i nh_à cung c_Ấp n_{ào} t_ùy ý. Sau k_i kích ho_at th_e TAP, ng_uo_ri th_u h_uo_{ng} h_ay v_ao website www.PaceBus.com/TAP đ_e t_{ao} m_{ột} tài kho_an k_ý g_oi m_{ột} s_ố ti_en m_{ua} tối thi_e 5 ch_uy_en xe v_i gi_á \$2.00 m_{ỗi} ch_uy_en. Th_ính tho_ang n_{ên} m_ở tài kho_an xem s_ố d_ư l_a m_áy ch_uy_en đ_e bi_et m_à m_{ua} th_{êm}.

Tr_ou_c k_i b_uoc xu_ong xe, h_{àn}h kh_ách ph_ai qu_ęt th_e TAP v_ao m_áy t_{ính} ti_en c_ua Taxi đ_e thanh to_an. N_{ếu} m_áy t_{ính} ti_en ch_ỉ tr_{ên} \$30.00 t_hì ng_uo_ri th_u h_uo_{ng} ph_ai trả ph_an sai bi_et. V_í dụ, m_áy t_{ính} ti_en ch_ỉ \$36.80 n_hưng th_e TAP ch_ỉ trả \$30.00 n_{ên} ng_uo_ri th_u h_uo_{ng} ph_ai trả cho tài x_e \$6.80.

Ng_uo_ri th_u h_uo_{ng} có th_e sử d_ụng ch_uo_rng tr_{inh} n_{ày} m_{ỗi} ng_{ay} 8 ch_uy_en kh_ong đ_en trong th_{ành} ph_ố Chicago đ_e di b_at c_ú n_oi n_{ào} ch_ứ kh_ong h_{ạn} ch_ế tr_{ong} vi_cc_h đi kh_{ám} b_{ệnh}. Ng_uo_ri th_u h_uo_{ng} có th_e đi theo g_oi ch_uy_en xe nh_ung ph_ai trả ti_en xe ri_eng cho tài x_e ch_ứ kh_ong đ_uợc sử d_ụng th_e PaceTAP •

HỘI NGƯỜI VIỆT CAO NIÊN CHICAGO

VIETNAMESE SENIORS ASSOCIATION OF CHICAGO

P.O. Box 25711, Chicago, IL 60625 - Email: dungkq@hotmail.com

Trực tiếp: Ông Nguyễn Văn Dũng, Điện thoại: (773) 701-0534

THƯ MỜI

Trân trọng kính mời Quý Hội viên, gia đình cùng thân hữu vui lòng đến tham dự

ĐẠI HỘI THƯỜNG NIÊN 2023

Thời gian: **Thứ Bảy, 14 tháng 10 năm 2023**

Từ 11:30am-3pm

Địa điểm: **Hội trường Hội Người Việt Illinois
5110 N. Broadway St, Chicago, IL 60640**

CHƯƠNG TRÌNH

- Lễ Chào Quốc kỳ Mỹ-Việt và Phút Memento
- Tường trình hoạt động của Hội trong năm qua
  - Phần đóng góp ý kiến của các Hội viên
- Tổ chức bầu cử cho nhiệm kỳ kế tiếp 2023-2025
  - Lời phát biểu của ông Tân Hội trưởng
  - Lời cảm tạ của Ban Tổ Chức
- Cơm trưa thân mật. Văn nghệ karaoké

Sự hiện diện đông đủ của Quý vị sẽ tăng thêm tình đoàn kết, thân thiện giữa các hội viên, đồng thời là một khích lệ, và cổ vũ cho sự lớn mạnh của Hội Người Việt Cao Niên Chicago. Trân trọng,

Chicago, ngày 15 tháng 8 năm 2023

TM. Ban Chấp Hành
KQ Dũng Nguyễn

Ghi chú: Xin được đón nhận và cảm tạ sự đóng góp thêm của Quý vị.

Trang Y Tế Bảo Vệ Sức Khỏe của Bác sĩ Nguyễn Ý Đức

(Để tưởng nhớ vị “lang y” rất nhiệt thành với cộng đồng đã qua đời)

Són Tiểu

Incontinence Urine

Són Tiểu tiếng Anh gọi là Incontinence Urine.

Đây là trường hợp trong đó người bệnh không kiểm soát được sự hoạt động của bàng quang, khiến cho nước tiểu “tự ý” thoát ra trước khi họ tới nhà vệ sinh. Có người chỉ nhỏ vài giọt, người khác thì nhiều hơn, đôi khi ướt sũng cả đung quần và tạo ra một cảnh tượng khá bối rối, ngượng ngùng.

Tiểu són xảy ra ở mọi lứa tuổi, cả nam lẫn nữ. Người tuổi cao thường hay tiểu són nhiều hơn nhưng đây không phải là do sự hóa già. Con nít cũng bị tiểu són, đái dầm.

Phụ nữ thường tiểu són nhiều hơn nam giới tới 2 lần vì cấu trúc khác nhau ở vùng xương chậu cũng như do sự thay đổi của hormon khi mang thai hoặc rặn đẻ khi sinh con.

Theo thống kê, 80% són tiểu có thể chữa khỏi hoặc giảm bớt. Tuy nhiên người bệnh cũng có một số hậu quả không vui như là cảm thấy ngượng ngùng trong khi đang sinh hoạt, thường hay bị nhiễm trùng ngoài da vùng kín cũng như là nguyên nhân thường bị đưa vào nhà dưỡng lão, vì không được chăm sóc chu đáo tại gia.

Sự bài tiết nước tiểu

Nước tiểu liên tục do thận sản xuất rồi được đưa xuống bàng quang qua hai niệu quản dài khoảng 20-30 cm. Thành niệu quản có lớp cơ trơn có thể co dãn để đẩy nước tiểu xuống dưới. Khi bụng đái đầy thì bàng quang bóp lại để đẩy nước tiểu ra ngoài qua hai cơ vòng ở niệu đạo là ống dẫn nước tiểu.

Dung tích của bàng quang trung bình là gần nửa lít, đôi khi có thể tăng tối đa là gần 1 lít. Sau mỗi lần tiểu, khoảng 50 cc nước tiểu sót lại trong bàng quang. Nước tiểu từ thận tiếp tục chảy xuống. Khi nào được 150 cc thì bàng quang phát ra tín hiệu mót đái.

Sự bài tiết nước tiểu tùy theo ta uống nhiều hoặc ít nước. Trung bình ta đi tiểu khoảng 8 lần một ngày và loại ra khỏi cơ thể khoảng 1,5 lít nước tiểu.

Bình thường nước tiểu có màu vàng trong và không có mùi. Khi có màu vàng đậm là do gan suy yếu và da; màu đỏ có thể là có máu...

Một chi tiết nhỏ về sự khác biệt trong việc tiểu tiện giữa nam và nữ là: ở nam giới, niệu đạo nằm trong dương cụ và ló hắt ra ngoài cơ thể cho nên họ có thể tiểu đứng hoặc ngồi trên bàn cầu. Ở nữ giới, miệng niệu đạo mở sát cửa mình, cho nên khi ngồi thì tiểu tiện dễ dàng hơn. Nữ giới có thể đứng tiểu nhưng phải đưa hai chân ra xa để tránh nước tiểu dính vào người.

Phân loại

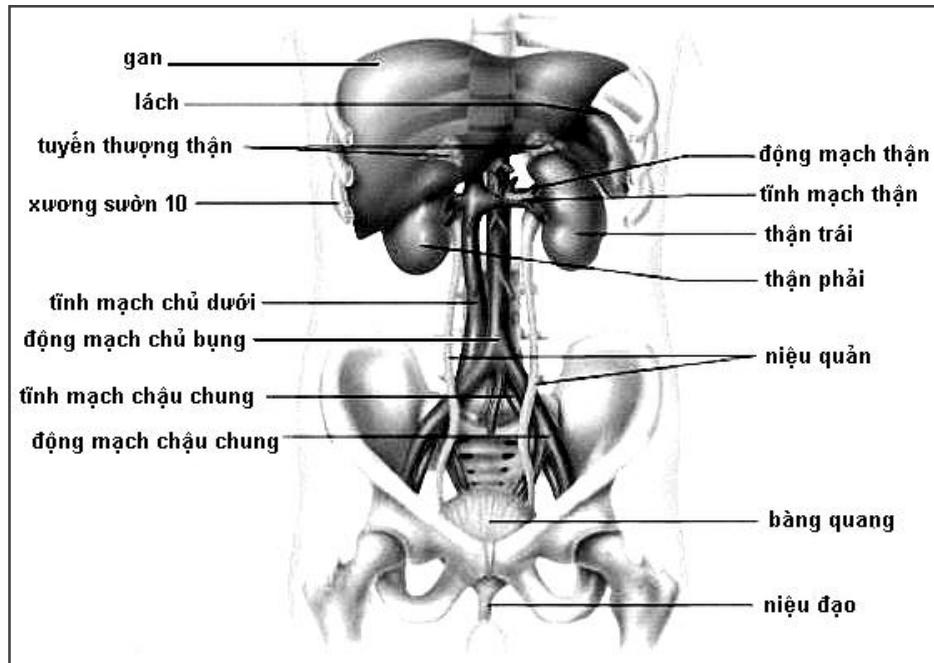
Có nhiều trường hợp tiểu són:

1-Tiểu són vì tăng áp lực trong hốc xương chậu ép vào bọng đái như là khi ta ho mạnh, cười to liên tục (cười vãi đái), hắt hơi, nâng nhấc vật nặng, cố sức trèo cao. Phụ nữ có thai hoặc trong khi sanh, áp lực lên bọng đái tăng do đó hay bị són tiểu.

2-Tiểu són do một thời thúc mót đi tiểu dù là vừa mới tiểu xong.

Bình thường khi bàng quang đầy thì một tín hiệu cho hay là

cần “tháo cống” nhưng cho ta một thời gian ngắn để đi tới nhà vệ sinh. Bị thôi thúc thì không thể nào trì hoãn được và chưa kịp tới toilet nước tiểu đã rỉ ra rồi. Trường hợp này xảy ra khi bọng đái bị nhiễm trùng, bị kích thích hoặc trong các bệnh suy yếu thần kinh như bệnh liệt rung Parkinson, bệnh Alzheimer, tai biến não...Bàng quang ở trong tình trạng quá kích thích, luôn luôn có thôi thúc muốn tiểu tiện.

3-Tiểu són khi bọng đái bị quá tải

Trong trường hợp này, mỗi lần tiểu, bàng quang không “chút hết bầu tâm sự”, còn sót lại một chút vì ống dẫn tiểu bị tắc nghẽn, bàng quang lại tiếp tục nhận nước tiểu từ thận, sẽ mau đầy. Bọng đái bị kích thích, bóp lại khiến cho phải đi tiểu. Loại này thường thấy ở bệnh phì đại tuyến tiền liệt, trong tiểu đường, suy thận, tổn thương rễ thần kinh tủy, thương tích bọng đái...

Nguyên nhân

Nguyên nhân chính gây ra tiểu són chưa được xác định. Tuy nhiên tiểu són có thể xảy ra trong các hoàn cảnh như:

-Uống nhiều nước là bắt buộc phải đi đái

- Rượu, cà phê, nước có hơi sẽ kích thích bọng đái và ta phải giải tỏa;

-Một số dược phẩm chữa bệnh tim mạch, cao huyết áp kích thích bọng đái;

-Ở người tuổi cao, cơ bắp nâng đỡ bọng đái yếu, dung lượng bọng đái giảm khiến cho nước tiểu hơi đầy đã mót tiểu;

-Nhiều vị tuổi cao bị tiểu són vì bệnh thể chất hoặc tâm thần khiến họ không vào buồng tắm đúng lúc để tiểu. Nhiều vị bị viêm khớp chưa kịp mở cửa quần đã tòe đái.

-Viêm nhiễm bọng đái, viêm sưng nieriep tuyến;

-Nhiều người cứ nghe thấy tiếng nước chảy là mót đái.

Điều trị

Về điều trị, có nhiều cách:

- 1-Thay đổi thói quen tiểu tiện.

-Huấn luyện bọng đái để kiểm soát cảm giác “buồn tiểu” bằng cách trì hoãn tiểu theo ý muốn của mình: khi mót đái thì nín khoảng 5-10 phút rồi tiểu; hoặc tiểu một chút rồi nín một lúc sau đó tiểu nốt.

-Để nín, khi thấy mót tiểu thì hít thở sâu thư giãn trong vài phút rồi hấy đái.

Tập nín khoảng mươi phút rồi tăng thời gian lên cho tới khi chỉ đi đái mỗi hai- ba giờ. Mục đích là để mình tự chủ, điều khiển được bọng đái. Có vẻ phức tạp nhưng rất hữu hiệu.

-Đi tiểu vào thời gian định trước thay vì mót là đi. Chẳng hạn chỉ vào toilet mỗi 2 hoặc 3 giờ.

2-Huấn luyện cơ bắp ở xương chậu

-Sàn xương chậu có một lớp cơ trơn để nâng đỡ đáy bàng quang, dạ con. Khi cơ giãn, ống dẫn tiểu mở, nước tiểu thoát ra. Ngược lại khi cơ co thắt thì nước tiểu được giữ lại.

-Huấn luyện để tự co giãn cơ theo ý muốn có mục đích là tăng cường sức mạnh của cơ các cơ này. Đó là phương pháp Kegel.

-Tìm kiếm cơ: Đó là cơ mà ta thường dùng khi muốn nín trung tiện. Nhìn đúng nếu ta thấy cơ quan sinh dục nhúc nhích nâng cao hoặc đang tiểu mà ta gò cơ bắp vùng sàn chậu không đái nữa thì là đúng.

-Bắt đầu tập bằng cách nhín

các cơ này khi nambi. Khi các cơ đã mạnh thì tập lúc ngồi và đứng.

-Nhín và giũ như vậy khoảng 3 giây rồi thư giãn 3 giây. Nhắc lại cho tới khi được 10 lần. Tập nhiều lần trong ngày.

-Nhớ là trong khi tập thì đừng co các cơ khác như là cơ ở bụng, hông hoặc chân và cũng đừng nín thở.

-Phương pháp coi bộ rất mất công nhưng tập nhín mãi thành ra quen và ta làm chủ được sự tiểu tiện, muốn tiểu lúc nào thì tiểu.

-Phương pháp này cũng được áp dụng để tăng cường hứng thú cho sự làm tình. Khi tập, cơ vòng xung quanh âm hộ co ôm vào dương cụ, tăng cảm giác khoái lạc.

3-Gắn điện cực vào hậu môn hoặc âm hộ kích thích mẩy sợi cơ bắp nâng đỡ bọng đái để chúng mạnh hơn, nhờ đó kiểm soát được tiểu tiện.

4-Dược phẩm, có một vài loại dược phẩm để hỗ trợ sự nín đái như:

Oxybutynin (Ditropan), tolterodine (Detrol), darifenacin (Enablex), fesoterodine (Toviaz), solifenacin (Vesicare) and trospium (Sanctura), Tofranil có thể được bác sĩ dùng.

Thuốc có mục đích chặn tín hiệu mót đái xuất phát từ hệ thần kinh, không cho bàng quan co thắt đẩy nước tiểu ra ngoài.

5-Các phương pháp điều trị khác

-Phụ nữ có thể được đặt vòng gọi là Pessary để nâng bọng đái và tử cung bị xệ, tránh đái són hoặc nhét cuộn bông băng trong cửa mình để thẩm nước tiểu, lâu lâu thay băng mới.

-Nam giới bị són đái sau khi giải phẫu nierf tuyến có thể được đặt cơ vòng ống tiểu nhân tạo để điều khiển tiểu tiện.

Duy trì vệ sinh bàng quang

1-Uống nước đầy đủ để tránh bị khô nước.

Mỗi người có nhu cầu số lượng nước khác nhau, tùy theo sức nặng cơ thể, hoạt động và thời tiết.

Uống nước đủ khi nước tiểu trong không màu hoặc hơi vàng và không có mùi.

2-Giữ gìn vệ sinh

Luôn luôn tiểu tiện trước và sau khi giao hợp để tránh nhiễm trùng đường tiểu tiện phía dưới. Với phụ nữ, nên lau cửa mình từ trước ra sau, khi đi vệ sinh cũng như tiểu tiện.

3-Giảm sức nặng nếu quá kí.

4-Tiểu cho tới khi hết nước trong bàng quan. Nước tiểu sót lại khiến cho bàng quan giãn và yếu.

5- Ngưng thuốc lá vì thuốc lá gây ho mà ho lại tăng sức ép trong xương chậu khiến cho nước tiểu dễ bị tống ra ngoài.

6-Khi đại tiện, tránh rặn để cơ trơn sàn xương chậu khỏi bị yếu, bàng quan sa xuống không kiềm chế được nước tiểu.

7-Tránh thức ăn nước uống có tính cách kích thích bàng quang•

HỎI & ĐÁP

-Hỏi: Nếu tôi sống hữu ở nước ngoài tôi có thể xin SSI gửi tiền hữu của tôi tới nơi tôi ở không? (Q. IL 60613)

-Đáp: Xin lưu ý chữ SSI bạn dùng trong câu hỏi này là không đúng. Tiền hưu (SSA) là tiền dành cho những người đi làm có đóng thuế nay về già (ít nhất 62 tuổi trở lên), trong khi tiền SSI là tiền trợ cấp của xã hội dành cho người không có Income hoặc Income thấp dưới mức nghèo khổ nhưng không còn đi làm được nữa vì tuổi tác, hoặc được xác nhận không còn sức lao động.

Như vậy, nếu là công dân Mỹ, trừ một vài quốc gia, hầu hết ta có thể nhận được "check" gửi đến nơi mình sống hưu hoặc rút tiền từ chương mục của mình nếu check hưu SSA được chuyển thẳng vào chương mục.

Nếu về hưu ở Cuba hay Bắc Hàn thì tiền hưu bị giữ lại cho đến khi bạn ra khỏi hai nước này và có thể lịnh tại các quốc gia khác.

Nếu sống hưu ở Việt Nam thì bạn phải điền mẫu SSA-21 và hàng tháng phải đến sứ quán Mỹ lịnh "check".

Nếu chưa tới tuổi hưu toàn phần mà làm việc hoặc kinh doanh ở nước ngoài thì phải thông báo cho Sứ quán Mỹ hoặc cơ quan SSA.

Muốn biết rõ các điều lệ thì xin vào website : www.ssa.gov.

BẮC KỲ 9 NÚT Bắc Kỳ 2 Nút

BÚT KÝ của BÙI TRỌNG NGHIÃ

*"Anh hãy đi cho khuất mắt tôi, các anh deo dai như con đỉa.
Chúng tôi đã sợ các anh quá rồi! Hơn hai chục năm trước, chúng
tôi đã phải bỏ cả nhà cửa làng xóm để chạy xa các anh vào đây,
vậy mà bây giờ các anh vẫn lại theo bám, không buông tha!..."*

Bắc Kỳ 2 nút

Đó là lời người con gái ở Hố-Nai Biên-Hòa (Bắc kỳ 9 nút) nói với tên bộ đội (Bắc kỳ 2 nút) khi hắn theo tán tỉnh cô sau 30-4-1975. Cô là thế hệ thứ hai của một gia đình di cư vào Nam sau 20-7-1954. Tôi nghiệp cô gái Bắc kỳ! Chúng tôi, những người lính thời ấy, trách nhiệm thế nào với nỗi nghẹn ngào cay đắng này của cô?

Ván bài thắng ngược! Tại sao con số 9 nút (1954) lại thua con số 2 nút (1975)?

Cái gì khiến cô gái Bắc kỳ này lại sợ tên bộ đội Bắc kỳ kia? Trải nghiệm thực tế, đơn thuần trong sinh hoạt xã hội của “bác” Hồ trước và sau những năm 1975 để giải mã những nguyên nhân cản bản khiến con số 9 nút phải thua con số 2 nút.

Bắc Kỳ 9 nút

Trong năm thứ 5 của đời tù tôi, lần đầu tiên mẹ tôi đi thăm tôi ở trại Ba-Sao Nam-Hà, quà cho tôi thật khiêm tốn, trong đó có hai hộp sữa đặc là đáng quý nhất. Tôi nói đường xá xa xôi, mẹ mang làm chi hai hộp sữa này cho nặng, thì mẹ tôi cho biết bà mua ở Hà-Nội khi đi ngang qua.

Chia tay, tôi ôm hai hộp sữa vào lòng, nghĩ tới chiều nay có được cái “ngọt ngào của cuộc đời”, cái ngọt ngào đã biến mất trong suốt hơn 5 năm trong đời tù dày, mà đôi chân tôi bước đi khấp khểnh, cao thấp như đang ở trên mây.

Thế nhưng, trời sập rồi! cái đình vừa đâm lút vào hộp sữa thì một dòng bùn đen túa ra. Tôi mềm người rũ gục như một tàu lá úa. Ngồi cạnh tôi, người bạn thân trong tù đang chờ được chia sẻ, đôi mắt trợn tròn rủ xuống như muốn khóc! Bóc nhãn hiệu ra, thấy cạnh hộp sữa có một vết hàn. Như thế là người Hà-Nội đã tinh vi sáng tạo: rút ruột sữa ra, bơm bùn đen vào rồi hàn lại. Quả thật (mẹ tôi), Bắc Kỳ 9 nút đã thua Bắc kỳ 2 nút!

“Phú quý bất năng dâm, bần tiện bất năng di, uy vũ bất năng khuất”. Tôi đã học cái văn hóa đó ở nhà trường. Ở nhà, trong hoàn cảnh nghèo, mẹ tôi thường nhắc nhở anh em chúng tôi phải luôn giữ cái chất “bần tiện bất năng di” ấy.

Đó là cái nhân cách căn bản được giáo huấn ở học đường miền Nam Việt-Nam, ở cái đất nước mà con người hiền hòa, chân chất, đơn thuần, vô tư không ôm hận thù, không biết cướp bóc, lừa bịp, đe dọa cáng vv. Đó chính là cái đất nước ở phía sau vĩ tuyến 17 kia.

Còn ở miền Bắc, cái đất nước trước vĩ tuyến 17 thì sao?

Người ta dạy nhau cái gì ở nhà trưởng và ngoài xã hội?

Người ta dạy nhau rằng “bần cùng sinh đạo tặc”. Hậu quả là sau 30-4-1975, người Bắc Kỳ, tay cầm dao, tay cầm súng, tràn vào miền Nam đâm cuồng giết người cướp của, hành động của “kẻ dã man thắng người văn minh” mà nhà nữ văn sĩ cộng sản Hà-Nội Dương Thu Hương đã nhận xét.

Sự thật đã chứng minh “con người ít nhiều là sản phẩm của xã hội”, vậy thì xã hội man rợ tất nhiên sản xuất ra con người dã man. Từ cái bản chất dã man này, tự nó, sinh ra tệ trạng sinh hoạt đầy tính chất nguy hiểm, độc ác, gian manh, quyết khố lưỡng v.v. Đó là kết quả tất yếu không cần lý giải.

Chỉ có một mẩu cá khô lấy trộm trong khi vận chuyển lương thực, ông chiến hữu của tôi miệng phải ngậm miếng cá đó, cổ đeo cái bảng viết hai chữ “ăn cắp”, đứng trước cổng trại suốt ba ngày! Miếng ăn quý hơn mạng người! Ông ngục sĩ Nguyễn-chí-Thiện khi còn sống đã nói rằng: “miền Bắc thắng miền Nam là do chế độ lương thực tem phiếu”. Ông đúng hay sai? Đây là câu trả lời: “Em xin anh, chúng em mà nói trên đài thì ở ngoài kia, cha mẹ và vợ con em sẽ bị cắt hộ khẩu, họ sẽ chết đói!”. Đó là lời của ba tên tù binh bị bắt trong trận đánh cuối cùng ở Long-Khánh.

Tôi còn nhớ, ngày 3/9/1978, ngày giỗ “bác” Hồ

của nhân dân Bắc kỳ (2 nút), tại trại giam ở Yên-Bái, địa danh có cái tên nghe rợn người: “Ma thiên lanh!”, tù nhân được nghỉ một ngày để chuẩn bị làm giỗ “bác”. Bàn thờ được trải khăn đỏ, sau bàn treo lá cờ to, trên bàn có hình “bác”, trước “bác” đặc biệt có một mâm hoa quả bằng hình vẽ mà trước đó, nguyên một ngày, ông tù nhân Lê-Thanh, họa sĩ kiêm điêu khắc gia có tiếng trong quân đội miền Nam “thua cuộc”, đã phải vẽ trên cả chục bản để ông cai tù trưởng trại lựa chọn.

Sau khi đã nhuần nhuyễn nói về tài thao lược và đạo đức của “bác”, trưởng trại để ý thấy tù nhân xì xầm về bức họa trái cây kia, ông bèn rất là trân trọng và tự tin nói rằng: “bác thường dạy “trong đấu tranh gian khổ, tính chất khắc phục là quan trọng”, cho nên khả năng “biến không thành có, biến khó thành dễ” là thành tích luôn được biểu dương, khen thưởng”!

Giỗ “bác” hôm nay, “bác” được ăn hoa quả giấy. Quả nhiên gây “bác” đậm lừng “bác”! Phần tù nhân, nghe xong chỉ thấy họ lặng im. Tôi đoán họ đang nghĩ đến nhở ngày giỗ “bác”, bữa ăn trưa nay được tăng thêm trọng lượng.

Ông chiến hữu (Bắc kỳ 9 nút) nằm cạnh tôi kể chuyện anh: “Bạn công an (Bắc kỳ 2 nút) cùng người giúp việc nhà anh, là chị đã xin nghỉ việc vài ngày sau 30/4/1975, đập cửa bước vào và lớn tiếng hỏi anh: “Lương lính, quân hàm thiếu tá, một tháng anh lãnh bao nhiêu? Anh trả lời chỉ vừa đủ sống cho hai vợ chồng và năm đứa con. Tên công an quát lớn: Chỉ đủ sống thì làm sao anh có cái nhà to thế này? Đây là anh đã lấy của nhân dân, vậy bây giờ anh phải trả lại cho nhân dân. Anh có ba ngày để dọn ra khỏi căn nhà này.”

Một hơi thở dài, rồi một cơn ngủ thiếp của một ngày “chém tre, chặt gỗ trên ngàn, hữu thân, hữu khổ phàn nàn cùng ai” của ông chiến hữu (bắc kỳ 9 nút) đã thay cho phần kết của chuyện kể mà tôi thiển nghĩ, những người dân miền Nam, cái đất nước ở sau con sông Bến-Hải kia đều đã biết cái số phận căn nhà đó ra sao.

Những ngày vừa qua, nhân lễ tưởng niệm 50 năm anh em Tổng Thống Ngô-đình-Diệm bị sát hại, vài đài truyền hình có chiếu lại hình ảnh của gần một triệu người bắc kỳ (9 nút) bồng bế, gồng gánh, mang theo những chổi cùn, rể rách, luộm thuộm dắt díu nhau lên con tàu “há mồm” xuôi Nam. Sau đó họ được định cư ở những vùng xa, vùng sâu, hoang vu hẻo lánh, lập nghiệp. Mơ ước cư ngụ ở giữa thành phố ồn ào, xôn xao, đối với họ chỉ là hoài bão.

Thế còn 30-4-1975, Bắc kỳ (2 nút) xuôi Nam thì sao? Vai đeo súng, tay cầm dao, nghênh ngang tràn vào thành phố cướp của, lấy nhà, chiếm đoạt, chém chệ ở trong những căn nhà lớn ngay giữa thị thành. Áp đẩy khổ chủ đến vùng xa, vùng sâu có tên gọi là “kinh tế

mối”!

Cái tư thế “chẽm chệ” kể trên, mỗi ngày một phát triển lớn, tới độ, bây giờ 48 năm sau, gần như toàn thể những thành thị ở miền Nam, trên những đường phố lớn, trong những căn nhà to, chủ nhân đều là Bắc kỳ (2 nút). Như vậy, chẳng phải rõ ràng Bắc kỳ (2 nút) không những chỉ thắng Bắc kỳ (9 nút), mà còn thừa thắng xông lên, áp đảo luôn cả những Nam kỳ chủ nhà, không nút nào hay sao?

Tên công an chính trị viên, phó trại giam, tốt nghiệp viện triết học Marx, trong đối thoại về chủ nghĩa Cộng-Sản, hỏi tôi rằng “chân lý có thay đổi không?” Tôi trả lời: “đã là chân lý thì không thay đổi”. Hắn cười.

Hôm nay, hắn đúng, tôi sai. Chân lý của Marx quả đã thay đổi. Thế giới cộng sản của Marx đã xây dựng gần một thế kỷ, hoàn toàn sụp đổ. Học trò của Marx đã chia tay ý thức hệ với Marx, lũ lượt bỏ chạy qua vùng đất tư bản, thấy của cải vật chất phong phú thừa thãi mà chóng mặt, hoa mắt nên làm càn làm loạn”. “Hy sinh đời bố, củng cố đời con”, thế hệ sau tiếp nối thế hệ trước, gia sức trấn lột, cướp bóc, lừa bịp, điên đảo, tham nhũng bừa bãi, trơ tráo tới độ vô văn hóa, vô nhân tính!

Trở lại con số 9 nút (1954) và con số 2 nút (1975) mà người ta mệnh danh là Bắc kỳ cũ và Bắc kỳ mới, với những chuyện xảy ra ở trên một đất nước xa Hà-Nội tới ngàn dặm này: Đất nước Hoa-Kỳ.

“Này chị kia, ở nước Mỹ chợ nào cũng có chỗ cất shopping- car, sao chị lại bỏ bừa sau xe của tôi?”

Cứ tự nhiên như ở Hà-Nội!, “Nhà tôi” (Bắc kỳ 9 nút), bức bình la lớn. Nhưng hai bà (Bắc kỳ 2 nút) tinh bợ, nổ máy xe biến mất. Còn lại là hai đứa tôi, mỗi người đẩy một xe đưa vào chỗ cất.

Một lần khác, người bạn tôi kể rằng “Đi chợ, mua vội, tay chỉ cầm có hai gói cà-phê, đang xếp hàng chợt một chị Bắc kỳ (2 nút) chen ngang vào đứng trước anh, anh phản đối thì chỉ hỏi lại:

-Xe của ông đâu?

Anh giận quá la lớn:

-Đây là ở nước Mỹ, mua nhiều hay ít đều phải xếp hàng chứ không phải ở Hà-Nội của chị.

Tại một nhà hàng, cháu gái của tôi cầm tờ biên lai tính tiền do bạn trai là người Mỹ trả, tôi nói với người thâu ngân rằng: “Chúng tôi gọi hai tô bún thịt nướng chứ đâu phải chả cá Thăng Long mà tính nhiều thế này?” thì được thâu ngân viên buông gọn một chữ “nhầm”, rồi đếm tiền hoàn lại, không một lời xin lỗi.

Tôi đoán chắc người Hà-Nội, chủ nhân (2 nút) tưởng Mỹ khờ khạo (đã bị bác và đảng đánh bại), nên mập mờ đánh lận con đen.

Trên đường về nhà, dọc hai bên đường, ở giữa lòng cái thủ đô có tên Little Saigon này, lác đác những căn nhà to như dinh thự mà

người Hà-nội đã bỏ tiền triệu để sở hữu một cách ngạo nghễ, khiến tôi chợt nhớ đến ông chiến hữu bại trận của tôi năm xưa đã phải “trả nhà cho nhân dân” (nhân dân Hà-Nội), mà xót xa!

Tôi miên man tự hỏi, chẳng lẽ từ niềm tự hào “đánh thắng hai đế quốc lớn” của người Hà-Nội đang được thể hiện một cách ngang ngược, lỗ mãng, vô văn hóa ngay giữa cái thủ đô của người Việt tị nạn trên đất nước Hoa-Kỳ này đến vậy sao?

Lý do gì họ có mặt nơi này? phần đất nơi cư ngụ cuối cùng, mà những người hoảng sợ đã phải bỏ nhà bỏ cửa để chạy xa họ?

Tôi đang nghĩ đến người con gái Bắc kỳ (9 nút) ở đất Hồ-Nai Biên-Hòa năm xưa. Tôi ước ao được gặp lại cô ở nơi này, nơi cư ngụ cuối cùng của những người kinh hoàng, hoảng hốt bỏ lại quê hương, chạy trốn những kẻ bạo tàn! Tôi muốn lại được nghe cô nói rằng “Các anh hãy đi cho khuất mắt tôi, tôi đã sợ các anh quá rồi, chạy xa các anh tối nửa vòng trái đất mà các anh vẫn không buông tha!”

Nhà văn Hoàng Hải Thủy của miền Nam cũ, từng cay đắng than rằng:

-Nếu một ngày nào đó trên đất nước Hoa-Kỳ này, giữa nơi ở của những người Việt tỵ nạn có phất phới lá cờ đỏ sao vàng thì xin cho tôi được chết trước!

Nghe mà xót xa cay đắng quá! Mong là con bài 2 nút sẽ không thắng ngược 9 nút thêm lần nữa!•

VÀI CÂU HỎI VỀ DI TRÚ XIN ĐƯỢC GIẢI ĐÁP CHUNG

TẠI SAO NÊN NHẬP TỊCH HOA KỲ?

Thẻ xanh là một loại giấy tờ có thời hạn và sẽ hết hiệu lực sau một khoảng thời gian nhất định. Để tiếp tục cư trú, thường trú nhân phải chọn lựa giữa việc tiếp tục gia hạn thẻ xanh hoặc xin nhập tịch để trở thành công dân Mỹ.

Theo quan điểm của nhiều chuyên gia, trừ khi thường trú nhân có nguy cơ từ chối việc nhập tịch, bị mất thẻ xanh hoặc bị trục xuất,... việc xin quốc tịch bao giờ cũng là phương án tối ưu.

Dưới đây là lý do bạn nên nhập quốc tịch khi đã đủ điều kiện:

1. Nhập quốc tịch sẽ giúp bạn tiết kiệm một khoản phí gia hạn thẻ xanh rất lớn, vì khi đó tình trạng cư trú hợp pháp của bạn đã được đảm bảo vĩnh viễn.

2. Chỉ có nhập tịch mới bảo vệ bạn khỏi việc bị trục xuất khỏi Hoa Kỳ. Hiện ở Mỹ có một danh sách dài các tội danh nhẹ, thường chỉ do sơ suất và không đẩy người phạm tội đến việc đi tù. Tuy nhiên, nếu thường trú nhân mắc phải những tội này, bạn có thể bị trục xuất khỏi Mỹ. Điều đáng nói là những thường trú nhân hợp pháp tại Mỹ thường là đối tượng bị trục xuất khỏi Mỹ dù chỉ vi phạm một lỗi nhỏ nhất trong danh sách này. Còn với công dân Mỹ, kể cả họ có bị phạm những tội danh nghiêm trọng nhất thì án phạt cao nhất là ngồi tù (hoặc tử hình ở một số bang) chứ không bị trục xuất đi đâu cả.

3. Việc nhập quốc tịch sẽ giúp bạn tăng cơ hội kiếm được việc làm và học bổng. Hiện tại, những công việc của liên bang, đặc biệt công việc liên quan tới an ninh, bảo vệ pháp luật thường chỉ dành cho công dân Mỹ. Bên cạnh đó, rất nhiều học bổng và trợ cấp của các trường tư nhân cũng chỉ dành cho công dân Mỹ.

4. Với quốc tịch Mỹ, bạn có thể bảo lãnh nhiều thế hệ trong gia đình đến Mỹ hơn so với khi chỉ có thẻ xanh, thời gian chờ đợi cũng ngắn hơn rất

nhiều. Đồng thời con cái sinh ra tại Mỹ của vợ chồng bạn cũng được tự động công nhận là công dân Hoa Kỳ. Trong khi một thường trú nhân chỉ có thể bảo lãnh cho vợ/chồng hợp pháp và con cái chưa kết hôn, thì một công dân Mỹ từ 21 tuổi trở lên có thể bảo lãnh cho vợ/chồng hợp pháp, con cái, bố mẹ và các anh chị em của họ đến Mỹ. Thậm chí họ còn có thể bảo lãnh cho cháu chắt ruột sang Mỹ định cư.

Thêm vào đó, nếu bố mẹ trở thành công dân Mỹ trước sinh nhật lần thứ 18 của con cái (với điều kiện người con đang là thường trú nhân) thì con cái họ sẽ được tự động công nhận là công dân Mỹ.

5. Với việc nhập tịch, vấn đề di chuyển ra nước ngoài sẽ dễ dàng hơn và bạn xuất cảnh bao lâu tùy ý. Có hộ chiếu Mỹ, bạn sẽ được miễn thị thực tại nhiều quốc gia trên thế giới, từ đó việc đi lại trở nên dễ dàng hơn bao giờ hết. Trong khi đó thường trú nhân phải luôn chứng minh ý định sinh sống lâu dài tại Mỹ của mình. Những người này thường xuyên phải đổi mặt với nguy cơ bị mất tình trạng cư trú hợp pháp (bị tước thẻ xanh) nếu Sở Di trú cảm thấy họ đã sống và làm việc quá lâu bên ngoài nước Mỹ không còn ý định định cư nữa.

6. Chỉ có công dân Mỹ mới được quyền tham gia bỏ phiếu và góp phần trực tiếp vào công cuộc thay đổi chính trị nước Mỹ. Cụ thể, quyền bỏ phiếu ở cấp độ liên bang, tiểu bang, địa phương và quyền ứng cử chỉ dành cho công dân Mỹ. Đây là quyền lợi tối cao của việc có quốc tịch.

AI KHÔNG NÊN NHẬP TỊCH?

Như đã nói ở trên, có rất nhiều lý do chính đáng để thường trú nhân xin quốc tịch. Tuy nhiên, không phải ai cũng nên làm việc này. Quyết định này chỉ phù hợp với những thường trú nhân đã đảm bảo thời gian sinh sống tại Mỹ theo quy định, có nhân cách tốt, và trong phần lớn tình huống, thường trú nhân cũng phải có vốn Tiếng Anh nhất định để vượt qua bài kiểm tra công dân.

Và quan trọng nhất, khi bạn nhập tịch, bạn phải đi kiểm tra dấu vân tay với FBI để xem xét lại toàn bộ lý lịch của bạn trong suốt thời gian sống ở Mỹ để xem xét.

Nếu chẳng may trong thời gian nhập cư này bạn đã vi phạm một số lỗi thì khả năng bị bác đơn xin quốc tịch là rất lớn. Hàng năm có rất nhiều người thi quốc tịch với hy vọng trở thành công dân Mỹ nhưng lại kết thúc với việc bị trục xuất khỏi Mỹ. Bất cứ sự thiếu sót, sai thông tin xin visa, thẻ xanh đều làm tăng nguy cơ bạn bị trục xuất khỏi Mỹ. Do đó nếu đã từng phạm tội trước đó hoặc vi phạm luật nhập cư, bạn nên yêu cầu FBI cung cấp dữ liệu vân tay của bạn trước và chuyển cho luật sư di trú tư vấn để lường trước mọi rủi ro khi nhập tịch.

TẠI SAO BẢO LÃNH DIỆN F4 LẠI CHỜ LÂU HƠN CÁC DIỆN KHÁC ?

Hơn một nửa danh sách chờ đợi trên toàn thế giới trong diện bảo lãnh F4, được bảo lãnh bởi anh chị em là công dân Hoa Kỳ. Những đương đơn diện này hiện nay phải chờ ít nhất 14-15 năm để được phỏng vấn xin chiếu khán.

Một công dân Mỹ có thể nộp Đơn Bảo Lãnh Thân Nhân Trực Hộ cho người hôn phối, cho các con (độc thân, dưới 21 tuổi) hoặc cha mẹ, hoặc cho hôn thê - hôn phu (fiancee). Còn tất cả những đơn khác thuộc diện bảo lãnh Gia Đình Theo Thứ Tự Uy Tiên đều có số lượng chiếu khán (visa) giới hạn và phải chờ đợi lâu hơn.

Tùy theo Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ quyết định thời gian chờ đợi của mỗi diện bảo lãnh, thường phổ biến một bản Thông Tin Chiếu Khán mỗi tháng để thông báo ngày đáo hạn cấp chiếu khán.

Để có thể được nộp đơn xin chiếu khán di dân (tại tòa Lãnh sự Hoa Kỳ ở ngoại quốc), hoặc xin chuyển diện cư trú (với Sở di trú USCIS nếu đang ở Hoa Kỳ), ngày ưu tiên của người được bảo lãnh phải trước ngày được thông báo trên bản thông tin chiếu khán liên quan đến diện bảo lãnh của họ. Tòa Lãnh sự không thể cấp chiếu khán trước khi đơn bảo lãnh có ngày đáo hạn.

Riêng đơn bảo lãnh Gia Đình Uy Tiên Thứ Tư (tức diện F4) được công dân Mỹ nộp để bảo lãnh cho các anh chị em có thời gian chờ đợi lâu nhất, hiện nay khoảng 14 năm, ngày đáo hạn xét cấp visa đang giữ nguyên (vì nhiều lý do) Chính vì

thế, sau một thời gian chờ đợi quá lâu, những đứa cháu của người bảo lãnh đã trên 21 tuổi vào thời điểm phỏng vấn cấp chiếu khán.

Về Đạo luật Bảo Vệ Tuổi Trẻ Em (tức Child Status Protection Act, gọi tắt là CSPA):

Đây là đạo luật cho phép thời gian duyệt xét đơn bảo lãnh của Sở di trú được trừ vào tuổi của trẻ em trong trường hợp các em đã quá tuổi, đặc biệt là những hồ sơ diện F3 và F4. Thí dụ, nếu người con 25 tuổi và đơn bảo lãnh được xét duyệt tại Sở di trú mất 8 năm mới được chấp thuận thì 8 năm này sẽ được trừ vào số tuổi thực tế 25 tuổi, và người con được tính là 18 tuổi theo Đạo luật CSPA và được phép đi theo cùng với cha mẹ.

ĐƠN XIN THỊ THỰC NHẬP CƯ DS-260 ?

Dây là mẫu đơn trực tuyến DS-260, là đường dẫn để gửi đơn xin thị thực nhập cư, hiểu một cách đơn giản nhất, đây là đơn xin cấp visa (Visa Application) gửi trực tiếp cho Trung Tâm Visa (National Visa Center) sau khi đã hoàn tất các hồ sơ khác. Mẫu này sẽ đi chung sau khi nộp lệ phí \$325 làm thủ tục với NVC trong hệ thống CEAC (Consular Electric Application Center) để chuyển tiếp thẳng đến các Toà Đại sứ hay Tổng Lãnh Sự Hoa Kỳ của quốc gia liên hệ chờ lên lịch phỏng vấn.

Riêng phí DS-260 vào năm 2023, còn được gọi là Phí Nhập cư (Immigrant Fee) là \$220 và là khoản phí bắt buộc để USCIS tạo và gửi thẻ xanh cho đương đơn.

Lệ phí này có thể được chi trả ngay khi nhận visa mà cũng có thể nộp sau khi đương đơn đã nhập cảnh vào Hoa Kỳ.

USCIS sẽ gửi thẻ xanh đến địa chỉ Hoa Kỳ mà bạn đã ghi trong khoảng ba đến bốn tuần sau khi nhập cảnh vào Hoa Kỳ.

THỜI GIAN GIẢI QUYẾT DS-260

Vào năm 2023, NVC ước tính thời gian từ 1 đến 2 tháng để giải quyết đơn DS-260, tuy nhiên, thời gian chờ của bạn có thể khác nhau tùy thuộc vào công việc của hệ thống. Nếu lượng hồ sơ nhiều, bạn sẽ nhận được câu trả lời cho DS-260 của mình sau 2 đến 3 tháng.

Điều này khác hẳn với thời gian phát hành thẻ xanh dành cho diện gia đình, mất từ 10-17 tháng •

• (FrKhuc)

Khám Hộ Khẩu

• NGUYỄN TƯỜNG THỤY

Lời giới thiệu: Ông Nguyễn Tường Thụy (70 tuổi, quê Nam Định, ngụ Hà Nội) nguyên là bộ đội CS “phục viên” và đã nghỉ hưu. Những năm gần đây, ông tham gia nhiều phong trào chống lại sự cai trị độc tài, tham nhũng của chế độ cộng sản và từng là người đã tham gia nhiều cuộc biểu tình chống Trung Quốc xâm lược cũng như nhiều phong trào khác nhau.

Chính vì vậy, ông luôn bị nhà nước “chiếu cố”, sách nhiễu, canh gác và quản chế tại nhà liên tục trong nhiều dịp, nhất là những khi có sự kiện thời sự xã hội nào đó. Tin cho biết Công an CSVN ở thành phố Saigon đã khởi tố ông, bắt giam ông để điều tra tội “làm, tàng trữ, phát tán hoặc tuyên truyền thông tin, tài liệu, vật phẩm nhằm chống Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam” quy định tại điều 117 Bộ luật hình sự. Hiện nay ông đang ở tù.

Bài viết “Khám Hộ Khẩu” của ông đã làm cho những tên lãnh đạo CS nhức nhối, bài đã bị tịch thu nhưng không vì thế mà nó bị giới hạn việc phổ biến đến mọi tầng lớp nhân dân trong nước.

Con Mích sửa lên ba tiếng bỗng đứng im bặt. Chị Lựu lo lắng. Điều này chỉ có thể là cướp. Dấu hiệu hệt như lần gặp cướp năm ngoái. Con Mích nhà chị cũng sửa lên một hồi ngắn rồi chẳng hiểu sao, nó lủi ngay ra sau vườn nấp.

Ba tên cướp mặt mày dữ tợn, xăm trổ đầy mình đẹp cửa bước vào, dao nhọn lăm lăm trong tay:

-Tiền vàng đâu đưa hết đây.

Vợ chồng chị đứng ngây ra không biết phải xử lý thế nào vì quá bất ngờ. Thảng thốt một lúc, chị mới nói được câu:

-Nhà nghèo, có gì lấy được các anh cứ lấy, chúng tôi chẳng chống.

Chúng nhìn chồng chọc vào cổ, vào tay chị thấy chẳng có ly vàng nào liền chia nhau xông vào các phòng. Lục lọi hồi lâu không có gì. Sờ khắp người chồng chị là anh Kha cũng không có gì. Móc túi chị được mấy đồng bạc lẻ, chúng ném toẹt xuống nền nhà, tiện chân đạp anh Kha một cái làm anh ngã dúi vào góc tường:

-Cảnh cáo mày về tội nghèo. Phí cả công chúng tao.

Ngôi nhà mà chị đang ở là của bố mẹ chồng để lại. Từ khi ruộng bị thu hồi để làm dự án Khu đô thị thì nhà chị lâm vào cảnh túng quẫn. Nhà nông không có ruộng lấy gì mà sống. Bàn ghế, tủ, điều hòa, xe máy lần lượt đội nón ra đi. Người lạ nhìn ngôi nhà khá khang trang so với các nhà xung quanh trong xóm nghèo cứ nghĩ là nhà chị có của ăn, của để.

Lần này, con Mích cũng sửa lên rồi im bặt. Chó mà không dám canh nhà chỉ có thể là gặp cướp. Nếu là cướp chắc là toán khác, vì toán năm ngoái lạ gì gia cảnh nhà chị...

Tiếng gỗ cửa khô khốc trong bóng đêm nghe rờn rợn. Tim chị đập thình thịch, lòng nóng dội ngược lên. Chị chưa kịp tính xem có nên mở không thì một giọng gay gắt:

-Mở cửa ra! Công an đây!

Không phải vỏ dưa thì cũng vỏ dưa. Chân tay chị vẫn tiếp tục run bắn. Không hiểu công an đến nhà chị vào lúc khuya khoát thế này có chuyện gì. Loay hoay mãi, chị mới mở được cửa. Ba người đàn ông bước vào. Một người mặc sặc phục xanh còng

hai người mặc thường phục.

Chị Lựu cầm chiếc ấm sút vòi định rót nước ra cốc. Người mặc sắc phục gạt đi:

-Thôi khỏi. Vào việc luôn cho nhanh. Tôi là công an huyện, đồng chí này là trưởng công an xã, còn đồng chí kia là cảnh sát khu vực. Chúng tôi đến để kiểm tra hộ khẩu. Trước hết, yêu cầu chị cho xem sổ.

Chị Lựu vào lục chiếc hòm gỗ hồi lâu rồi quay ra đưa cho viên công an huyện một quyển sổ màu xanh dương, bìa bằng nửa tờ giấy A4. Anh ta mở ra:

-Nhà này có hai người thôi à? Chồng chị đâu?

-Dạ, con gái đã đi lấy chồng, còn nhà em mới mất tháng trước.

Cậu cảnh sát khu vực nhanh nhau xác định:

-Đúng đấy anh ạ. Anh ta chết trong vụ tai nạn giao thông hôm mùng ba tháng hai.

Trưởng công an xã hỏi:

-Vậy cô đã làm thủ tục khai tử chưa?

-Dạ chưa, em cứ tưởng chết rồi thì thôi. Mới lại tang gia đang bối rối quá.

-Thôi là thôi thế nào. Nhà nước quản lý trực tiếp, tuyệt đối và toàn diện. Cái gì cũng phải có quy định. Không thì xã hội loạn à.

Nói đoạn, anh ta cầm quyển sổ hộ khẩu đang để trên bàn, lật lật:

-Sinh năm tám mốt à? Bốn mươi mà góa bụa cũng uổng nhỉ. Thôi, để hôm nào rảnh, tôi đến hướng dẫn thủ tục khai tử cho. Hôm nay chỉ kiểm tra hộ khẩu thôi.

Vừa nói, anh ta vừa nhìn chòng chọc vào bộ ngực căng

đầy của chị. Hai nốt chấm hồng nổi lên dưới lớp áo phông mỏng như hai nửa trái sim chørn chín nói lên ngực chị đang trong tình trạng thả lỏng.

Cảm nhận đang bị trướng công an xã quan tâm, chị Lựu đỏ mặt chạy vào nhà trong khoác thêm chiếc áo ngoài, mặc dù trời khá nóng.

Công an huyện hỏi:

-Chứng minh thư đâu?

Chị Lựu ngơ ngác:

-Sao lại còn phải chứng minh thư nữa ạ?

-Không thì lấy gì làm bằng chứng để biết chị là Vũ Thị Lựu. Nhờ chị là khách đến trông nhà hộ thì sao?

Chị Lựu lại vào lục chứng minh nhân dân ra.

Viên công an huyện chẳng cần đổi chiểu chị với ảnh trong chứng minh thư. Anh ta hờ hững cầm đặt lên bàn:

-Trong nhà có ai nữa không?

-Không. À, mà chỉ có đứa trẻ con thôi ạ.

-Không phải bõng dung chúng tôi vào đây. Tôi nghe quản chúng báo nhà chị có khách lạ. Chị gọi khách đang lưu trú ra đây.

Chị chạy vào, lay thằng bé dậy, dắt nó ra:

-Đứa cháu gọi em bằng dì. Mẹ nó lên mạn ngược có việc, gửi em mấy ngày.

Công an khu vực hỏi:

-Chị khai báo lưu trú chưa?
-Cháu nó mới lên mươi, em tưởng...

-Tưởng ở Đài Loan nhá. Theo luật thì người từ 14 tuổi trở lên mới phải khai báo lưu trú. Như thế có nghĩa là nếu chưa đủ 14 tuổi thì phải có giấy tờ chứng minh. Khai sinh của người này đâu?

-Mẹ cháu chỉ gửi người, không gửi theo giấy khai sinh.

Trưởng công an xã ra chiều thông cảm:

-Hoặc là thứ giấy tờ nào cũng được. Như là thẻ học sinh chẳng hạn.

-Dạ, cháu nó thiếu năng trí tuệ, chưa đi học được ạ.

Công an huyện nghiêm giọng:

-Như vậy, nhà chị chưa chấp khách lạ mà không khai báo lưu trú. Cũng không chứng minh được người này thuộc độ tuổi không phải báo. Thực tế, có nhiều người già sáu bảy mươi nhưng trông chỉ bằng đứa trẻ con. Ngược lại, có đứa trẻ con nhưng nặng tới năm sáu mươi cân, cao hắn mét sáu, biết thế nào. Chị phải hiểu, chúng tôi làm việc theo pháp luật. Theo qui định, chị bị phạt một triệu năm trăm nghìn đồng. Đồng chí Vương (tên cậu cảnh sát khu vực) lấy giấy tờ ra lập biên bản!

Chị Lựu có vẻ khó giữ được thái độ nhã nhặn ban đầu:

-Các anh kiếm tiền (chị định nói là *cướp* nhưng chưa lại được) thì dễ. Chứ hoàn cảnh tôi lúc này thì lấy đâu ra triệu rưỡi nộp bây giờ?

Trưởng công an xã ra chiều thông cảm:

-Hay là cô nộp tại đây cũng được. Nộp tại đây thì chúng tôi giảm cho năm trăm nghìn, lại đỡ mất công ra kho bạc.

Đã ngửi thấy mùi trấn lột, chị Lựu xăng giọng:

-Một triệu tôi cũng không có. Các anh muốn làm gì thì làm.

-Cô không chịu thì chúng tôi có biện pháp cưỡng chế. Ngôi nhà này phát mại chẳng lẽ không được vài triệu.

Công an khu vực đã viết xong biên bản:

-Chị ký vào đây.

Chị Lựu nỗi dóá:

-Tao không ký tá gì hết. Tao không cướp ra tiền như chúng mày.

Cút ngay khỏi nhà tao.

Nói đoạn, chị giật lấy tờ biên bản xé vụn ném vào mặt viên công an huyện. Hắn ngỡ ngàng vài giây rồi bất ngờ giơ thẳng cánh tát chị bốc một cái. Tai chị ù đi. Một dòng nước đỗ chảy ra từ khóe miệng chị.

Chị Lựu không còn biết sợ nữa. Chị đập thẳng vào sườn tên công an huyện làm hắn ngã ngồi xuống ghế, đầu đập vào góc tường. Hắn vừa loay hoay ngồi dậy, vừa chỉ tay quát:

-Chống người thi hành công vụ hả? Các đồng chí! Giải nó về huyện.

Hắn rút điện thoại ra, gọi ơi ới:

-Đề nghị anh điều xe và người tăng cường để bắt đối tượng chống người thi hành công vụ. Nhà con Lựu, xóm Bãi.

Chị Lựu quệt máu miếng, đứng dậy rồi cầm lấy chiếc ghế vừa ngồi, phang thẳng vào đầu tên công an huyện:

-Này chồng này! Tao chồng cho chúng mày bắt đi tù luôn thể. Tử hình tao cũng được. Chồng tao chết rồi, tao không thiết sống ở cái gầm trời khổn nạn này nữa.

Kiểu gì thì ba người đàn ông cũng không thể thua một người đàn bà góa. Trưởng công an xã và công an khu vực lao ngay đến áp sát chị. Tên công an khu vực túm tóc chị, quấn hai vòng vào tay, dập liên tiếp đầu chị vào tường.

Trưởng công an xã đẩy cậu công an khu vực ra, nhận lấy nhiệm vụ khống chế chị Lựu.

Một tay hắn quàng sau lưng, tay kia luồn qua nách chị, chộp vào chỗ có nửa trái sim nhô lên. Thoáng vài giây, có lẽ nhận ra chỗ ấy không phải là tử huyệt để khống chế kẻ chống đối, và lại làm thế cũng khó coi nên hắn duỗi năm ngón tay ra, miết vào bộ ngực đầy ứ của chị một cái rồi đan lấy tay kia tạo thành thế gọng kìm khiến đối tượng không thể dễ dàng di chuyển.

Tuy nhiên, bắt chị không đơn giản chỉ như thế. Chị có sức lực của người phụ nữ chưa quá hoa niên, lại có sự nhanh nhẹn của người nông dân quen lao động chân tay. Ngực chị bị khóa nhưng đó đâu phải là bộ phận có thể dùng tấn công hay tự vệ. Hai tay chị cào cấu vào mặt trưởng công an xã còn chân đạp liên tục vào hai tênh kia mỗi khi chúng xông vào tiếp sức.

Giằng co được chừng 15 phút thì hai xe cảnh sát được tăng

cưỡng tối.

Một tiểu đội cảnh sát nhảy xuống. Lúc này, việc khống chế chị Lụu đơn giản hơn. Bốn thằng túm lấy chân tay chị khiêng đi ấn vào xe.

Con Mích nhà chị trốn từ đâu, hình như lúc này nó đã hiểu điều gì đang xảy ra với chủ nó. Nó chạy về phía trước, tru lên thảm thiết. Thấy không tác dụng gì, nó vừa sửa, vừa xông vào đám người đang bắt chủ nó đi. Tay công an huyện rút súng nổ một phát. Con Mích ngã ra, giãy giãy mấy cái rồi nằm bất động.

Chợt nhớ ra, tay công an huyện quát mấy cậu lính vừa được tăng cường:

-Vào lôi luôn thằng bé cư trú bất hợp pháp lên đồn để làm rõ.

Thằng bé từ đâu mặt tái mét, ngây ra không biết nói gì, vì nó chưa biết nói. Đám lính định nhét nó vào chiếc xe đầu tiên, nơi dì nó đã bị đưa lên từ trước. Nhưng viên công an huyện kịp thời can thiệp:

-Cho nó vào xe sau để tránh thông cung.

Hai chiếc xe nổ máy phóng về phía thị trấn huyện, để lại phía sau xác con Mích với ngôi nhà trống và trả lại sự im lặng bao trùm lên xóm Bãi.

Dân xóm thấy bóng công an, nhà nào nhà nấy đóng chặt cửa, không ai dám thò mặt ra... •

Lời cuối truyện:

Chị Lụu sau đó bị kết án 18 tháng tù về tội chống người thi hành công vụ.

Trong trại giam, chị ở cùng phòng với Hạnh, một tù nhân chính trị cũng bị án 7 năm về tội tuyên truyền chống Nhà nước. Hạnh là một cô gái chưa đến ba mươi tuổi, yêu đời, hay quan tâm và đấu tranh bảo vệ quyền lợi cho các nữ tù nhân khác.

Tiếp xúc với Hạnh, chị Lụu hiểu biết thêm nhiều chuyện. Thị ra, nỗi thống khổ của con người không chỉ có chị và những người dân quê chị. Và những con người như mấy tay công an kiểm tra hộ khẩu nhà chị đêm hôm đó, cũng như đám cán bộ địa phương cũng chỉ là loại người đáng thương, là công cụ, sản phẩm của một cái gì đó rất trừu tượng mà Hạnh đã giúp chị hình dung ra.

Cũng nhờ Hạnh mà chị hiểu từ trước đến nay, chị sống không ra con người mà không hề biết. Nỗi sợ hãi đã làm cho chị không biết được mình có quyền gì. Chị cứ nghĩ, cuộc đời nó phải là như thế. Đi tù, chị mới hiểu tại sao người ta gọi nhà tù là trường học.

18 tháng trôi qua “như một giấc ngủ trưa”.

Ra tù, chị lục lại hồ sơ vườn ruộng đã bị cưỡng chế, nhập vào các đoàn dân oan đi đòi quyền sống. Điều đó có nghĩa, hàng ngũ đấu tranh thêm một chiến sĩ nữa. Không chỉ đòi quyền lợi cho mình, cho chị và những người dân oan mà còn tham gia các hoạt động xã hội khác như làm thiện nguyện, bảo vệ môi trường, bảo vệ biển đảo của Tổ Quốc... •

Dù thường xuyên bị bắt bớ, đàn áp nhưng chị cảm thấy bây giờ cuộc sống của chị mới có ý nghĩa.

Chị không còn thuỷ thủi như một cái bóng nữa.

Nhà chị ngày càng nhiều bạn bè và những người dân oan lui tới. Lòng chị xốn xang hình dung về tương lai của Đất nước, của Dân tộc.

Chị đặc biệt phấn khích mỗi khi hòa vào dòng người vừa giương biểu ngữ vừa hát:

“Dậy mà đi! Dậy mà đi! Dậy mà đi, hỡi đồng bào ơi!...” •

Cười mỉm chi

- Cô giáo hỏi trò Vũ:

- Sao hôm nay em tới lớp trễ?

- Dạ, có hai chị ở lớp trên đánh lộn. Hai chị đòi lột quần nhau. Em đứng chờ xem nên bị trễ giờ!

- Trong rạp hát tối om, anh chàng nói với người yêu:

- Anh thú thật là không thể tìm được chữ nào trong tự điển để diễn tả tình yêu của anh với em bây giờ!

- Nay, lấy cái tay ra! Tự diễn không có trong đó đâu!

- Trong một lớp mẫu giáo, cô giáo hỏi một em:

- Khi lớn lên em ước ao sẽ làm gì?

- Dạ, thưa cô, em ước ao sẽ là người mẫu nếu em đẹp.

- Nếu em xấu thì sao?

- Dạ em sẽ làm cô giáo!

•ĐÀO THỊ NGỌC LIÊN

Câu Chuyện: Tiếng Việt Bây Giờ Lại Lắm!

Câu chuyện được cô giáo Đào Thị Ngọc Liên (ản trên) hiện đang sống tại Linh Xuân, Thủ Đức, Việt Nam kể lại.

Được biết Liên cô là cô giáo đã về hưu được hơn 10 năm.

Một lần chờ xe buýt, tôi có dịp trò chuyện với một người rất trẻ, ăn mặc lịch sự, tóc hớt ngắn, đeo kính trắng nhìn có vẻ trí thức, áo chemise trắng, tay manchettes thắt cravate sọc careau thanh nhã ...

Tôi và anh chàng này lại đi cùng tuyến đường, lên xe lại ngồi cạnh nhau.

Qua giới thiệu tôi được biết anh này là sinh viên vừa tốt nghiệp khoa ngữ văn trường Đại học Nhân văn, hiện anh được giữ lại trường làm trợ giảng cho các buổi dạy sinh viên... Chắc chưa tới 25 tuổi.

Tôi cũng tự giới thiệu mình là giáo viên đã về hưu hơn 10 năm, và tôi có nhiều thắc mắc muốn hỏi, mà không biết hỏi ai.

Hôm nay may mắn gặp được anh bạn trẻ này, tôi liền xin được trò chuyện, anh chàng rất nhiệt tình và lễ phép. Tôi bắt đầu thẩm vấn:

- Con ơi, cô thấy tiếng Việt ngày xưa phong phú và cách ghép từ theo luật quy định, có phương pháp rõ ràng, sao tiếng Việt bây giờ nó nghèo nàn và thô thiển quá vậy con?

Thằng nhỏ mắt sáng lên, nhanh nhẹn đáp:

- Cô nêu ví dụ cụ thể đi cô! Nếu con biết con sẽ xin nói thêm cho cô rõ.

- Cô rất vui, cảm ơn con... Và...tôi mạnh dạn đặt câu hỏi :

- Ngày xưa cô có :

Từ *thịnh soạn, linh đình* ... Để nói về một bữa ăn, bữa tiệc ...

Từ *tráng lệ, nguy nga* ... Để nói về ngôi nhà hay biệt thự đẹp .

Từ *lộng lẫy, sang trọng* ... Để nói về cách ăn mặc, những đồ vật, xe cộ ...

Ngày nay người ta chỉ xài có một từ : “ HOÀNH TRÁNG “ thí dụ như là:

Bữa tiệc hoành tráng. Biệt thự hoành tráng. Cái xe hơi hoành

tráng.

Thế là xong, không phải chọn lựa từ cho thích hợp... Như vậy có phải mình đã làm cho tiếng Việt mình ngày càng nghèo nàn, thô thiển quá không ?

Mà “hoành tráng” là cái gì ? Từ này không có trong từ điển tiếng Việt.

Thằng nhỏ còn chưa kịp trả lời, bà già là tôi bồi thêm:

-Cô xem trên Tivi những game show, các giám khảo nghe và bình luận về giọng ca của thí sinh nào đó, họ nói: “Giọng ca đẹp”.

Cô rất khó chịu vì giọng ca mà đẹp là sao? Họ lặp đi lặp lại nhiều lần, mà nhiều giám khảo sử dụng từ đẹp cho một giọng ca ... Là sao? Thay vì nói một giọng ca truyền cảm, giọng ca trầm ấm, giọng ca du dương , hay trong trẻo ...?

Vẫn là xương ngôn viên trên Tivi đọc tin tức mà họ nói: Nào là *định tặc, cát tặc, lâm tặc, hải tặc, không tặc, cáp tặc...*; đã tối ưu lại còn *tối ưu nhất...trên cả tuyệt vời...* Họ đọc một cách hồn nhiên, Cô nghe mà ... Muốn khóc cho tiếng Việt thời nay!

Những từ như: *động não, bốc phổi, đi phượt, quan hệ ...* Được nghe rất bình thường. Cô đồng ý là từ ngữ có ngày sinh, nó xuất hiện theo thời. Và nó cũng có ngày mất do người ta quên không sử dụng nữa thì nó mất do không còn thấy xuất hiện nữa.

Thằng nhỏ ngồi nghe mà không nói được câu nào, nó nhìn tôi có vẻ gì khó hiểu, một lúc sau nó mới mở lời :

-Cô ơi , để con về trao đổi lại với Thầy con, mong hôm khác gặp lại cô.

Cuối cùng, thằng nhỏ xuống xe và đi như trốn chạy !

Tội nghiệp quá ! Thiệt tình thì bà già rất muốn biết tại sao tiếng Việt ngày nay trở nên nghèo nàn như vậy thôi, vì không ai nhìn thấy hay do người ta luôn bị cuốn hút vào đời sống công nghệ thông tin rồi quên mất ...

Học trò của tôi tối nhà thăm, tôi làm bánh cho tụi nó ăn, vừa ăn, tụi nó vừa xuýt xoa :

- Bánh cô làm *hở bị ngon* !

Ngon mà sao bị? Học ở đâu ra nữa??

Bà già tôi bắt đầu giảng cho chúng nghe một bài... Tụi nó mở mắt nhìn mà không nói, chắc là do thói quen ...

Thế nhưng ... Có lẽ mình đã hết thời rồi, sắp lên núi mà cứ muốn ở lại nơi này...Đây là cái thể “thụ động”, trong Văn phạm tiếng Anh có Passive Voice mà...nhưng chúng dùng ở trường hợp này có đúng không? Thậm chí còn nói “con nhỏ đó *hở bị đẹp!*”. Úi “dời” ơi!

Lớp trẻ ngày nay khi nghe được những câu chuyện này, chắc hẳn chúng sẽ khá ngạc nhiên.

Học sinh chúng được học trong trường rằng tiếng Việt của chúng ta giàu và đẹp nhưng thực tế chúng không thể hiểu được tiếng Việt giàu và đẹp như thế nào, bởi nền giáo dục ngày nay đang ngày càng bị cách khai với cội nguồn lịch sử xa xưa (ý tôi là thời chữ

Hán chữ Nôm).

Bọn nhỏ không hề biết về nguồn gốc của ngôn ngữ mà mình đang sử dụng, những vẻ đẹp truyền thống đang ngày càng mất dần mà thay vào đó là những thứ công nghệ thông tin thời nay, khiến con người ngày càng phóng túng, muôn sao làm vậy, thích gì nói nấy!

Bạn đừng coi thường mấy thứ công cụ công nghệ ngày nay, nếu không kiểm soát được bản thân thì chúng có thể hủy hoại tiền đồ của một con người!

Quả là đáng buồn, bởi xưa nay chúng ta vẫn tự hào xứng là con Lạc cháu Hồng, nhưng hãy xem cách cư xử của con người thời nay, dùng từ mà không biết nghĩa, luôn thích nói phóng đại *hoành tráng*, thổi phồng sự việc, dùng ngôn từ để xảo biện cho lời nói dối. Vậy mà mặt không hề đổi sắc, đáng buồn hơn người ta còn cho rằng đây là bản năng.

Nếu cứ phát triển như vậy thì sẽ thế nào đây?

Bạn có biết rằng lời nói của một người chính là phản ánh nội tâm bên trong của người ấy, không cải biến lời nói thì sao cải biến được tâm, không cải biến tâm thì sao cải biến được lời nói.

Hai điều này là đệ nhất tính với nhau, vậy mới nói một người mà không chú ý lời ăn tiếng nói của mình thì đã nguy hiểm lắm rồi!

Cuối cùng, nếu muốn thay đổi tất cả, người ta chỉ có thể tìm về truyền thống, tu dưỡng lời nói, tu dưỡng bản thân và tu dưỡng ngay cả ý niệm trong đầu não, có như vậy con người mới có thể có tương lai tốt đẹp •

CHUYỆN DÀI CHỮ NGHĨA CỦA ĐÔ VĂN PHÚC

MUỒI MÃN hay MÙI MÃN

Nhờ các trang Facebook mà những người cùng sở thích, sở nguyện có thể chia sẻ và học hỏi thêm rất nhiều. Một năm trước, cũng nhờ một thành viên FB mà chúng tôi học được chữ đúng là “DỪNG” thay vì chữ sai “Rừng” trong thành ngữ “Tai Vách, Mạch DỪNG” và “Rút Dây Động DỪNG.” Rồi cũng nhờ một thành viên trang FB Bảo Tồn Tiếng Việt Trong Sáng đưa lên bài viết ngắn của tác giả Mích Long mà chúng tôi khám phá chữ “Muồi mǎn” thay cho chữ “Mùi mǎn” mà tôi tin rằng gần 100% chúng ta cứ tưởng là đúng.

Tác giả Mích Long đã dẫn ra bằng chứng trong vài cuốn tự điển xưa có giá trị và mức khả tín rất cao để chứng minh chữ Muồi là đúng.

Chúng tôi tra cứu trong cuốn Đại Nam Quốc Âm Tự Vị của cụ Huỳnh Tịnh Của - là một trong các tự điển xưa nhất của Việt Nam, ra đời năm 1895 cách nay 128 năm - Chỉ có chữ “Mùi” với các nghĩa về khứu giác (mùi hương, mùi thơm, mùi thúi, mùi ngon, mùi khét...) và “mùi” là “màu” sắc; không có chữ “Mùi” nào ghép chung thành hai chữ “MÙI mǎn” mà chỉ có chữ “Muồi” trong hai chữ “Muồi mǎn”. Ở cột thứ hai của trang 672, có giải nghĩa chữ “Muồi” (煤) là chín quá (nói về trái trăng) và cho bốn ví dụ “muồi mǎn”, “chín muồi”, “trái muồi” là trái chín quá, “khóc muồi” là khóc lu bù.

Chúng tôi xin trích nguyên đoạn văn của Mich Long về các bằng chứng ông đưa ra:

Trích:

1.- Việt Nam Tự Điển của ông Lê Văn Đức có ghi: “**Muồi**: khóc **muồi-mǎn**; họ đang **muồi-mǎn** với nhau.”

2. Tự Điển Từ Ngữ Nam Bộ của Huỳnh Công Tín cũng không ghi nhận “mùi mǎn” mà chỉ có “**muồi mǎn**”. Huỳnh Công Tín còn giải thích tóm tắt hai công trình kể trên, cụ thể như sau:

MUỒI:

- (Trái cây) chín đã lâu, ở trạng thái mềm, thậm chí chuyển sang thối rữa.

Ví dụ: Ba trái chuối để **muồi** thâm kim, ăn hết ngon.

- Ở trạng thái cao về chất của một quá trình.

Ví dụ: Mới nói có mấy tiếng mà nó đã tủi thân khóc muồi rồi; Em nó buồn ngủ **muồi** rồi, gục lênh gục xuống kia kia.

- (Ca, đàn) rất điêu luyện, điệu nghệ, êm dịu và truyền cảm.

Ví dụ: Giọng Phương Quang ca bài “Tình anh bán chiếu” cũng rất **muồi**, đâu thua gì giọng Út Trà Ôn.

- Tình tứ, rất tình, say đắm quyến luyến bên nhau.

- Ví dụ: Muồi ở đâu chở bọn trẻ bây giờ chúng nó **muồi** ở giữa đàng giữa sá, trông nó kỳ khôi quá

Về từ ngữ “**MUỒI MÃN**”, Huỳnh Công Tín giải thích như sau:

“**Muồi mǎn**” là từ dùng có ý nhấn mạnh để chỉ trạng thái cao, điêu luyện của một quá trình.

Ví dụ: “Giọng ca phải **muồi mǎn** theo nghĩa là mạn, buông thả tự do nhưng giữ chắc nhịp” Ví dụ

này là Huỳnh Công Tín dẫn theo sách của Sơn Nam. Điều này có nghĩa là nhà văn Sơn Nam cũng viết “**muồi** mẫn”.

Hết trích.

C ũng theo Mich Long, chỉ thấy chữ “Mùi Mẫn” trong cuốn Từ điển tiếng Việt của Hoàng Phê là người trong chế độ Cộng Sản Việt Nam hiện nay.

Trích (Mich Long):

Vậy ta thử tìm hiểu xem “Từ điển tiếng Việt” của Hoàng Phê có xuất xứ từ đâu:

“Từ điển tiếng Việt - còn được gọi là “Từ điển Hoàng Phê” - là một công trình khoa học do tập thể các nhà khoa học thuộc Viện Ngôn Ngữ Học - cơ quan nghiên cứu ngôn ngữ học hàng đầu của Việt Nam biên soạn dưới sự chủ biên của Hoàng Phê. Công trình đã được tặng Giải thưởng Nhà nước về khoa học và công nghệ năm 2005.

Từ điển tiếng Việt xuất bản lần đầu năm 1988, được tái bản nhiều lần, thu thập và giải thích khoảng 36.000 từ ngữ thường dùng trong đời sống và thường gặp trên sách báo, các từ ngữ phương ngữ phổ biến, các thuật ngữ khoa học - kỹ thuật thông dụng. (trích từ trang quảng cáo “từ điển” của chxhcenvn).

Hết trích

Ngoài các định nghĩa “Mùi” như mùi hương... Hoàng Phê còn thêm chữ Mùi với nghĩa “Mùi Mẫn” như sau:

Mùi (Tính từ) có nghĩa là hay, có sức lay động và cuốn hút lòng người. Ví dụ: Giọng hát của em ấy nghe thật **mùi** mẫn.

Và cuối cùng ta khẳng định: “**MUỒI MÃN**” là một chữ sai, nó không có trong từ điển tiếng Việt.

Xin tùy quý vị, có tin được trình độ, khả năng của các nhà “trí thức XHCN” hay không.

C ũng nên nhắc lại, mới đây, người ta phát hiện hàng loạt chữ sai trong cuốn Tự Điển Chính Tả

Tiếng Việt của một “Phó Giáo Sư Tiến Sĩ” Hà Quang Năng, với sự cộng tác của “Thạc Sĩ” Hà Thị Quế Hương do nhà xuất bản Đại Học Quốc Gia Hà Nội ấn hành năm 2017.*

Trước khi kết thúc bài này, chúng tôi xin góp thêm một thí dụ về chữ “**Muồi**” trong lời ru con của các bà mẹ Quảng Trị:

Ru em, em théc cho **muồi**

Để mạ đi chợ mua vôi ăn trầu.

“Théc” là đặc ngữ miền Trung, có nghĩa là ngủ.

Théc cho muồi, là ngủ say •

* GHI THÊM:

C uốn “*Từ điển chính tả tiếng Việt*” nói trên (Phó Giáo Sư Tiến Sĩ Hà Quang Năng chủ biên - Thạc Sĩ Hà Thị Quế Hương, hợp soạn, do NXB ĐHQG Hà Nội - 2017).

Sách có 718 trang, khổ 14,5 x 20,5 cm, in 5.000 cuốn, giá bìa 185.000 đồngVN; đơn vị liên kết và phát hành: Công ty TNHH MTV TM - DV Văn hóa Minh Long.

Mặc dù được nhóm tác giả biên soạn khá công phu nhưng sách vẫn mắc rất nhiều sai sót, nhầm lẫn khó chấp nhận. Sau đây là một số ví dụ:

- “**BÀN**: bàn hoàn - Không phải “bàn hoàn” mà “tv” (thường viết) là “bàng hoàng”.

- “**BÁNH**: bánh dày”.

Viết đúng là “bánh GIẦY” hoặc “bánh GIÀY” (tên gọi bánh theo cách chế biến “giày”, “xéo” cho nát nhuyễn ra).

- “**BOỈ**: bơi chải”.

Viết đúng phải là “bơi TRẢI” (vì “trải” là một loại thuyền nhỏ, dài, dùng trong các cuộc thi bơi thuyền).

- “**CHAI**: con chai; canh chai”.

Việt Nam không có “đặc sản” nào như vậy. Phải chăng ý soạn giả muốn nói tới “con trai” (trong “Trai cò tranh nhau, ngư ông đắc lợi”?) và món “canh trai” nấu bằng thịt của loài nhuyễn thể này?

- “**CHẦY**: chầy chật”

Viết chuẩn là “trầy trật” (trầy da, trật xương).

- “**CHÉO**: chéo ngoe; bắt chéo chân”.

Viết đúng phải là “tréo ngoe” (“tréo” = cái nẹ quặp, ngoắc, vắt lên cái kia);

- “**CHỈNH**: chỉnh chu”.

Viết đúng phải là “CHỈN chu”. Vì “chỉn” nghĩa là vỗn, thật (Đạo trời, báo phục chǐn ghê, Khéo thay một mẻ tóm về đầy nơi - Kiều).

- “CHIỀU: trong “xuôi chiều mát mái”.

Viết đúng phải là “xuôi CHÈO” (chèo = chèo thuyền), đối với “mát MÁI” (mái = mái chèo). Dị bản: Chèo xuôi mát mái; Èm chèo mát mái.

- “CÔNG: xung công”.

Viết đúng phải là “SUNG công” vì sung là từ Việt gốc Hán = nhận thêm, nhập vào.

- “DĂNG: dằng xé; dằng níu”.

Viết đúng là “giằng xé”; “giằng níu”.

- “DÀY: dày trông mai đợi”.

Viết đúng là “RÀY trông mai đợi” = Nay trông mai đợi. Vì “rày” có nghĩa là “nay”, nên thường thấy mô hình rày/nay... mai như: rày nắng mai mưa; rày đây mai đó; rày/nay trông mai đợi...

- “DÃY: dây nảy”.

Viết đúng là “GIÃY nảy” (“giãy” trong “giãy đạp”, không phải “dãy” trong dây bàn ghế).

- “DÃY (cv. dãy) dây dưa; dây nẩy”.

Viết đúng là “GIÃY giữa”, “GIÃY nẩy”. Soạn giả sai ở cả hai mục “DÃY nảy” và “DÃY nẩy”, chứng tỏ đây là sự cố tình..

- “DẤU: dấu diếm”.

Viết đúng phải là “GIẤU GIẾM” (“giấu” trong “giấu kín”; không phải “dấu” trong “dấu vết”).

- “DỎ: trong chữ dở trò”.

Viết đúng phải là “GIỎ trò” (“giỏ” trong “giỏ ra”; không phải “dở” trong “dở dang”).

- “DỤC: dục dịch”.

Tiếng Việt không có kiểu “dục dịch” này. Không lẽ soạn giả muốn hướng dẫn viết từ “RỤC RỊCH”?

- “GIÂY: giây dưa”.

Viết đúng là “DÃY dưa” (dây của cây dưa). Vì “dây dưa” bò lan, nhánh nọ đẻ nhánh kia, nên có một nghĩa bóng chỉ “anh em họ hàng xa” trong “dây dưa rẽ má”.

- “MA: ma chơi”.

Viết đúng là “ma TROI”. “Troí” ở đây là dối, có mà không thật. Đây là lý do người Thanh Hóa gọi thằng bù nhìn giũ dưa là “thằng troí dưa” = thằng người già giũ dưa. 19.

- “SÉ: sẻ đàn tan nghé”.

Viết đúng là “sẩy/sển đàn tan nghé”. Vì “sẩy” hay “sển” mới có nghĩa là hụt, lạc, lõ, mất (như “sẩy/sển nạ qua tha”; “sẩy miệng buột lời”). Viết “SÉ” là vô nghĩa.

- “SUẤT: chiết suất”.

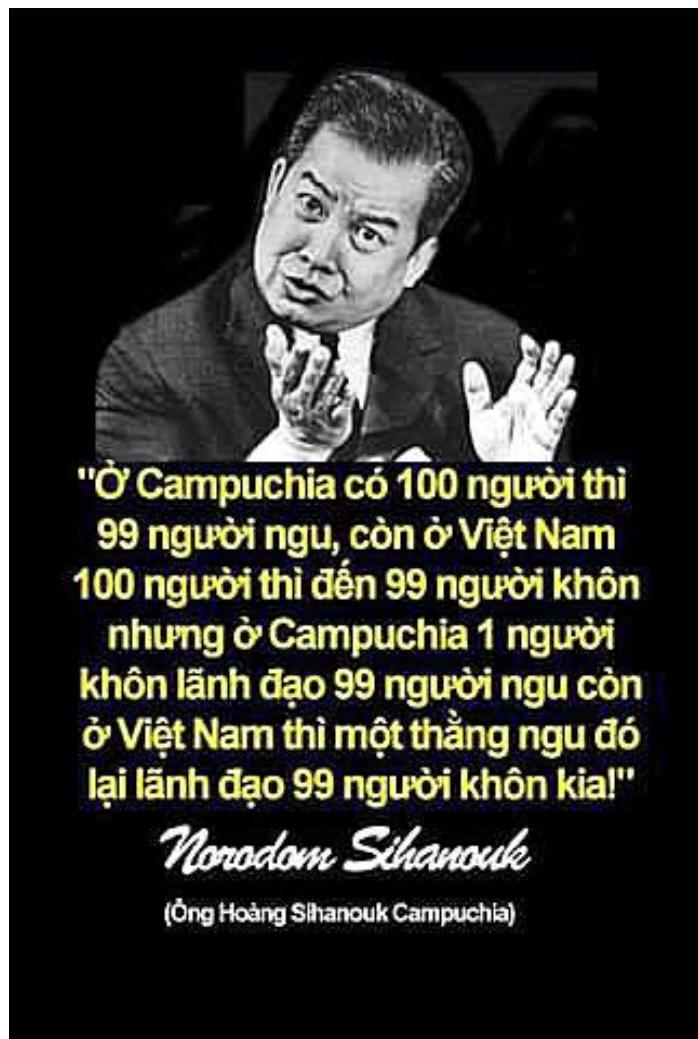
Mục “CHIẾT” lại thấy ghi nhận cả “chiết SUẤT” + “chiết XUẤT”, khiến độc giả chẳng biết đâu mà lần. Ví dụ nếu “chiết suất” (vật lý) thì đúng, còn “chiết suất” (công nghiệp) với nghĩa tách để lấy tinh chất từ thảo mộc hoặc một hỗn hợp chất nào đó thì sai. Kiểu biên soạn thiếu khoa học này còn thấy ở rất nhiều mục từ khác.

- “SỦ: xét xử”.

Viết đúng là “xét XỬ”. Vì “XỬ” là từ Việt gốc Hán, có nghĩa xử hình án; còn “SỦ” lại có nghĩa là khiến, sai khiến (viết “xét SỦ” có thể bị suy diễn thành: xét hỏi + sai khiến, ép cung). Cũng như phải viết “XỬ án” chứ không phải “SỦ án”.

...

...Và còn rất nhiều, rất nhiều những lỗi chính tả khác, thậm chí quan trọng hơn đáng lẽ không nên có đã xuất hiện trong một cuốn Tự Điển Chính Tả... Có dịp chúng tôi hẹn sẽ xin trả lại vấn đề này... ●

MỘT CÂU CHUYÊN BÁO ÚNG:

Ở Hiện Gặp Lành

• YUKITUYETUS st.

Tị trấn nhỏ Oos-Londen của Nam Phi có một đôi vợ chồng nọ, người chồng tên George còn người vợ là Helen. George làm việc trong một nông trại ở phía bắc của thị trấn. Hằng ngày, anh đều ra khỏi nhà từ rất sớm và muộn mới trở về. Vợ anh vì đang mang thai nên ở nhà nghỉ ngơi, làm việc nhà..

Hôm đó, như thường lệ, George lái chiếc xe Jeep ra khỏi nhà để đi làm. Nông trại cách nhà anh hơn 50km, trên đường phải đi qua một đoạn đường núi khá dài. Đoạn đường núi này gập ghềnh khó đi, chung quanh lại không có nhà dân, rất vắng vẻ heo hút. Khi George đang lái xe chậm chậm qua đoạn đường khó đi nhất thì điện thoại bỗng đổ chuông.

- George, mau về nhà... em, em đau bụng quá, con của chúng ta có khi sẽ phải sinh non mất..."

Nghe tiếng vợ trong điện thoại, người đàn ông thất thần. Nhà của họ ở nơi hẻo lánh, không có lấy một người hàng xóm, cách bệnh viện của thị trấn lại xa, phải làm thế nào đây?

Lần trước Helen đi kiểm tra, bác sĩ đoán nhiều khả năng cô sẽ sinh non, không ngờ còn cách ngày dự sinh hơn một tháng mà lời bác sĩ đã ứng nghiệm. George biết, nếu không nhanh chóng đưa vợ vào viện, tính mạng vợ con anh đều gặp nguy hiểm.

- Em ơi, đừng lo quá, anh lập tức về nhà đây. Lúc này, thời gian chính là sinh mạng, George gác điện thoại, lập tức quay đầu xe.

Dùng lúc đó, có người bất ngờ từ phía sau vừa chạy lại, vòng lên phía trước chặn đầu xe của anh. Đó là một người đàn ông trung niên, ông ta cầu cứu anh với một nét mặt vô cùng bối rối và khổ sở:

- Anh à, tôi xin anh, xin hãy cứu con trai tôi với!

Người đàn ông này tên là Antony. Vì hôm nay trời đẹp nên ông đưa vợ con ra vùng ngoại ô chơi, nào ngờ chiếc xe việt dã của ông bị tuột thắng và lao xuống vực. Cậu con trai mới 9 tuổi của họ vì không cài dây an toàn nên bị thương rất nặng, nguy hiểm đến tính mạng trong khi hai vợ chồng họ chỉ bị thương nhẹ.

George biết, từ đây đến thị trấn chỉ hơn 20km, nhưng nếu anh về nhà đón vợ lên bệnh viện rồi quay lại thì đường sẽ rất dài, thời gian sẽ rất lâu. George rơi vào hoàn cảnh khó xử, nếu như giúp Antony, tính mạng của vợ con anh sẽ gặp nguy hiểm. Nhưng nếu về nhà rồi mới quay lại thì con trai Antony có thể sẽ chết vì không được cấp cứu kịp thời.

Trong lúc anh đang do dự chưa quyết định thì Antony quỳ rạp xuống trước đầu xe. George muốn nói với Antony rằng vợ anh cũng đang nguy kịch và đợi anh ở nhà, nhưng anh xuống xe và đỡ người đàn ông trung niên dậy:

- Con trai ông ở đâu?

Antony đưa George đến một chỗ gần đó, từ trên đường nhìn xuống dưới, quả nhiên có một chiếc xe việt dã bị lật và một cậu bé đang nằm cạnh đó.

Hai người đi xuống, George cúi người xuống nhìn, khắp người cậu bé bết máu, gương mặt trắng bệch vì đã mất máu quá nhiều, những vết thương hở trên người và dùi vẫn không ngừng chảy máu. George không dám nhìn tiếp.

Antony giọng run run như khóc nói với George:

- Chúng tôi đã gọi cấp cứu nhưng đợi được xe cứu hộ đến rồi quay về sẽ mất gấp đôi thời gian, đến lúc đó sợ rằng con tôi nguy mất!.

Sau khi xảy ra tai nạn, vợ chồng Antony đã chia nhau ra đi tìm kiếm sự giúp đỡ, bắn thân ông đứng đợi xe qua lại ở đường núi còn vợ ông men theo đường núi chạy về phía thôn làng gần nhất để tìm sự trợ giúp.

George nghe xong câu chuyện, anh cảm thấy không ổn. Anh biết rõ ở đây chẳng có người ở, nơi có người ở gần nhất chính là nhà của anh và cũng chỉ có mỗi anh là có một chiếc xe Jeep mà thôi.

- Mau đưa thằng bé lên xe!, George nói lớn.

Trải qua một hồi đấu tranh tư tưởng, cuối cùng anh đã ra một quyết định vô cùng khó khăn - cứu con trai của Antony!

Antony vội vã ôm con lên xe, George khởi động xe lao như bay vào bệnh viện. Vừa lái xe, anh vừa vồ lấy chiếc điện thoại, vội vã gọi điện về nhà, hy vọng Helen nghe điện thoại và cố gắng chịu đựng thêm chút nữa.

Lần thứ nhất, Helen nghe máy, tiếng rên siết đau đớn của cô như kim đâm vào tim George:

-Anh ở đâu rồi?

George kìm né nước mắt, đáp:

- Em yêu, anh xin lỗi, em cố gắng thêm một chút nữa thôi.

Cách vài phút, anh lại gọi điện cho vợ, giọng của Helen trong điện thoại yếu dần. George cố cầm nước mắt, liền thoáng thì thầm trong điện thoại:

- Em yêu, thứ lỗi cho anh, anh không thể nhìn thấy chết mà không cứu, xin Thượng đế phù hộ cho em và con...!

Nhờ được đưa đến bệnh viện kịp thời, con trai của Antony được các bác sĩ cấp cứu qua cơn nguy kịch. Lúc đó, George cũng cảm thấy được an ủi nhưng cảm giác đó không át được nỗi lo lắng về Helen trong lòng anh.

Lần thứ 3 gọi điện thoại về nhà, không ai bắt máy. Nước mắt anh trào ra. Anh biết, không có ai nghe điện thoại, nhiều khả năng vợ anh đã gấp chuyện chẳng lành.

George và Antony lái xe như bay về nhà, vừa tới cổng đã nghe thấy tiếng khóc oa oa của trẻ con.

Vội vã chạy vào nhà, cảnh tượng đầu tiên đập vào mắt anh đó là Helen đang bình an nằm nghỉ

trên giường, trên người đắp một chiếc chăn.

Ngay trên đầu giường cô nằm là con của họ - một em bé đáng yêu vừa ra đời cách đó không lâu và ngồi cạnh giường là một phụ nữ nét mặt mệt mỏi đang nhẹ nhõ dỗ dành đứa trẻ.

George vừa kinh ngạc vừa vui mừng khôn xiết. Khi đó, Antony cũng đã bước vào nhà. Ông tiến đến ôm người phụ nữ, giọng cảm kích:

- Em yêu, chúng ta phải cảm ơn George, nhờ cậu ấy giúp mà con chúng ta không sao rồi!

Tùy ra người phụ nữ xuất hiện trong nhà của vợ chồng George lại chính là Mary, vợ của Antony - bà vốn là một bác sĩ sản khoa.

Sau khi xe của họ gặp nạn, bà đã men theo đường núi định đi tìm người và xe đến giúp. Khi đó, chạy đến nhà George, bà nghe thấy tiếng kêu rên khổ sở của Helen nên ngó vào xem và phát hiện sản phụ đang rên la, ngôi thai không thuận, lại sinh non, nếu không đỡ đẻ ngay, nhất định cả thai phụ và em bé trong bụng sẽ gặp nguy hiểm.

- Xin lỗi George, giọng Mary nghẹn ngào nói - Khi đó tôi cũng không biết phải lựa chọn thế nào, không biết nên cứu Helen trước hay tiếp tục chạy đi tìm xe, tìm người giúp con trai tôi nữa, thật may là vào phút cuối, tôi đã không chọn sai.

Ánh mắt George sáng lên, mặt đỏ ửng:

- Người phải nói xin lỗi là tôi, khi đó Antony đã nhờ tôi giúp và tôi cũng đã có một chút do dự.

- Nhưng cuối cùng thì chúng ta đều đã không đi ngược lại với lương tâm. Antony thêm vào.

George nhìn vợ đang say ngủ, lại nhìn sang em bé đáng yêu của họ, nước mắt hạnh phúc lăn dài trên má! Anh mừng vì cuối cùng mình đã có một quyết định đúng đắn.

Câu chuyện có thật - Kết luận thật đẹp - Happy Ending - một lần nữa chứng minh luật nhân quả báo ứng không ngờ! ●

xin mời đọc, cổ động
và ủng hộ nguyệt san
người việt illinois

49

CÁCH ĐỂ BIẾT Mình Là Gốc MÍT

1. Là học trò giỏi điểm cao trong lớp.
2. Môn học chính là: Y Khoa, Kỹ Thuật hay Kế Toán.
3. Có nhiều bằng Đại Học, hay ít nhất một bằng.
4. Nếu học nhạc sẽ học piano.
5. Bàn ăn ở nhà phủ bằng tấm nhựa.
6. Bếp ở nhà bọc bằng giấy nhôm.
7. Bếp núc lúc nào cũng dính mỡ.
8. Đánh trứng bằng đũa.
9. Để giày dép ở ngoài cửa.
10. Máy rửa chén dùng để đựng bát đĩa.
11. Nhà lúc nào cũng có bình thuỷ trữ nước nóng.
12. Đun nước sôi để nguội để dành uống.
13. Ăn trong bếp để tránh làm dơ bàn ăn.
14. Nấu ăn không đo, mà lường bằng mắt.
15. Để dành túi đựng grocery để bỏ rác.
16. Nấu cơm bằng nồi điện.
17. Xào bằng chảo.
18. Dành nhau trả tiền trong tiệm ăn.
19. Vo gạo ít nhất là hai lần trước khi nấu cơm.
20. Thích húp canh thay vì dung muỗng.
21. Không sấy khô áo quần trong máy mà phơi.
22. Ủi lấy quần áo của mình.
23. Thích cháo tiêu mìn tản (cháo hột vịt).
24. Nấu lấy cơm ăn dù ghét vào bếp.
25. Dùng credit card nhưng cuối tháng thanh toán hết.
26. Cất hết tiền vào một trương mục tiết kiệm.
27. Mua thiệp Giáng sinh sau mùa để được bớt nửa tiền, dành xài cho năm tới.
28. Rửa bát bằng tay vẫn chỉ dùng nước lạnh.
29. Cố ăn để khỏi vứt đồ thừa.
30. Dùng hộp nhựa margarine để trữ đồ ăn trong tủ lạnh.
31. Mua giấy đi cầu thật nhiều lúc sale để dành.
32. Sưu tập lọ shampoo nhỏ của khách sạn khi đi du lịch.
33. Mang theo đồ ăn lên xe mặc dù chỉ lái một chặng ngắn.
34. Bao nylon ở siêu thị bọc đồ ăn để dành trong tủ lạnh.
35. Dùng bịch đường lấy Second Cup khi uống cà phê.
36. Nhả xương ra bàn trong tiệm ăn ở phố Tàu.
37. Ông Bố nghĩ mình lúc nào cũng có thể sửa bất cứ cái gì hư trong nhà.
38. Bà Mẹ lái xe Mercedes đi kiếm đồ sale.
39. Nhiệt độ trong nhà lạnh mùa lạnh, nóng mùa nóng.
40. Tranh nhau hát Karaoke.
41. Mở sách Directory ra tìm số phone, chứ không chịu tốn 50 xu quay số 411.
42. Ăn tôm cả vỏ.
43. Chỉ gọi điện thoại viễn liên bằng cách rẻ nhất và giờ rẻ nhất.
44. Chỉ phone bố mẹ khi cần thiết chứ không phone để hỏi thăm sơ.
45. Chỉ thích lái xe Đức hoặc xe Nhật.
46. Nhịn cho thật đói trước khi đi ăn buffet.
47. Đã từng bị vào hội mua CD.
48. Không bao giờ chịu bàn về đời sống riêng tư của mình với cha mẹ.
49. Không thích dùng khăn lau mặt và khăn tắm màu trắng (Sưu tầm) •

OCTOBER NEWSLETTER

BẢN TIN THÁNG MƯỜI

WWW.HNVI.ORG

Reflections from Mid-Autumn Fests of the Past

Hoài niệm về lễ hội trung thu xưa

Minh Nguyen
Senior Community Support Lead

GET INVOLVED

Now Hiring: [Home Care Program Manager](#)

Volunteer Opportunities
Contact [Lilly "Linh" Le](#) for more information:

- Mutual Aid Driver
- Mutual Aid Volunteer

ĐỒNG HÀNH CÙNG CHÚNG TÔI

DÀNG TUYỂN DỤNG: [Quản lý Chương trình "Chăm sóc Cao niên tại gia"](#)

The memories of previous Mid-Autumn Festival hosted at VAI hold a special place in my heart. I remember the very first time I took my sister to this event when our family had just moved to the U.S. The atmosphere was filled with joy and excitement. I can still hear the laughter of my sister and the other kids as they gathered around to watch the magician's tricks and enjoy the delightful taste of mooncakes. One of the most exciting moments was the distribution of lanterns. The kids, including my sister, couldn't contain their excitement as they received these colorful lanterns.

What makes this festival truly special to me is the nostalgia it evokes from my childhood. I remember growing up in a place where my elementary school hosted a lantern-making competition for each class. It was a cherished tradition that brought students together in teamwork to create the most exquisite lanterns. The hours spent crafting and decorating our lanterns were filled with joy and creativity, teaching us the values of collaboration and innovation.

Mid-Autumn Festivals at VAI were more than just events; they were a bridge that connected us to our heritage while also reminding us that no matter where we are, the spirit of community and the joy of coming together endure.

Ký ức về các sự kiện Trung Thu tổ chức trước đây tại Hội Người Việt luôn có một vị trí đặc biệt trong tim tôi. Tôi nhớ rất rõ lần đầu tiên tôi đưa em gái đến sự kiện này khi gia đình chúng tôi vừa mới chuyển đến Hoa Kỳ. Không khí tràn ngập niềm vui và phấn khích. Tôi vẫn có thể nghe tiếng cười của em gái và các em nhỏ khác khi họ tụ tập cùng nhau xem các màn ảo thuật của ảo thuật gia và thưởng thức hương vị thơm ngon của bánh Trung Thu. Một trong những khoảnh khắc thú vị nhất là lúc trao tặng lồng đèn. Các em nhỏ, bao gồm em gái của tôi, không thể kiềm lại sự phấn khích khi nhận được những chiếc lồng đèn đầy màu sắc.

CẦN TÌNH NGUYỆN VIÊN

Liên hệ Lilly "Linh" Le để biết thêm thông tin:

- Tài xế cho các buổi "hỗ trợ lẫn nhau"
- Tình nguyện viên cho các buổi "hỗ trợ lẫn nhau"

Điều làm cho lễ hội này thật đặc biệt với tôi là sự hoài niệm về ký ức tuổi thơ của tôi. Tôi nhớ rất rõ khi lớn lên ở một nơi mà trường tiểu học của tôi tổ chức một cuộc thi làm lồng đèn cho từng khoá. Đó là một truyền thống quý báu mang lại sự đoàn kết cho học sinh, làm cho chúng tôi làm việc theo nhóm để tạo ra những chiếc đèn tinh xảo nhất. Những giờ làm và trang trí lồng đèn của chúng tôi đều tràn đầy niềm vui và sự sáng tạo, giúp chúng tôi hiểu thêm về giá trị của sự cộng tác và đổi mới.

Các Lễ Trung Thu tại Hội Người Việt không chỉ là các sự kiện đơn thuần; chúng là một cầu nối kết nối chúng ta với những di sản mà các thế hệ trước để lại, đồng thời cũng nhắc nhở chúng ta rằng dù ở đâu, tình thân cộng đồng và niềm vui của sự tụ họp vẫn luôn tồn tại mãi mãi.

Summer Tabling

We finished our summer tabling season by tabling Middle Eastern Festival and our last Argyle Night Market event. If you see us at a future event stop by for the latest news and volunteer opportunities. We've enjoyed meeting all of you.

Hoan Huynh Town Hall

State Representative Hoan Huynh and Advancing Justice Chicago hosted a Town Hall to discuss this past year's legislative session and our progress in Springfield. Constituents learned about the Language Equity and Access Act and helped Representative Huynh shape his priorities for next year's legislative session. Thanks to all who attended and shared their stories to help shape the future of our community!

Mutual Aid

We had great weather for both of our mutual aid events this August and even gave attendees a sneak peak of our t-shirt design for this year. We love spending time with community members and growing this important VAI program.

VAI Summer Staff Outing

We celebrated the end of summer by enjoying a meal and a boat ride on Lake Michigan. Thanks to all our staff for their hard work creating and supporting programs for our community!

COMMUNITY UPDATES CẬP NHẬT CỘNG ĐỒNG

TAKE CARE OF EACH OTHER / CHĂM SÓC CHO NHAU

Register for our After School Program!

VAI is opening enrollment to our year-around after school program! This free program is open to students ages 6-12 and gives students a safe space to engage with others while being supervised. Students will have time to complete homework and enjoy free time with other students or on their own. To register and learn more about the program, contact Acie Juco Roxas, Youth Program Manager at aj.roxas@hnvi.org or 309-388-2112.

Welcoming & Supporting Our New Neighbors

VAI's beginnings have deep roots in mutual aid among and in support of immigrants and refugees. Since then, VAI has been dedicated to supporting those newly arrived in Illinois, and that hasn't changed now with new migrants in Chicago. We are especially proud to have established a home in the Uptown community, where refugee and migrant families have been welcomed for decades. The Vietnamese Association was founded by those fleeing war, seeking safety and stability in the United States. As we continue to encourage elected officials to invest and expand resources and safe temporary shelters for migrants, we are doing our part to welcome recently arrived families and share critically needed resources through our Immigrant Family Resources Program and Mutual Aid programs. If you're interested in volunteering, donating, or coordinating, please visit our website at hnvi.org for more information or contact Tanae Batts at b.batts@hnvi.org.

THÔNG BÁO

CỦA TỔNG LÃNH SỰ HOA KỲ TẠI VIỆT NAM

THAY ĐỔI TỶ GIÁ HỐI ĐOÁI

Phái đoàn ngoại giao Hoa Kỳ tại Việt Nam sẽ thay đổi tỷ giá hối đoái áp dụng đối với các dịch vụ lãnh sự từ 24,000 VND = 1 USD thành 25,000 VND = 1 USD.

Tỷ giá mới có hiệu lực từ ngày 5/9/2023.

Tất cả đương đơn nộp phí xin thị thực visa từ ngày 5/9/2023 trở đi sẽ phải đóng phí thị thực theo tỷ giá mới:

25,000 VND = 1 USD.

Mọi thắc mắc liên quan đến tỷ giá hối đoái mới, vui lòng liên lạc với Trung tâm Hỗ trợ Dịch vụ qua email: support-vietnam@ustraveldocs.com hoặc gọi Trung tâm Hỗ trợ Dịch vụ tại Việt Nam **19006444**.

(Từ thứ Hai đến thứ Sáu, trừ ngày lễ).

- Cũng xin lưu ý là tất cả các đương đơn xin thị thực visa có hộ chiếu mới bìa màu xanh tím than phải có bị chú (remark) về nơi sinh trước buổi phỏng vấn. Các đương đơn không có bị chú trong hộ chiếu bìa màu xanh tím than sẽ không được phép phỏng vấn và phải đặt lại lịch hẹn khác.

**ARGYLE
MUTUAL AID**
FREE Groceries
and
HYGIENE SUPPLIES

At: VIETNAMESE ASSOCIATION OF ILLINOIS
5110 N. Broadway St. Chicago, IL 60640

Every two weeks at 12:00 on Tuesdays
Priority to Seniors and people w/Disibilities

MARK YOUR CALENDAR:

**AUGUST 8 and AUGUST 22
SEP 19 and OCT 3**

(773)728-3700 - linh.le@hnvi.org / b.batts@hnvi.org

People, First.

Qui Ngoc

LUẬT SƯ VỀ TAI NẠN XE CỘ -
THƯƠNG TÍCH CÁ NHÂN

QUÝ VỊ KHÔNG TRẢ CHI PHÍ
LUẬT SƯ CHO ĐẾN KHI QUÝ VỊ
ĐƯỢC BỒI THƯỜNG.

TƯ VẤN HOÀN TOÀN MIỄN,
LUÔN LUÔN SẴN SÀNG 24/7

TỔ HỢP LUẬT SƯ CỦA
CHÚNG TÔI SẼ GIÚP QUÝ VỊ
CÁC VẤN ĐỀ: LUẬT HÌNH SỰ,
DUI, TICKETS, LUẬT GIA ĐÌNH
LI DỊ, DI TRÚ, THẺ XANH, QUỐC
TỊCH, EB3 MUA BÁN TIỆM
NAILS VÀ CƠ SỞ THƯƠNG
MẠI, DI CHỨC, THỪA KẾ,..

CHÚNG TÔI MUỐN GIÚP QUÝ VỊ

4809 N RAVENSWOOD AVE

SUITE: 419

CHICAGO IL 60640

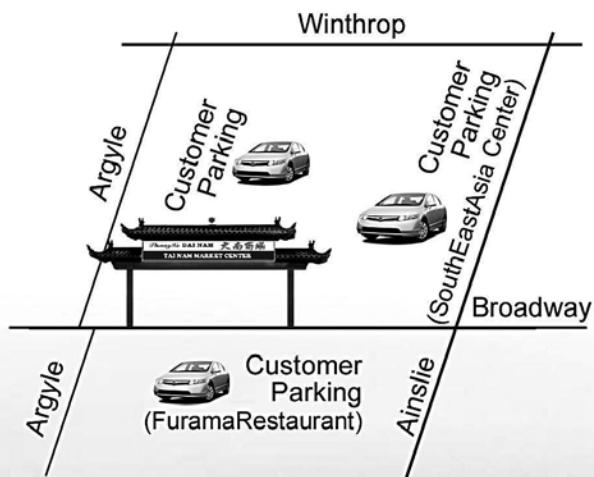
1577
Client
Reviews
★★★★★ 5

A premier Asian Supermarket in Chicagoland

Open everyday:
9AM to 8PM

4925 N. Broadway St., Suite J, Chicago, IL 60640

Tel: 773-275-5666, Fax: 773-275-9051

www.TaiNamMarket.com

Café HOÀNG

VIETNAM - THAI Restaurant

232 W. Cermak Rd.- Chicago, IL 60616

(312) 674-9610

1020 W. Argyle St.- Chicago, IL 60640

(773) 878-9943

ĐỊA ĐIỂM RẤT KHANG TRANG

Ngoài những món ăn thuần túy Việt Nam như:

Các loại Hủ tiếu, Phở, Bánh bèo tôm cháy, Bún thịt nướng, Canh chua, Cá kho tộ, Cua/Tôm rang muối, Các món lẩu, Các món bò, gà, đồ biển xào và Cháo lòng, v.v.

Quý khách nên ghé Café HOÀNG để thưởng thức những món ăn Huế chính cống.

ĐẶC BIỆT:

Bún bò Huế ai ăn cũng chịu,
Ai thưởng thức cũng khen.

TIẾP ĐÃI ÂN CẦN

Mở cửa 7 ngày trong tuần
Kính mời

Bún Bò Huế

**Nếu Quý Độc Giả
Muốn Đọc Tất Cả
Các Số Báo
người việt illinois
từ ngày tục bản**

XIN VÀO TRANG MẠNG:
www.hnvi.org/media

VIETNAMESE
ASSOCIATION OF ILLINOIS

CONDO FOR SHARE

- 1 bed + 1 bath + 1 space parking

- Bao tất cả: \$700

- Địa điểm: Góc đường

OLD ORCHARD và SKOKIE

Xin liên lạc:

773.930-4139

hay **773.543-9392**

Quý vị muốn nhận nhiệm vụ

CHĂM SÓC

CAO NIÊN TẠI GIA

Hay

Quý vị Cao niên, Tật bệnh

MUỐN ĐƯỢC

CHĂM SÓC TẠI GIA?

XIN LIÊN LẠC:

HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS

5110 N. BROADWAY ST.

CHICAGO, IL 60640

CHƯƠNG TRÌNH

CHĂM SÓC CAO NIÊN

773 . 728 . 3700

Xin gọi:

NGUYỄN TRÂN

309 . 388 . 2137

MINI THƯƠNG XÁ

MEDICAL CENTER

PHARMACY (NHÀ THUỐC)

4947 N. WINTHROP Ave.
CHICAGO, IL 60640

(773) 989-9118

1069 W. ARGYLE St.
CHICAGO, IL 60640

(773) 728-1007

**TRUNG TÂM Y KHOA CÓ NHIỀU BÁC SĨ, Y CỤ TỐI TÂN
NHÀ THUỐC NGAY BÊN CẠNH TẠO NHIỀU THUẬN LỢI**

- **TRẦN XUÂN NINH M.D.**, Giảng viên Y Khoa Saigon, Bác sĩ gia đình và giải phẫu.
- **EDUARD ZINGER, M.D.**, Bác sĩ gia đình, Chuyên khoa Nội tổng quát
- **THOMPSON DZIDZA, PA-C**
- **IRINA DUDAR, M.D.**, Bác sĩ chuyên trị đau nhức và chích vào chỗ đau
- **HOWARD RUBIN, M.D.**, Bác sĩ gia đình và Vật lý trị liệu (Tai nạn xe cộ)

CHUYÊN TRỊ: CÁC BỆNH NGƯỜI LỚN VÀ TRẺ EM

- Có thử máu, nước tiểu, siêu âm, đo điện tim
- Xét nghiệm loãng xương
- Xét nghiệm chức năng phổi (PFT) tại chỗ
- Chích ngừa các bệnh cho trẻ em và người lớn
  - Giao thuốc tận nhà
  - Cung cấp dụng cụ y tế:
(Tã, gây, sữa, máy đo huyết áp, máy thử tiểu đường...)
  - Có bào chế tại chỗ những thuốc đặc biệt
(không có trên thị trường)
  - Có nhân viên nói tiếng Việt, tiếng Anh và tiếng Hoa

NHÀ THUỐC:

GIỜ LÀM VIỆC:

MỞ CỬA 7 NGÀY MỘT TUẦN, TỪ 10:00am - 5:00pm

Nhận:

**• MEDICARE • MEDICAID
và HẦU HẾT CÁC LOẠI BẢO HIỂM**

**Để tránh chờ đợi, xin Quý vị vui lòng gọi điện thoại trước
để lấy hẹn khám bệnh hay lấy thuốc.**

COSMETIC DENTISTRY BROADWAY DENTAL Nguyễn Thiện Minh

**5860 N. BROADWAY
CHICAGO, IL 60660**

**TEL: (773) 561-6071
FAX: (773) 561-0250**

NHA KHOA THẨM MỸ

- Tái tạo men răng, làm khít răng thưa
- Sứt mẻ, đen, nám, đổi màu

NHA KHOA NHI ĐỒNG

- Chăm sóc cho trẻ em mới mọc răng
- Phòng ngừa răng, sâu, mọc lệch

NHA KHOA TỔNG QUÁT

- Trám răng, nhổ răng cấm, lấy gân máu
- Bọc răng, làm các loại răng giả

- IMPLANTS: Trồng răng thẳng vào xương hàm, để làm răng giả ổn định
- ORTHODONTIC: Dùng Visible Braces để tiệp
- BLEACH: Tẩy tất cả các loại răng bị vàng, đen, nám
- PERIODONTIC: Giải phẫu nướu răng để chữa bệnh sưng nướu, chảy máu răng, lung lay, đau rát.

Mở Cửa: Thứ Ba – Thứ Bảy: 10AM – 6PM

Đóng Cửa: Chủ Nhật & Thứ Hai

Phòng Nha Khoa **Bác Sĩ DAVID TOÀN NGUYỄN, DDS**

620 W. Roosevelt Rd., Unit A1 - Wheaton, IL. 60187

TEL: (630) 462-9047 • FAX: (630) 462-9047

**TẬN TÂM, CỐI MỞ, THÀNH THỰC, CHÚ TRỌNG VỀ PHẨM CHẤT (Quality),
KHÔNG MẤT THÌ GIỜ CHỜ ĐỢI**

Đó Là Đặc Điểm Của Phòng Nha Khoa B.S. David Toàn Nguyễn, DDS

• NHA KHOA TỔNG QUÁT

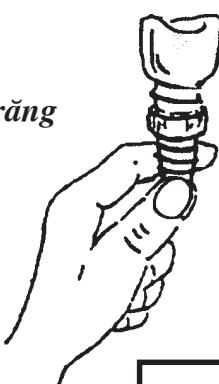
Nhổ răng, Trám răng, Làm sạch răng
Lấy gân máu, Trị bệnh nướu răng

• NHA KHOA NHI ĐỒNG

Khám nhập học, cố vấn trị liệu

• NHA KHOA THẨM MỸ

Tẩy trắng răng
Tái tạo men răng (Porcelain Veneers)

• LÀM RĂNG GIẢ ĐỦ LOẠI

Mũ răng (Crowns)
Cầu răng (Bridges)
Hàm giả (Denture)
Cấy răng (Dental Implants)

NHẬN CÁC LOẠI BẢO HIỂM

LÀM VIỆC THEO HẸN

Thứ Hai - Thứ Năm & Chủ Nhật: 9AM - 5PM
Thứ Sáu: Từ 9AM đến 3PM

VALUE SERVICES

AUTO REPAIR

AUTO BODY

TRANSMISSION

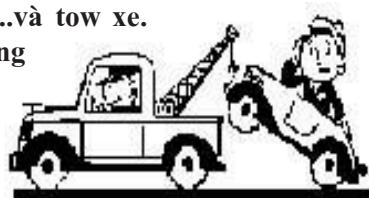
TOWING

6040 N. Broadway Ave., Chicago, Illinois - Tel: (773) 764-0550

TRANG BỊ KỸ THUẬT CAO - THỢ VIỆT, MỸ NHIỀU NĂM KINH NGHIỆM - TẬN TÂM

AUTO BODY

- * Làm đồng, kéo frame, giúp khách hàng liên lạc các hãng bảo hiểm...và tow xe.
- * Nhận sơn sửa tất cả các loại xe bị tai nạn hoặc tùy theo ý khách hàng
- * Giảm tiền deductible hoặc miễn phí cho những xe hư hỏng nặng

AUTO REPAIR

- * Chẩn bệnh bằng Computer.
- * Chuyên sửa Fail Test khói, Electrical và Engine performance
- * Sửa chữa bảo trì tất cả các hệ thống xe: Engine, Brake, Muffler, Fuel Injectio

GIỜ MỞ CỬA:

Thứ Hai – Thứ Sáu: 8AM – 6PM

Thứ Bảy: 8AM - 1PM

Chủ nhật: Đóng cửa

ĐẶC TRẦN kính mời

GIÁ BIỂU QUẢNG CÁO

ADVERTISING RATES

NGUYỆT SAN *người việt illinois*

Trang Trắng Đen (BW Pages)

1/8	1/4	1/2	1
\$25	\$50	\$80	\$150

Trang Màu (Colored Pages)

Bià Trong (Inside Cover): \$300

Bià ngoài trang sau (outside back cover): \$400

Quý độc giả muốn nhận được báo hằng tháng,
xin gửi ủng hộ \$50 bưu phí cho một năm 12 số.

To receive NGƯỜI VIỆT ILLINOIS
Please send for one year subscriptions:
First Class: \$50

- Giảm % nếu đăng dài hạn.
- Giá riêng dành cho Cáo Phó

MIDTOWN FUNERAL HOME and CREMATION OPTIONS

Under The New Ownership of GREGORY J. LINDEMAN

Proudly continuing to serve the Asian Community
AN TÁNG, HỎA THIÊU, ĐƯA LINH CỬU VỀ VIỆT NAM
KHI NGHĨ RẰNG GIA ĐÌNH BẠN CÓ TANG SỰ

Xin Gọi Ngay Cho Chúng Tôi
 Để Tham Khảo Miễn Phí Và Được Giúp Đỡ

Lee Do
 (Tiếng Việt)
 (773) 502-1635

**KINH NGHIỆM
UY TÍN
GIÁ CẢ PHẢI CHẮNG**

Xin gọi trước vì chúng tôi
 không ở văn phòng thường xuyên
 Available 24 hours a day/ 7 days a week

Greg
 (Tiếng Anh)
 (773) 505-3874

PHỤC VỤ THEO YÊU CẦU CỦA TANG CHỦ

Địa điểm uyển chuyển • Chôn cất theo thẻ Medioplan của Bộ Xã Hội
 Tùy nghi cử hành theo các nghi lễ tôn giáo, phong tục và hoàn cảnh

THAM KHẢO MIỄN PHÍ . CÓ NGƯỜI VIỆT PHỤC VỤ

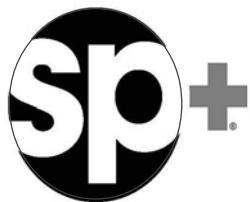
GREGORY J. LINDEMAN
 Owner/ Director
 greg@midtownfunerals.com

3918 W. Irving Park Road
 Chicago, IL 60618
 773. 654. 3744
 midtownfunerals.com

Quý khách an tâm khi đậu xe trong PARKING của Hội Người Việt

**5017 N. Winthrop
Chicago, Illinois 60640
(Argyle và Winthrop)**

888.578.7275

• **Đậu xe theo tháng:**
(Monthly parking available):

\$ 140

**KHI QUÝ VỊ ĐẬU XE, LỢI TỨC THU ĐƯỢC
TỪ PARKING SẼ GIÚP HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS
HOÀN THÀNH NHIỆM VỤ:**

- Hỗ trợ, phát triển các chương trình văn hóa, xã hội và giáo dục khác nhau để phục vụ người Việt và các nhóm dân tộc khác ở Illinois.
- Xây dựng tinh thần tương trợ lẫn nhau trong cộng đồng.
- Thúc đẩy mối quan hệ chặt chẽ hơn với các tổ chức khác nhau của người Việt quốc gia trong một nỗ lực chung để phục vụ theo nhu cầu của các thành viên trong cộng đồng.
- Tăng cường và duy trì sự đoàn kết của mọi cư dân người Việt trong tiểu bang Illinois.

Điều hành: SP+ 888-578-7275

**Funds from the parking
allows the Vietnamese Association of Illinois
to accomplish our mission:**

1. To promote, support, and develop various cultural, social, and educational programs to serve Vietnamese Americans and other ethnic groups in Illinois.
2. To help generate the mutual assistance spirit among Vietnamese ethnic group members.
3. To foster closer relationships with various Vietnamese organizations in a common effort to serve the needs of Vietnamese Americans in the state of Illinois.
4. To strengthen and perpetuate the unity and solidarity of the Vietnamese Americans residing in the state of Illinois

Parking is managed by SP+ 888-578-7275

Mua chỗ đỗ xe tại www.parking.com với giá đặc biệt này.
Purchase parking at www.parking.com for this special rate.

VIETNAMESE
ASSOCIATION OF ILLINOIS

CHƯƠNG TRÌNH CHĂM SÓC CAO NIÊN

Chương trình trực thuộc chính phủ liên bang phục vụ quý cao niên già yếu, bệnh tật sống neo đơn cần có người giúp đỡ công việc nhà hay chăm sóc sức khoẻ.

Chúng tôi sẵn sàng tiếp nhận làm thủ tục cho Quý Cao niên
muốn ĐƯỢC chăm sóc hay PHỤC VỤ cho chương trình.

Xin liên lạc:

NGUYEN TRAN
(309) 388-2137
nguyen.tran@hnvi.org

Muốn thụ hưởng, Quý Cao niên cần:

- 60 tuổi trở lên - Có quốc tịch hay Thường Trú
- Đang cư ngụ tại Illinois - Có bảo hiểm sức khoẻ
- Tài sản không quá \$17,500.
- Được bác sĩ chấp thuận cho hưởng dịch vụ

Hội Người Việt Illinois

5110 N. Broadway St., Chicago, IL 60640
Tel. (773) 728-3700 - Fax: (773) 728-0497

Hoặc:

640 E. St. Charles Rd., Suite 200
Tel. (630) 580-9438 - Fax: (331) 806-3155

The purpose of VIETNAMESE ASSOCIATION OF ILLINOIS reflects our Community and Service mission:

- 1.To promote, support, and develop various cultural, social, and educational programs to serve Vietnamese Americans and other ethnic groups in Illinois.
- 2.To help generate the mutual assistance spirit among Vietnamese ethnic group members.
- 3.To foster closer relationships with various Vietnamese organizations in a common effort to serve the needs of Vietnamese Americans in the state of Illinois.
- 4.To strengthen and perpetuate the unity and solidarity of the Vietnamese Americans residing in the state of Illinois.

CẦN TUYỂN

NHÂN VIÊN CHĂM SÓC

Người Cao Niên Tại Gia

\$16.5 / Giờ

Chương trình Chăm sóc Cao niên đang phát triển, và chúng tôi cần tuyển chọn thêm nhân viên giúp đỡ phục vụ chăm sóc tại gia cho cao niên, đa ngôn ngữ, có trình độ chuyên môn về văn hóa nơi các Quận Hạt Cook, Dupage, Kane và Will trong các sinh hoạt hàng ngày, các công việc gia đình để giúp họ sống độc lập trong nhà cũng như trong cộng đồng.

Điều kiện:

- Có bằng Trung học hoặc bằng giáo dục nói chung.
- Có 1 năm kinh nghiệm chăm sóc con cái hay các thành viên trong gia đình.
- 18 tuổi trở lên
- Có đủ điều kiện làm việc tại Hoa Kỳ
- Có khả năng, đọc, viết và nói, hiểu tiếng Mỹ
- Có thể lực để khiêng, kéo, bế được 25 ki-lô

- **HUẤN LUYỆN CÓ TRẢ LƯƠNG**
- **LỊCH LÀM VIỆC LINH ĐỘNG**
- **CÓ THẺ LÀM VIỆC BÁN THỜI GIAN**
- **CÓ BẢO HIỂM Y TẾ/ NHA KHOA KHI LÀM VIỆC TỪ 30 G/TUẦN**
- **LƯƠNG BỐNG HẬU/ CÓ THƯỞNG CUỐI NĂM**

Xin nhanh chóng liên lạc với chúng tôi để sớm được ghi danh làm việc:

Nguyen Tran
Email: nguyen.tran@hnvi.org
(309) 388-2137

Chicago, Cook County & Skokie area:
5110 N. Broadway Street, Chicago, IL 60640
Tel: (773)728-3700 - Fax: (773) 728-0497

Dupage, Kane & Will County area:
640 E. St. Charles Rd., Suite 200
Carol Stream, IL 60188
Tel: (331)806-3155 - Fax: (331)806-3155

HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS

Cung Ứng Các Dịch Vụ :

BỔ TÚC KHẢ NĂNG NGƯỜI LỚN (ADULT EDUCATION)

- Anh Ngữ Căn Bản (ESL- English as Sec. Lang.)
- Vi Tính Căn Bản (Computer Literacy)
- Luyện Thi Nhập Tịch (Citizenship Classes)

CHƯƠNG TRÌNH THANH THIẾU NIÊN (YOUTH PROGRAM)

- Kèm Sau Giờ Học (After School Tutoring)
- Sinh Hoạt Thiếu Nhi (Youth Activities)
- Trại Hè (Summer Camps)

Trụ sở : Hai Văn Phòng của Hội
tại Chicago và DuPage:

(773)728-3700

(630)580-9438

Giờ Làm Việc:

Từ Thứ Hai - Thứ Sáu

Từ 9:00am đến 5:00pm

- Giúp Xin Trợ Cấp Xã Hội Các Loại
- Chăm Sóc Cao Niên Tại Gia
  - Bảo Hiểm Y Tế
  - Hỗ Trợ Luật Pháp
- Nhập Tịch, Hồ Sơ Di Trú
- Phiên Dịch, Thông Dịch
  - Tư Vấn, Huấn Luyện
- Thực Tập Phỏng Vấn Về Di Trú
  - Thị Thực Công Chứng
  - Hỗ Trợ Sinh Hoạt